

ONLY ONE EARTH
 বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস ২০২২
 চুইডেন

মুখ্য উপদেষ্টাৰ কলাম

আঞ্চলিক ইতিহাস অধ্যয়নৰ গুৰুত্ব

□ অধ্যাপক আনন্দ শইকীয়া

শিৱেনামাত উপস্থাপন কৰা বিষয়টোলে যোৱাৰ আগতে ইতিহাস মানে কি, ইয়াৰ সংজ্ঞা

কি সেই বিষয়ে আলোচনা কৰা যাওক। ইংৰাজীত ইতিহাসক History বোলে। এই History অভিধাটো গ্ৰীক ভাষাৰ Historiaৰ পৰা

লোৱা হৈছে। ইয়াৰ অৰ্থ Information, অৰ্থাৎ অতীতৰ যিকোনো কথাৰ সন্ধান দিয়া। অন্য কথাত ক'বলৈ হ'লে অতীতৰ কথাৰ সত্য অন্বেষণ কৰা। অতি সহজ কথাত ক'বলৈ গ'লে- His Story। His মানে Man। 'His' শব্দটো Manৰ Noun ৰূপে 'His' pronoun ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। অকথাত থকা বান্দৰ সদৃশ মানুহ আজি বহু হাজাৰ বছৰ অতিক্ৰম কৰি ইণ্টাৰনেটৰ যুগত অৱতীৰ্ণ হৈছে। গতিকে মানুহৰ এই দীঘলীয়া যাত্ৰাৰ কাহিনীয়েই হ'ল ইতিহাস। গতিকে মানৰ সভ্যতাৰ দীঘলীয়া কাহিনী ধৰি ৰাখিছে ইতিহাসে। মানৰ সভ্যতাৰ এই দীঘলীয়া ইতিহাসে নিৰবচ্ছিন্নভাৱে ধৰি নবখা হ'লে আজিৰ মানুহ

১৩পৃষ্ঠাত...

N.T.T.ৰ নামভৰ্তি জাননী

ভাৰতৰ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ অনুমতিপ্ৰাপ্ত আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষক প্ৰশিক্ষণৰ স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত Nursery Teachers' Training শিক্ষক প্ৰশিক্ষণৰ পাঠ্যক্ৰমৰ চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ মোহন চন্দ্ৰ মহন্ত গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ অধীনত নাম ভৰ্তিৰ শেষ তাৰিখ ৩০-০৬-২০২২।

যোগাযোগৰ বাবে:

৮৬৩৮০৭৯৮৩২

৭৮৯৬৭৭৪৬৯৯

বিশ্বমুখী

যুগবাস্তা

বাস্তালোচনী

RNI No.: ASSASS01376

□ BISHWAMUKHI JUGABARTA □ 6TH YEAR □ 3RD ISSUE □ FRIDAY □ 1ST JUNE, 2022

ষষ্ঠ বৰ্ষ □ তৃতীয় সংখ্যা □ বুধবাৰ □ ১৭ জুলাই □ ১৯৪৪ শক □ চিনামৰা, যোৰহাট □ অৰিহণা: ১০ টকা

QUAD: ভাৰতৰ চীনক প্ৰতিৰোধৰ প্ৰধান অস্ত্ৰ

মাত্ৰ চাৰিখন দেশৰ এক সংগঠন, যাৰ লক্ষ্য চীন বা চীনৰ আগ্ৰাসন প্ৰতিৰোধ কৰা। QUADৰ

□ প্ৰশ্নোত্তৰ কটনী

কাৰ্য্যকলাপক প্ৰতিৰোধ কৰা। Indo-Pacific

আক্ষৰিক অৰ্থ Quadrilateral Security Zone। ২০০৭ চনতে প্ৰতিষ্ঠা হোৱা আন্তৰাষ্ট্ৰীয় সংগঠন QUADৰ মূল লক্ষ্য হ'ল চীনৰ আগ্ৰাসন ৰোধ কৰি একত্ৰভাৱে ভাৰত মহাসাগৰ আৰু প্ৰশান্ত মহাসাগৰীয় অঞ্চলত সহযোগিতাৰে চীনৰ আগ্ৰাসী

আক অষ্ট্ৰেলিয়াৰ মাজত ২০০৪ চনত এচিয়াৰ NATO খ্যাত এই সংগঠনৰ জন্ম হয়। চীনক বিশ্বাস কৰি ঠগন খোৱা ভাৰত, অষ্ট্ৰেলিয়াৰ লগতে জাপানেও ইয়াৰ পূৰণা শত্ৰু দেশখনৰ লগত ভবিষ্যতে হ'ব পৰা সামৰিক সংঘৰ্ষৰ পৰা বাচি

থাকিবৰ উদ্দেশ্যেই জাপান আৰু অষ্ট্ৰেলিয়াৰ উদ্যোগত এই সংগঠনটোৰ জন্ম হৈছিল। শেহতীয়াভাবে যোৱা COVID-19 মহামাৰীৰ সময়তে চীনৰ দ্বাৰা সৃষ্ট মহামাৰীৰ দ্ৰুত প্ৰসাৰ ঘটাত অষ্ট্ৰেলিয়াৰ দ্বাৰা চীনক সমালোচনা কৰাৰ ফলত দুয়োখন দেশৰ মাজত সৃষ্টি হোৱা তিক্ত পৰিস্থিতি আৰু ৰাচিয়া-ইউক্ৰেইনৰ যুদ্ধৰ পাশ্চাত্য, চীনৰ দ্বাৰা ভাৰতৰ সীমা অতিক্ৰমণৰ চেষ্টা তথা ভাৰতত চীনৰ উৎপাদিত সামগ্ৰী আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ ওপৰত গ্ৰহণ কৰা প্ৰতিৰোধকতাই QUADৰ গুৰুত্ব বঢ়াই তুলিছে। Quadrilateral Security Dialogue (QSD) যদিও অনানুষ্ঠানিক সংগঠন হিচাপেই প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল যদিও বৰ্তমান অৱস্থাত আমেৰিকাকে ধৰি আন তিনিওখন ৰাষ্ট্ৰৰ বাবেই কোৱাডৰ গুৰুত্ব অপৰিসীম। বৰ্তমান অৱস্থাত QUADএ নিয়মীয়া

২ পৃষ্ঠাত...

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ NSS গোটলৈ ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বৰ্ষশ্ৰেষ্ঠ সন্মান

বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস

□ শেখৰ চন্দ্ৰ বানস্পতি

মানৱ জাতিৰ ভয়াবহ পৰিৱেশজনিত সংকটৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি চুইডেনৰ ৰাজধানী ষ্টকহোমত ৰাষ্ট্ৰসংঘই পৰিৱেশ সজাগতা সম্পৰ্কে ১৯৭২ চনৰ ৫ জুনত প্ৰথমবাৰৰ বাবে ১২ দিনীয়াকৈ (৫-১৬ জুন) এখন আলোচনাচক্ৰ অনুষ্ঠিত কৰে। এই আলোচনাচক্ৰৰ অন্তত প্ৰতি বছৰে ৫ জুন তাৰিখটো বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস পালনৰ বাবে সিদ্ধান্তত উপনীত হয় আৰু এই মৰ্মে United Nations Environment Programme চমুকৈ UNEP নামে এটি আন্তৰ্জাতিক সংগঠনৰ জন্ম হয়। পৰৱৰ্তী ১৯৭৩ চনত কেনিয়াৰ নাইৰোবিত অনুষ্ঠিত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ জলবায়ু বিষয়ক সম্মিলন অৰ্থাৎ 'United Nations Environment Programme' শীৰ্ষক এক কাৰ্য্যসূচীৰ সূচনা কৰা হয়। পৃথিৱীৰ জলবায়ু ভিত্তিক ছয়টা মণ্ডলত ভাগ কৰি ছয়টা আঞ্চলিক কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰি বিশ্বৰ বিভিন্ন উন্নয়নশীল ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ বাবে পৰিৱেশ সম্পৰ্কীয় ফলপ্ৰসূ কৰ্ম-আঁঠনি যুগুত কৰি বহনক্ষম উন্নয়নৰ বাবে সমন্বয় স্থাপনৰ দিহা কৰা হয়। United Nations Environment Programmeৰ মূল লক্ষ্য হৈছে- পৰিৱেশ সংৰক্ষণ, পৰিৱেশ উন্নয়ন, প্ৰদূষণ নিয়ন্ত্ৰণ, নদ-নদী পৰিষ্কাৰকৰণ, জলাশয় উন্নয়ন, ভূমি আৰু বন সংৰক্ষণ। ১৯৭৯ চনত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ উদ্যোগত প্ৰথম বিশ্ব জলবায়ু সম্মিলন ১৯৮৭ চনত কানাডাৰ মণ্ট্ৰীল চহৰত আৰু ১৯৮৮ চনত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ উদ্যোগত ইণ্টাৰ গভৰ্ণমেণ্টেল পেনেল অন ক্লাইমেট চেঞ্জ' নামৰ অনুষ্ঠান, ১৯৯২ চনত ব্ৰাজিলৰ ৰিঅ' ডি জেনেইৰ'ত প্ৰথম ধৰিত্ৰী সম্মিলন অনুষ্ঠিত হয়। ১৯৯৭ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহত জাপানৰ কায়াট' নগৰত পৰিৱেশ আৰু জলবায়ু সম্পৰ্কীয় আন্তৰ্জাতিক সম্মিলন অনুষ্ঠিত হয়। গ্ৰীণ হাউচ গেচ নিগমনৰ মাত্ৰা হ্ৰাস কৰাৰ উদ্দেশ্যে জেনেৰেল কোপেনহেগেনত ২০০৯ চনত, ২০১০ চনত মেক্সিকোত পৰিৱেশ বিষয়ক বিশ্ব সম্মিলন অনুষ্ঠিত হয়। ২০১১ চনত দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ ডৰবানত পৰিৱেশ আৰু জলবায়ু সম্পৰ্কীয় সম্মিলন, ২০১২ চনত ব্ৰাজিলত, ২০১৩ চনত মংগোলিয়াৰ

২ পৃষ্ঠাত...

১ পৃষ্ঠাৰ পৰা — **QUAD: ভাৰতৰ চীনক**

সম্মিলন বা বৈঠক অনুষ্ঠিত কৰাৰ পৰিৱৰ্তে প্ৰয়োজন সাপেক্ষে তথা পৰিস্থিতি নিৰ্ভৰ সম্মিলন অনুষ্ঠিত কৰাত গুৰুত্ব দিছে। আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বাৰ্জনৈতিক বাতাবলণ আৰু দিয়া QSD ৰাষ্ট্ৰকেইখনৰ আত্মৰক্ষা তথা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়ভাবে সুবক্ষিত হৈ থকা আৰু গোট গঠনৰ যোগেদি প্ৰভাৱ পেলাব পৰা বিষয়সমূহৰ ওপৰত মাত্ৰাধিক গুৰুত্ব প্ৰদান কৰাৰ ফলতো আত্মপক্ষৰ সুৰক্ষিত ভৱিষ্যৎৰ স্বার্থত ২০২২ বৰ্ষৰ কোৱাড সম্মিলন তাৎপৰ্যপূৰ্ণ। Wall against China বুলিও ক'বলৈ লোৱা কোৱাড ২০০৭ চনত জাপান আৰু আমেৰিকাৰ প্ৰচেষ্টাতে ই গঠন হৈছিল যদিও চীন আৰু ৰাচিয়াই ইয়াৰ তীব্ৰ বিৰোধিতা কৰিছিল। বিশেষকৈ চীনক লক্ষ্য কৰি যে এই চতুৰ্ভূজ ৰাষ্ট্ৰ পৰিমণ্ডল গঠন হৈছে সেয়া চীনে ভালদৰেই বুজি পাইছিল। ২০১৭ চনৰ পৰা নতুনকৈ প্ৰাণ পাই উঠা কোৱাডে চীনৰ সম্ভাৱ্য আক্ৰমণৰ ভয় থকা ৰাষ্ট্ৰসমূহক একত্ৰিত কৰি পূৰ্ণদ্যোমে সুৰক্ষামূলক বিষয়ৰ লগতে পাকিস্থিকতা, জলবায়ুৰ নিয়ন্ত্ৰণ, ক'ভিড মহামাৰীৰ টোকাৰণ আদি সমূহৰ বিষয়ৰ ওপৰতো আলোচনা কৰাৰ প্ৰয়াস কৰিছে। কোৱাডৰ প্ৰত্যেকখন ৰাষ্ট্ৰই ইখনে সিখন ৰাষ্ট্ৰক সহযোগিতাবে আৰু সামৰিক সহযোগিতাবে পাৰস্পৰিক সম্পৰ্ক বৰ্ধা কৰি চলাব পৰিকল্পনা হাতত লৈ যোৱা ২৪ মে'ৰ পৰা জাপানত আৰম্ভ হোৱা কোৱাড সম্মিলনত অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ ভাৰতৰ প্ৰধান মন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদী বৰ্তমান জাপান ভ্ৰমণৰত। মূলতঃ এইবাৰৰ কোৱাড সম্মিলন ইয়াৰ সদস্য ৰাষ্ট্ৰ

প্ৰত্যেকখনৰ বাবে বিমান গুৰুত্বপূৰ্ণ ভাৰতৰ সীমান্ত ৰাষ্ট্ৰখনৰ পৰিকল্পিত ৰণচালিক প্ৰতিহত কৰাৰ স্বার্থত ভাৰতৰ বাবে অধিক গুৰুত্বপূৰ্ণ। কিয়নো কোৱাড শীৰ্ষ সম্মিলনৰ প্ৰতি গুৰুত্ব দিয়েই ভাৰতে ৰাচিয়া-ইউক্ৰেইনৰ যুদ্ধৰ সময়ত কূটনৈতিক আচৰণ দুয়োফাল বন্ধ কৰি আগবাঢ়িছিল। ভাৰতৰ বৰ্তমান লক্ষ্য প্ৰায় বিৰূপ পাকিস্তান নহয়, বৰঞ্চ চীনহে। চীনক প্ৰতিহত কৰাৰ স্বার্থত জাপান আৰু আমেৰিকা ভাৰতৰ বাবে অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ বিশেষকৈ ভাৰত মহাসাগৰ আৰু প্ৰশান্ত মহাসাগৰীয় অঞ্চলটো চীনৰ আগ্ৰাসনৰ পৰা প্ৰতিহত কৰিব পাৰিলেই স্থলপথ বা আকাশী পথৰ সুৰক্ষা ভাৰতে নিজেই কৰি ল'ব। ভাৰতৰ কোৱাডৰ লগত জড়িত স্বার্থ সেইখিনিতেই। অন্যহাতে আমেৰিকাইও প্ৰত্যক্ষভাৱে ইউক্ৰেইনক সহায়-সহযোগ কৰিব নোৱাৰি আটুৱাৰ বাহিৰৰ মহৰ দৰে চফটফাই থাকিব লগা হোৱা পৰিস্থিতিত কোৱাডৰ জৰিয়তেই ভাৰতক হাত কৰি চীনৰ ওপৰতো চাপ সৃষ্টি কৰিব বিচাৰিছে আৰু তৃতীয় বিশ্বৰ শক্তিশালী ৰাষ্ট্ৰ ভাৰতক নিজৰফালীয়া কৰিব খুজিছে। ইতিমধ্যে ৰাচিয়া, চীন, উত্তৰ কোৰিয়া, নাট' ৰাষ্ট্ৰ তুৰ্কীয়ে যি নতুন শক্তি উত্থানৰ চিন্তাৰ উন্মেষ ঘটাইছে সেয়া যদি সঁচা হয় আমেৰিকাৰ ক্ৰমাগত দুৰ্শি কিছু পৰিমাণে হ্ৰাস পাব। প্ৰায় ২৪ খন ৰাষ্ট্ৰৰ অৱস্থিতিৰ Indo-Pacific অঞ্চলটোত চীনক অকলসৰীয়া কৰাৰ পৰিকল্পনাৰে গঠিত হোৱা কোৱাডৰ পৰা ভাৰত বা আমেৰিকাৰ কি লাভালাভ হয় সেইয়া এতিয়াই কোৱা টান যদিও কোৱাড ৰাষ্ট্ৰ গোষ্ঠীৰ যুটীয়া বক্তব্যত "The

Spirit of QUAD" বুলি বৰ্তমানৰ সম্মিলনত কোৱা হৈছে। বৰ্তমান অৱস্থাত কোৱাডৰ সৈন্য শক্তি হ'ল ৭.৭৮ মিলিয়নৰ বিপৰীতে চীনৰ সৈন্য শক্তি ৩.৩৬ মিলিয়ন। বৰ্তমান সময়ত যুদ্ধ হোৱাতকৈ 'Software' ৰ প্ৰয়োজন বেছি। কোৱাড ৰাষ্ট্ৰ মণ্ডলৰ ভিতৰত জাপানৰ অৰ্থনীতি, অষ্ট্ৰেলিয়াৰ লজিস্টিক ক্ষমতা, আমেৰিকাৰ প্ৰতিৰক্ষা প্ৰযুক্তি, ভাৰতৰ উৎপাদনী ক্ষমতা এইকেইটাক লৈ কোৱাড ৰাষ্ট্ৰ সম্মিলনে আগবাঢ়ি যোৱাৰ পৰিকল্পনা হাতত ল'লেও ৰখাৰ চেষ্টাৰ লগতে আমেৰিকাৰ সহযোগত ৰাষ্ট্ৰসংঘত স্থায়ী আসন লাভ, ভাৰতৰ অৰ্থনীতি সৰল কৰি তোলা, জাপানৰ কাৰিকৰী প্ৰযুক্তি আৰু আমেৰিকাৰ প্ৰতিৰক্ষা প্ৰযুক্তিৰ সহযোগিতাৰ লগত সাগৰীয় জলভাগত সহযোগিতাবে কাম কৰাৰ লগতে পৃথিৱীত নিজকে এক শক্তি হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰাৰ চেষ্টা কোৱাডে ভাৰতৰ আৰু দিব বুলি ভবাৰ স্থল আছে। বিশ্ব পৰিমণ্ডলত ভাৰতক একক কৰি ৰখা আৰু চীনৰ আগ্ৰাসী মনোভাৱক প্ৰতিৰোধ কৰাৰ স্বার্থত কোৱাডক কিদৰে কাৰ্য্যম কৰি ৰাখিব পাৰি সেইটোহে লক্ষ্যীয় হ'ব। সেইয়া নিৰ্ভৰ কৰিব ভাৰতৰ কূটনৈতিক দক্ষতা আৰু আমেৰিকাৰ সৈমান কৰি কোৱাডক জীয়াই ৰখাৰ কূটনীতিৰ ওপৰত।

(লেখক চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক)
ফোন: ৯৮৫৪৮১১৮৯১

২ পৃষ্ঠাৰ পৰা —

বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস

উলানবাটুৰত, ২০১৪ চনত বাৰ্ভ'জত, ২০১৫ চনত ইটালীত, ২০১৬ চনত এংগোলা (আফ্ৰিকা)ত বিশ্ব পৰিৱেশ সম্মিলন অনুষ্ঠিত হয়। এই সম্মিলনসমূহৰ মূল লক্ষ্য আছিল- পৃথিৱীৰ প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশৰ বিশেষ অনিষ্ট নোহোৱাকৈ বিশ্বত দৰিদ্ৰতা নিৰ্মূলৰ বাবে উৎপাদন বৃদ্ধি কৰা আৰু মানব জাতিৰ লগতে সমগ্ৰ জীৱকুলৰ ৰক্ষণাবেক্ষণৰ বাবে প্ৰাকৃতিক ভাৰসাম্য ৰক্ষা কৰা। ২০১৭ বৰ্ষৰ কানাডাত অনুষ্ঠিত বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱসত এটি বিষয় বাছি লোৱা হৈছিল। বিষয়টো আছিল- প্ৰকৃতিৰ সৈতে সম্পৃক্ত হোৱা 'Connecting people to nature'। ২০১৮ বৰ্ষৰ বাবে থিৰ কৰা বিষয়টো হৈছে প্লাষ্টিকৰ পৰা পৰিৱেশ বিনষ্ট হোৱা পৰিৱেশৰ দিশটোৰ সজাগতা। সেয়ে বিষয় শীৰ্ষ হৈছে- 'Beat plastic pollution'। প্লাষ্টিকৰ পৰা হ'ব পৰা ক্ষতি বা পৰিৱেশ প্ৰদূষিত হোৱাৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ বিশ্ববাসীক আহ্বান জনোৱা হৈছে যে 'Give up single use of plastic'। আমাৰ বাবে আজি বিশেষ গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়টো হৈছে যে- ইউ. জি. চি.ৰ তৰফৰ পৰা বিশ্ববিদ্যালয়সমূহলৈ নিৰ্দেশনা জাৰি কৰিছে যে প্লাষ্টিকৰ কাপ আৰু বটল শিক্ষানুষ্ঠানৰ চৌহদত নিষিদ্ধ কৰা হৈছে অৰ্থাৎ UGC directs universities to ban plastic cup and bottles in campus। ২০১৮ বৰ্ষৰ বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱসত বিশ্ববাসীক Shop for Watering Equipments, Plant Protection আদিৰ বাবে আহ্বান জনোৱা হৈছে। প্লাষ্টিকৰ অপৰিসীম ব্যৱহাৰে বৰ্তমানৰ পৃথিৱীখনক ভৰাই তুলিছে। প্লাষ্টিকৰ ব্যৱহাৰে বিশেষকৈ ভূমিভাগক বিনষ্ট কৰিছে আৰু বিভিন্নভাবে প্ৰদূষনৰ সৃষ্টি কৰিছে। দেখা যায় সাধাৰণভাবে ব্যৱহাৰ হোৱা পলিথিন বা প্লাষ্টিকৰে তৈয়াৰী বস্তুবোৰ মাটিৰ তলত বহু বছৰ ধৰি নষ্ট নোহোৱাকৈ থাকে। বিজ্ঞানত মতে প্লাষ্টিকবোৰ ১০০ বছৰলৈ নষ্ট নহয়। ব্যৱহাৰ কৰি পেলাই দিয়া পেলনীয়া প্লাষ্টিকে ধৰিটালৈ মানৱকুললৈ ভয়াবহ সংকট নমাই আনিছে, সেয়ে প্লাষ্টিকৰ পৰা হ'ব পৰা বিপদৰ বাবে সজাগতাৰ প্ৰয়োজন। গৱেষণাৰত বিজ্ঞানীসকলে প্লাষ্টিকৰ পৰা হ'ব পৰা বিপন্নতাক প্ৰত্যক্ষ কৰি পেলনীয়া প্লাষ্টিকবোৰ নষ্ট কৰিবৰ বাবে উপায় উদ্ভাৱন হিচাপে এবিধ এনজাইম (Enzyme) হৈছে an organic substance produce by living cells ব্যৱহাৰ কৰিছে। এই এনজাইম হৈছে এবিধ পোক, যি প্লাষ্টিক খাব পাৰে। সেয়ে এনে এনজাইমৰ সন্ধানত বহুতো বিজ্ঞানীয়ে নিজকে নিয়োগ

কৰিছে।

ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন ৰাজ্যৰ লগতে অসমৰ পৰিৱেশ বিনষ্ট হৈছে, বিশেষকৈ কল-কাৰখানা, তেল উদ্যোগ, কয়লা খনন, প্লাইউড কাৰখানা, বনাঞ্চল ধ্বংস, নগৰীকৰণ আদি। দ্ৰুত পৰিমাণে লজিস্টিকৰ ব্যৱহাৰে বিপন্নতা মাতি আনিছে। ১৯৮৬ চনত গৃহীত পৰিৱেশ সংৰক্ষণ আইনৰ আওঁতাৰে পৰিৱেশ হ'ল পানী, বায়ু আৰু মাটিত হোৱা মুঠ কাৰ্য্যকলাপ, এইবোৰৰ মাজত থকা সম্পৰ্ক আৰু মানুহ তথা অন্য জীৱৰ লগত থকা সম্পৰ্কৰ সংহতি। এই দৃষ্টিৰে চাবলৈ গ'লে পৰিৱেশক আমি মুখ্যতঃ দুটা ভাগত ভগাব পাৰো- (১) জৈৱিক পৰিৱেশ আৰু (২) অ-জৈৱিক পৰিৱেশ। জৈৱ উপাদানৰ সমপ্তিযুক্ত পৰিৱেশক জৈৱ পৰিৱেশ আৰু অ-জৈৱ উপাদানযুক্ত পৰিৱেশক অ-জৈৱ পৰিৱেশ বোলা হয়। জৈৱিক হৈছে সকলোবোৰ জীৱিত বস্তু, অ-জৈৱিক হৈছে মাটি, পানী, বায়ু, পোহৰ শক্তি, বতাহ আদিৰ সমষ্টি।

অভিধানিক অৰ্থত পৰিৱেশ শব্দই পৰিধি মণ্ডল, পৰিসীমা আদিক বুজায়। বৈজ্ঞানিকভাৱে ই এটা বিশেষ্য পদ। সাধাৰণতে আমি আমাৰ চাৰিওফালেৰে প্ৰাকৃতিক তথা পাৰিপাৰ্শ্বিক অৱস্থা অথবা বাতাবৰণটোক চমু অৰ্থত পৰিৱেশ বুলি কওঁ আমি জনো যে আমাৰ চৌদিশৰ গছ-গছনি, খাল-ভোং, জান-জুৰি, বাট-পথ, জীৱ-জন্তু, চৰাই-চিৰিকতি, বায়ু-পানী-মাটি, আমি চকুৰে দেখা আৰু চকুৰে নেদেখা আটাইবোৰ বস্তু বা বিষয়ৰ লগতে আমাৰ শিক্ষা, সংস্কৃতি, আৰ্থসামাজিক দিশকো পৰিৱেশে সামৰি লয়। যিবোৰ পৰিৱৰ্তন বা পৰিঘটনাই জীৱন যাত্ৰাত কিবা নহয় কিবা ধৰণে প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে, এই সকলোবোৰ কথা পৰিৱেশ অধ্যয়নৰ লগত জড়িত। পূৰ্বভাগতে আমি জৈৱিক আৰু অ-জৈৱিক পৰিৱেশৰ কথা উল্লেখ কৰিছিলো। জৈৱিক পৰিৱেশ অন্তৰ্গত মানুহ হৈছে সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ প্ৰাণী। মানুহৰ আৰ্থ-সামাজিক ক্ৰিয়া-কলাপ মানুহৰ সাংস্কৃতিক ক্ৰিয়াকলাপ, মানুহৰ উন্নয়নমুখী ক্ৰিয়া-কলাপ, চিন্তা-ভাৱনাই সৃষ্টি কৰা পৰিৱেশকে সামাজিক পৰিৱেশ (Social Environment) বুলি কোৱা হয়। সমাজৰ আৰ্থ-সামাজিক আৰু সংস্কৃতিৰ সৈতে জড়িত ক্ৰিয়া-কলাপবোৰো প্ৰত্যক্ষ আৰু পৰোক্ষভাবে পৰিৱেশৰ লগত নিৰ্ভৰশীল। সেয়ে পৰিৱেশ সম্পৰ্কীয় বিজ্ঞানসন্মত জ্ঞানৰ লগতে জৈৱ-বৈচিত্ৰতাৰ বিষয়ে সমাজ সচেতন হ'লোহে সামাজিক পৰিৱেশ সুস্থিৰ আৰু শৃঙ্খলিত হ'ব। ব্যক্ত কৰা বিষয়বস্তু পৰিৱেশ বুলি কওঁতে সামাজিক স্বাস্থ্যক

এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় হিচাপে আমি উত্থাপন কৰিব পাৰো। সাম্প্ৰতিক সময়ত যুৱ-মানসিকতা সম্পৰ্কে সৰব আলোচনা কৰা দেখা যায়। আমাৰ দেশৰ যুৱ সমাজক একাধৰীয়া নকৰাকৈ আঁচনি কাৰ্য্যসূচী নিশ্চিত কৰা সংশ্লিষ্টসকলে যুৱশক্তিক উন্নয়নৰ বাবে ব্ৰতী হ'বলৈ যুক্ত কৰিব লাগিব। তেহে পৰিৱেশ সংক্ৰান্তীয় বিষয়বোৰ জনগণৰ কাষ চাপিব পাৰিব। পৰিৱেশ কেতিয়াবা অনুকুলো হ'ব পাৰে, প্ৰতিকুলো হ'ব পাৰে। 'সুস্থ পৰিৱেশ' সুস্থ জীৱন যাপনৰ প্ৰথম আৰু প্ৰধান চৰ্ত। এই চৰ্ত জীৱজগতৰ প্ৰতিটো প্ৰাণীৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য। ভাৰতীয় সংবিধানৰ আৰ্টিকেল ৪৪ (a দৰা)ত উল্লেখ কৰা হৈছে "State shall endeavour to protect and improve environment by safeguarding the forest and wild life of the country." আৰু ৪৮ নং অনুচ্ছেদৰ লগত সংগতি ৰাখি কিছুমান আইন প্ৰণয়ন কৰা হৈছে।

এতিয়ালৈকে আগবঢ়োৱা বক্তব্যখিনি মোটামুটিভাৱে ১৯৭২ চনৰ ৫ জুনৰ পৰা আজিৰ দিনটোলৈকে পৰিৱেশ সংক্ৰান্তীয় বিষয়বোৰ সামৰাৰ বাবে আগবঢ়োৱা হৈছে। ভাৰতীয় সভ্যতা-সংস্কৃতিতে তেনেহ'লৈ পৰিৱেশ সজাগতা সম্পৰ্কীয় বিষয়টো জানো উপেক্ষা বা এৰাই চলা হৈছিল। ইও এক আমাৰ সন্মুখত ডাঙৰ প্ৰশ্ন। ১৯৭২ চনৰ পৰা আমি বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস উদযাপন কৰিছো, অনাগত দিনৰ সুন্দৰ পৃথিৱীখনৰ বাবে চিন্তা কৰিছো। আমি বিচাৰিছো ভৱিষ্যতৰ বিশ্ববাসীয়ে এখন সুন্দৰ পৃথিৱীত বসবাস কৰক। আমাৰ পূৰ্বজসকলে প্ৰাচীন ভাৰতীয় পৰিৱেশ সংৰক্ষণৰ চিন্তা-ভাৱনাকো আমি আলোচনাৰ আওঁতালৈ আনিব লাগিব। যুগ-প্ৰবাহত পৰিৱেশ সংৰক্ষণ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়।

এই প্ৰসংগতে আমি প্ৰাচীন ভাৰতীয় পৰিৱেশ সংৰক্ষণৰ চিন্তাক দোহাৰি বিচাৰিছো যাতে জনসচেতনতা বৃদ্ধিত কিঞ্চিৎ সহায়ক হয়। প্ৰাচীন ভাৰতত পৰিৱেশ সংৰক্ষণৰ যি সজ্ঞা একবিশ শতিকাতো পৰিৱেশ সংৰক্ষণৰ সংজ্ঞা একেই আছে। বৰ্তমান সময়ৰ পৰিৱেশ তিনিটা স্তৰত বিদ্যমান- শিলান্তৰ, বাৰিস্তৰ (পানী) আৰু বায়ুমণ্ডল। এই কথাখিনিকে প্ৰাচীন ভাৰতত কোৱা হৈছিল পাঁচটা উপাদানেৰে- ক্ষিতি, তাপ, তেজ, মৰুং আৰু বোম অৰ্থাৎ মাটি, পানী, তাপ (শক্তি), বতাহ আৰু আকাশ। এই পাঁচটা উপাদানৰ মাজত ভাৰসাম্য ৰক্ষা কৰাটোৱেই পৰিৱেশ সংক্ষণৰ মূল কথা। পৃথিৱীৰ জীৱকুলৰ অস্তিত্ব নিশ্চিত কৰাটোৱেই ইয়াৰ মুখ্য উদ্দেশ্য।

১৩ পৃষ্ঠাত...

পৰিৱেশ বিজ্ঞান আৰু দৰ্শন

□ ড° গিৰীশ বৰুৱা

জীৱ আৰু পৰিৱেশৰ মাজত সম্পৰ্কৰ বিজ্ঞানেই হ'ল পৰিৱেশ বিজ্ঞান। এই দুয়োৰে মাজত ক্ৰিয়া-প্ৰতিক্ৰিয়াক এই বিজ্ঞানে অধ্যয়ন কৰে। আগতে ই জীৱ বিজ্ঞানৰ এটা শাখা আছিল।

প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশ বুলি এটা কথা আছে। আকৌ মানৱ জাতিয়ে সৃষ্টি কৰা কৃত্ৰিম পৰিৱেশ থাকে। এই কৃত্ৰিম পৰিৱেশ বচনা কৰিছে প্ৰযুক্তি বিজ্ঞানে। প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশ আকৌ দুই প্ৰকাৰৰ, জৈৱ আৰু অজৈৱ।

এই প্ৰবন্ধ লিখাৰ উদ্দেশ্য হ'ল মানুহক পৰিৱেশৰ প্ৰতি সজাগ আৰু সচেতন কৰি তোলা। মানুহৰ কৰ্মৰাজিয়ে যেনেকৈ পৰিৱেশৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলাইছে তাৰ প্ৰতি সজাগ কৰি তোলা।

বিজ্ঞান বা প্ৰযুক্তি বিজ্ঞানে সৃষ্টি কৰা সা-সঁজুলিক কামত লগাবলৈ যাওঁতে যদি সাৱধান নহয় তেন্তে মানৱ জাতিয়ে নিজৰ কৰৰ নিজেই খান্দিব লাগিব। আমাৰ কাক-কাইই প্ৰযুক্তিৰ আচৰণ কেনেকুৱা কৰে তাৰ প্ৰতি নিজৰ বাখিব লাগিব। ইয়াৰ বাবে মানুহৰ দাৰ্শনিক আৰু মনঃস্তাত্ত্বিক জ্ঞানৰ প্ৰয়োজন, কাৰণ দৰ্শনে বিজ্ঞানবোৰৰ ওপৰত মূল্যায়ন কৰে। তদুপৰি ই বিজ্ঞানবোৰৰ ওপৰত এক সংশ্লেষণমূলক অধ্যয়নো চলায়। গতিকে, পৰিৱেশ বিজ্ঞানো ইয়াৰ অধ্যয়নৰ আওতালৈ আহে।

দাৰ্শনিক অধ্যয়ন সাৰ্বজনিক। ই সমগ্ৰ বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ প্ৰসংগতহে পৰিৱেশ অধ্যয়ন কৰে। পৃথিৱী আৰু ইয়াৰ পৰিৱেশক বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ পৰিৱেশৰ পৰা আঁতৰাই থ'ব নোৱাৰিব। বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডই কেনেকৈ সম্ভৱতা বন্ধা কৰি চলে তাৰো অধ্যয়ন ই চলায়।

বৰ্তমান কোনো বিজ্ঞানেই বিচ্ছিন্ন হৈ থকা নাই। কোনো বিজ্ঞান স্বতন্ত্ৰও নহয়। এটা বিজ্ঞান আন এটা বিজ্ঞানৰ লগত সম্পৰ্কযুক্ত। বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ প্ৰতিটো বস্তুৱেই ইটোৰ লগত সিটোৰ আন্তঃসম্পৰ্ক আছে। আমি এই সম্পৰ্কৰ ভিত্তিত কথাবোৰ আলোচনা কৰিব লাগিব। দৰ্শনে ব্যক্তিগত সত্ত্বাতকৈ সত্ত্বাবোৰৰ

মাজৰ সম্পৰ্ককহে বিশেষকৈ আলোচনা কৰে।

দৰ্শনৰ আওতাৰ কোনো বিজ্ঞানেই সাৰি যাব নোৱাৰে। বিজ্ঞানবিলাক দৰ্শনৰ ওচৰত জৰাবদিহি হ'ব লাগে। ব্যক্তিগতভাবে বিজ্ঞানবোৰে সূত্ৰ উদ্ভাৱন কৰোঁতে মানৱ জাতি বা সমগ্ৰ বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ কল্যাণৰ কথা নাভাৰে। দৰ্শনে বিজ্ঞানক এই কল্যাণৰ কথা সোঁৱৰাই দিয়ে। আৰু চায় বৈজ্ঞানিক সূত্ৰবোৰ পৰিৱেশ সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত কিমান দূৰ উপযোগী। বিজ্ঞান অৰ্থাৎ পদাৰ্থ বিজ্ঞানে যেতিয়া এটাম বোমা আৱিষ্কাৰ কৰিছিল তেতিয়া ই নাভাবিছিল যে ই কেনেকৈ পৰিৱেশ ধ্বংস কৰিব। এই কথা দৰ্শনে সোঁৱৰাই দিব লগা হৈছিল। পাৰমাণৱিক শক্তিৰ কাম আৰু সৃষ্টিমূলক কাম-কাজত প্ৰয়োগ কৰিব পাৰি তাৰ দিহা-পৰামৰ্শ দৰ্শনেহে দিয়ে, কাৰণ দৰ্শনে মানৱ কল্যাণৰ দিশ বৰকৈ চায়। সেয়ে দৰ্শনৰ কাম চ'বদাৰী কৰা।

প্ৰযুক্তি বিজ্ঞানৰ উন্নতিয়ে আজি মানুহক ভবাই তুলিব। মানুহ ক'লৈ গৈ আছে? নৰকলৈ নে স্বৰ্গলৈ? এইবোৰ কথাই মানুহক আজি ব্যতিব্যস্ত কৰি তুলিছে। আমি এখন গোড়া পৃথিৱীৰ ফালে অগ্ৰসৰ হৈ আছে। নে কি? গতিকে প্ৰযুক্তি বিজ্ঞানক লোকে লগোৱাৰ সময় সমুপস্থিত আৰু এই কাম কৰিব পাৰে কেৱল দৰ্শনেহে।

মানুহে দৰ্শনক দূৰতে বিদূৰ কৰে। ভাবে যে দৰ্শনে কেৱল ঈশ্বৰ, আত্মা আদিৰ অধ্যয়নতে ব্যস্ত। এই কথা শুদ্ধ নহয়। দৰ্শনে আনকি জেওৰা খৰি এডালকো ইয়াৰ অধ্যয়নৰ আওতালৈ আনে।

আমি আগতেই কৈ আহিছোঁ। যে দৰ্শনৰ অধ্যয়ন প্ৰমূল্যমূলক। ই জগতৰ প্ৰতিটো ঘটনাকে মূল্যায়ন কৰে- সি লাগে প্ৰকৃতিকৈই হওক বা মানৱ সৃষ্টি হওক। গতিকে বিজ্ঞান বা প্ৰযুক্তি বিজ্ঞানৰ কাম-কাজবোৰক মূল্যায়ন কৰাটো ইয়াৰ উদ্দেশ্য।

মূল্যায়ন মানে ভাল বেয়া বিচাৰ কৰা। কোনটো কাম ভাল আৰু কোনটো বেয়া তাৰ বিচাৰ কৰা কামেই মূল্যায়ন। এই কাম প্ৰধানতঃ দৰ্শনৰ। গতিকে পৰিৱেশ দৰ্শনবোৰত মূল্যায়নো দৰ্শন অধ্যয়নৰ ভিতৰলৈ আহে। গতিকে বিজ্ঞানৰ কথাবোৰক দৰ্শনে তুল্যচানীত তোলে।

জীৱৰ ভিতৰত মানুহক শ্ৰেষ্ঠ বুলি ধৰা হয়। গতিকে একোবোৰ জীৱৰ বন্ধনাৰেবন্ধনৰ ভাব মানুহৰ ওপৰত। জগতখন বন্ধা কৰাত মানুহৰ দায়িত্ব আছে। অন্যবোৰ প্ৰাণীৰ পৰা জগতৰ সিমান অপকাৰ হোৱা নাই, যিমান অপকাৰ মানুহৰ বাবে হৈছে। গতিকে কালিলৈ পৃথিৱীখনৰ কিবা এটা হ'লে মানুহেই প্ৰথম জগৰীয়া হ'ব।

এই কথা ধুকপ য়ে প্ৰযুক্তি বিজ্ঞানৰ উন্নতিয়ে পৰিৱেশৰ অধোন্নতি ঘটাইছে। লাহে লাহে পৰিৱেশৰ সম্ভৱতা ভাগি গৈ আছে। পৃথিৱীৰ পৰা বহুত প্ৰাণী, বহুত মূল্যবান গছ-গছনি লুপ্ত হৈছে। নদীত মাছ নাইকিয়া হৈছে। বিহু দি মাছ ধৰা বাবে নদীৰ পানী দূষিত হৈছে। তদুপৰি শিল্পোদ্যোগৰ কাৰখানাৰ আবৰ্জনা পৰিৱেশ প্ৰদূষিত কৰিছে। এইবোৰৰ নিৰাময়ৰ বাবে দাৰ্শনিক জ্ঞানৰ প্ৰয়োজন, কাৰণ দৰ্শনে নৈতিকতাৰ জ্ঞান দিয়ে।

আমি সাধাৰণ মানুহবোৰে পৃথিৱীখন ভাল হোৱাটোকে বিচাৰোঁ। মানুহবোৰ সুকলমে থকাটোকে বিচাৰোঁ। কিন্তু পুঁজিপতিসকলে জখ-মখে কট গছ কাটি, হাবি-জংঘল নাশ কৰি উদ্যোগ প্ৰতিষ্ঠা কৰাত উঠিপৰি লাগিছে। তেওঁলোকে সাধাৰণ মানুহৰ কল্যাণৰ কথা নাভাৰে, ভাবে কেৱল নিজৰ সুখ-স্বাচ্ছন্দ্য লাভ আদিৰ কথা। গতিকে আমি পুঁজিবাদী সমাজ ব্যৱস্থাৰ অৱসান ঘটাৰ বাবে ইহঁত সমাজবাদী সমাজ ব্যৱস্থাৰ সূচনা হোৱাটো বিচাৰোঁ। এই দিশত সকলো মানুহে যাতে চিন্তা কৰে তাৰ আহ্বান জনোৱা হ'ল এই লেখাৰ মাধ্যমেৰে।

পৰিৱেশক দাৰ্শনিক দৃষ্টিৰে চোৱা মানে দাৰ্শনিক সূত্ৰবোৰৰ জ্ঞান অৰ্জন নুবুজায়। দাৰ্শনিক দৃষ্টি মানে মানৱীয় দৃষ্টি। মানৱীয় দৃষ্টিও নহয় আতিমানৱীয় দৃষ্টি। অৰ্থাৎ আমি সমগ্ৰ বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ কথা ভাবিব লাগিব, তেহে আমি পৃথিৱীত আৰু কিছু দিনলৈ জীয়াই থাকিব পাৰিম।

(লেখক দেৱগাঁও কমল দুৱৰা মহাবিদ্যালয়ৰ দৰ্শন বিভাগৰ

অৱসৰপ্ৰাপ্ত মুৰব্বী অধ্যাপক)

ফোন: ৭০০২৩৭৬৫০৫

দেৱকান্ত বৰুৱাৰ কবিতাত চমু আলোকপাত

□ বিভা বিন্দু কোঁৱৰ

অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ এজন সাৰ্থক কবি দেৱকান্ত বৰুৱা। তেওঁৰ প্ৰায়বিলাক কবিতাই অৱাহন কাকতত প্ৰকাশ হৈছিল আৰু তেওঁৰ কবিতাই সেই সময়ত বিশেষ জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰিছিল বাবে তেওঁক অৱাহন যুগৰ শ্ৰেষ্ঠ কবি বুলিও কোৱা হয়। তেওঁৰ একমাত্ৰ কবিতা পুথি 'সাগৰ দেখিছা' তেওঁৰ সাহিত্যিক জীৱনৰ কীৰ্তিস্তম্ভ। 'আমি দুৱাৰ মুকলি কৰোঁ' নামৰ কবিতাটোৰ বাবে বহুত তেওঁক আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ বাটকটীয়া বুলিও ক'ব খোজে। তেওঁক কলং পাৰৰ কবি আৰু সংক্ৰান্তি কালৰ কবি বুলিও কোৱা হয়।

তেওঁক মূলতঃ প্ৰেমৰ কবি আখ্যা দিয়া হয়। তেওঁৰ প্ৰতিটো কবিতাতে প্ৰতিভাসিত হৈছে প্ৰেম। কিন্তু তেওঁৰ কবিতাত হতাশা বা অপ্ৰাপ্তিৰ ছবিখন ফুটি নুঠে। তেওঁৰ বাবে মিলন আৰু বিৰহ দুয়োটােই বাস্তৱ। সেয়ে হয়তো তেওঁ লিখিছিল-

তোমাৰ বিষালৈ আৰু কেইদিন বাকী? দহ দিন? মাথো দহ দিন আছে?

এনে দহ নিশা, তুমি যাবা তোমাৰ বাটে দি, মই যাম

মোৰ বাটে বাটে। 'কলং পাৰত মাজনিশা'

তেওঁ জানিছিল তেওঁৰ প্ৰেয়সী এদিন তেওঁৰ কাষৰ পৰা গুছি যাব বেলেগৰ কাষলৈ কিন্তু তেওঁ এই পৃথিৱীৰ পৰা পলাব নোৱাৰে।

তেওঁ জীয়াই থাকিব লাগিব। এয়াই কঢ় বাস্তৱ। তেওঁৰ প্ৰেমত বিৰহ থাকিলেও বাস্তৱক স্বীকাৰ কৰি লৈছে। তেওঁ দেহ আৰু মনৰ দুয়োটা প্ৰেমতে জীৱন যৌৱনৰ সাৰ্থকতা বিচাৰিছে। তেওঁ যৌৱনৰ উদ্ভাস চঞ্চলতাক মানি লৈছে। তেওঁৰ দৃষ্টিৰে মানুহ ভেজ-মঙহৰে গঢ়া। তেওঁৰ প্ৰেম মানুহৰ মনৰ মিলনতে সীমাবদ্ধ নহয়। সেয়ে

হয়তো কবিয়ে কৈছে-

আমিও মৰহি যাম; অসাৰ্থক প্ৰেম মোৰক পাপ মাথোঁ

এইচুমাচুমি?

কি কবিমঙ্গ হক পাপ ক্ষতি নাই, মই পাম স্বৰ্গ তাতে

তুমি ব'বা তুমি।

কবিৰ হৃদয়ত যদিও পাপবোধ সৃষ্টি হৈছে কিন্তু নিজৰ সুখৰ বাবে পাপ কৰাত কবিয়ে কুঠাবোধ কৰা নাই। কাৰণ তেওঁ মানুহ, তেওঁৰো আবেগ-অনুভূতি আছে।

সেয়ে হয়তো কলং পাৰলৈ মাজনিশা লুকাই-চুৰকৈ অহা প্ৰেয়সীক লৈ তেওঁৰ অনুভৱ ব্যক্ত কৰিছে-

'তুমি গোলাপৰ আজি লভিছোঁ প্ৰিয়াদ কইটোৰ

শংকা নাই মোৰ।'

কবিয়ে অনাগত ভৱিষ্যতৰ শংকাৰ কথা চিন্তা নকৰি প্ৰেয়সীৰ সান্নিধ্য লাভ কৰা সেই সময়কমতে পৃথিৱীৰ সমস্ত সুখানুভূতি লাভ কৰিছে। কবিয়ে বিশ্বাস কৰে যে দেহজ প্ৰেমৰ মাজতে আছে যৌৱনৰ শেষ সাৰ্থকতা। কবিৰ বহু কবিতা 'নিশাৰ পূৰ্বী', 'ওলগ', 'প্ৰথমা' আদিত কবিৰ প্ৰেয়সীৰ স্বৰূপ আৰু প্ৰথম প্ৰেমৰ উদ্ভাসনা প্ৰকাশ পাইছে। কবি দেৱকান্ত বৰুৱাৰ মতে প্ৰেমেই জীৱনক সাৰ্থক আৰু মোহনীয় কৰি তোলে। সেয়ে তেওঁ কৈছে-

'যৌৱন যৌৱন সৃষ্টিৰ মো বন, অনাগত দিনৰ সৃষ্টিৰ গান।'

এনেদৰে তেওঁ যৌৱনৰ অদমনীয় প্ৰেমৰ মাজত জীৱনৰ সাৰ্থকতা বিচাৰিছে। যদিও প্ৰেম মোহনীয়, তথাপিও কবিয়ে উপলব্ধি কৰে মৃত্যু যে মানৱ জীৱনৰ চিৰন্তন সত্য। সেয়ে কবিয়ে কৈছে-

'তুমি আৰু মই সজা প্ৰেমৰ পৃথিৱীখন মৃত্যু তাৰ সীমা।'

কবি দেৱকান্ত বৰুৱাৰ কবিতাত দেশপ্ৰেমৰো এখন সুন্দৰ ছবি ফুটি উঠে। তেওঁৰ লাচিত বৰফুকন নামৰ কবিতাটোত স্বদেশপ্ৰেমৰ অভিব্যক্তি খুব সুন্দৰভাৱে প্ৰকাশ পাইছে। ই জাতীয় চেতনা ভাৱপ্ৰণয় কবিতা। লাচিত বৰফুকনৰ দেশপ্ৰেমৰ উদাহৰণেৰে অসমৰ ডেকাশক্তিক নিজৰ দেশ নিজৰ জাতিক ভাল পাৰলৈ আহ্বান জনাইছে। তেওঁ লিখিছে-

'দেশৰ কাৰণে আজিও বিলায় হেজাৰ ডেকাৰ হিয়া,

দেশৰ সেনানীঙ্গ আকৌ মাথোন এবাৰ হুকুম দিয়া।'

তেওঁৰ 'মোৰ দেশ মানুহৰ দেশ' নামৰ কবিতাটোত ভাৰতীয় জাতীয়তাবাদে প্ৰাণ পাই উঠিছে। ভাৰতৰ লগত অসমৰ সম্পৰ্কৰ কথা বৰ সুন্দৰভাৱে প্ৰকাশ কৰিছে। সেয়ে তেওঁ লিখিছে-

'পাৰে পাৰে সাজে ভাঙে কত ইতিহাস

ব্ৰহ্মপুত্ৰ, গোদাবৰী, শিপ্ৰা আৰু গঙ্গা-যমুনাৰ

সুন্দৰী ভাৰতবৰ্ষ, ৰূপহী অসম।'

শেষত ক'ব পাৰোঁ যে দেৱকান্ত বৰুৱাৰ কবিতাসমূহত অসমৰ অন্য কবিসকলৰ দৰে প্ৰেমৰ ক্ষেত্ৰত নৈৰাশ্যবাদৰ ছবিখন ফুটি উঠা নাই। তেওঁ প্ৰেমৰ ক্ষেত্ৰত বাস্তৱক স্বীকাৰ কৰিছে। তেখেতৰ কবিতাবোৰ পৰ্য্যালোচনা কৰিলে দেখা যায় যে তেওঁৰ কবিতাসমূহ বিশ্ববিখ্যাত কবি ৰবাৰ্ট ব্ৰাউনিঙৰ নাটকীয় একোক্তিৰ ঠাঁচত ৰচিত হৈছে। তেওঁৰ 'আমি দুৱাৰ মুকলি কৰোঁ' নামৰ কবিতাটো যদিও আধুনিক স্পন্দিত গদ্যৰ কাব্যপি গৈছে তথাপিও ৰমন্যাসিক চিন্তাৰ প্ৰভাৱৰ পৰা আঁতৰি থাকিব পৰা নাই। মুঠতে ৰমন্যাসিক কবি হিচাপেই তেওঁ কৃতকাৰ্যতা লাভ কৰিছে। সেয়ে ড° মহেশ্বৰ নেওগে কৈছিল, ৰমন্যাসিক কবিতাই দেৱকান্ত বৰুৱাতহে পৰিপূৰ্ণতা লাভ কৰিছে।

(লেখিকা এগৰাকী শিক্ষয়িত্ৰী, কবি, সুলোচিকা)

ফোন: ৯১০২২৯৭৭৮০

সম্পাদকীয়

দিবস পালন

মানুহে পালন কৰিবলৈ লোৱা প্ৰতিটো দিবসৰে তাৎপৰ্য আছে। দিবসবোৰে প্ৰতিটো বিষয়তে কম-বেছি পৰিমাণে মানুহক সচেতন কৰি তোলে। এই দিবসবোৰৰ কিছুমান আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত, কিছুমান ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত আৰু কিছুমান ৰাজ্যিক পৰ্যায়ত পালন কৰা হয়। তেনে কেতবোৰ দিবস হ'ল- যোগ দিবস, পৰিৱেশ দিবস, ভাষা দিবস, শিক্ষক দিবস, নাৰী দিবস, শিশু দিবস, লাচিত দিবস, সতী সাধনী দিবস, চ্যুকাফা দিবস, স্বাধীনতা দিবস, গণতন্ত্ৰ দিবস ইত্যাদি। ইমানবোৰ দিবস উদ্‌যাপন কৰা হয় যে হিচাপ কৰিলে বছৰটোত ৩৬৫ দিনকমেই হয়গৈ। এইবোৰৰ বহু দিবসৰ কথা বহুতে জানে আৰু বহু দিবসৰ কথা বহুতে নাজানে। এই দিবসবোৰৰ ভিতৰত কেৱল অসমীয়া সমাজকে নহয় পৃথিৱীৰ সমস্ত মানুহকে লজ্জানত কৰা দিবস বুলি আমাৰ মনে ধৰে পিতৃ দিবস আৰু মাতৃ দিবস। জন্মদাতা পিতৃ-মাতৃক এটি দিবস পাতি পিতৃ-মাতৃৰ প্ৰতি থাকিব লগা দায়িত্বক সোঁৱৰাই দিয়া, পিতৃ-মাতৃলৈ মনত পেলোৱা, পিতৃ-মাতৃৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদনৰ দিন পালন কৰা ই সমগ্ৰ মানৱ জাতিৰ কাৰণেই লজ্জাৰ কথা। আমি পৃথিৱীৰ প্ৰত্যেকখন সমাজৰ সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাৰ বিষয়ে নাজানিব পাৰো। কিন্তু পিতৃ-মাতৃক অৱমাননা কৰি চলা সামাজিক পৰম্পৰাৰ সমাজ হয়তো বিশ্বত নোলাব। আমাৰ ভাৰতীয় তথা অসমৰ সমাজ, সভ্যতা, সংস্কৃতিৰ পৰম্পৰাত 'পিতৃ দেৱো ভৱ' বুলি এযাৰ কথা উপনিষদীয় যুগৰ পৰা মানি অহা হৈছে। সন্তানৰ বাবে পিতৃ-মাতৃয়ে কৰা ত্যাগৰ কথা নতুনকৈ কোৱাৰ প্ৰয়োজন নাই। সঁচা কথা, আধুনিক যুগৰ মানুহ কৰ্মবাস্তৱ হৈ পৰিছে। ঔদ্যোগিক সমাজ ব্যৱস্থাত মানুহ ব্যস্ত হৈ পৰিছে। তথাপি পিতৃ-মাতৃৰ পৰা বিছিন্ন হৈ বৃদ্ধাৱস্থাত কৰিবলগা হোৱাৰ পৰা দূৰত অৱস্থান কৰাটো আদৰ্শৰ পৰিপন্থী। অসমীয়া সমাজৰ বাবে বৃদ্ধাশ্ৰম ব্যৱস্থাটোকে মানি ল'বলৈ টান অন্ততঃ যি সকলৰ সন্তান আছে। একেবাবে সন্তানহীন বা সন্তানহাৰাসকলৰ কথাটো এবললে মানিব পাৰি। যিসকলে এনে লোকক সেৱা কৰি সন্তানৰ দায়িত্ব লৈছে তেওঁলোকে সমাজত আদৰ্শ প্ৰতিষ্ঠা কৰিছে। মূল কথা, পিতৃ-মাতৃ সদায় আদৰণীয়, সদায় সেৱাহীনীয়, নিৰ্দোষ এটা দিনত মনত পেলাই দিয়া, সচেতন কৰা, দায়িত্ববোধ সম্পৰ্কে অৱগত কৰা, কেনেকৈ খাইছে, কি বেদনাত আছে খবৰ ল'বলৈ আহৰি নথকা অথচ পিতৃ-মাতৃ দিবস বুলি মিঠাই খুৱাই সামাজিক মাধ্যমত ফটো এখন দিয়া এইবোৰ আমাৰ সমাজৰ বাবে শুভচিন্তা বুলি মনে নধৰে।

ভাৰতৰ উচ্চ শিক্ষাৰ সমস্যা আৰু সমাধান

তৰুণ শইকীয়া

অধ্যয়নৰ প্ৰতিটো বিভাগতে এনে কিছুমান শিক্ষক থাকে যি কমেইহে শিক্ষাদান কৰে। তেনে শিক্ষকে আনকি শিক্ষাবৰ্ষটোত কেৱল কেইটামান ক্লাচহে লয় আৰু কোনো দিনেই শিক্ষাৰ্থীৰ সান্নিধ্যলৈ আহিব নোৱাৰে। এনে শিক্ষকে শিক্ষাদানৰ কোনো নীতি-নিয়ম মানি নচলে। শ্ৰেণীকোঠাত সময়তকৈ বহু দৈৰ্ঘ্যকৈ প্ৰৱেশ কৰে আৰু নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ পূৰ্বেই শ্ৰেণীকক্ষ ত্যাগ কৰে। এনে শিক্ষকসকলে শিক্ষাৰ্থীক প্ৰভাৱণাহে কৰে। ফলত উচ্চ শিক্ষাৰ গুণগত মানদণ্ড যথেষ্ট নিম্নগামী হয়।

ভাৰতৰ বিশ্ববিদ্যালয়সমূহে দেশখনৰ উচ্চ শিক্ষাৰ গুণগত আৰু পৰিমাণগত বিকাশ সাধনৰ প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত কিছু সমস্যাৰ সন্মুখীন হ'ব লগীয়া হৈছে। বৰ্তমান উচ্চ শিক্ষা আহৰণৰ বাবে মহাবিদ্যালয় বা বিশ্ববিদ্যালয়ত নাম ভৰ্তিৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষাৰ্থীসকলে যথেষ্ট সমস্যাৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হয়। উচ্চ শিক্ষাত শিক্ষাৰ্থীৰ ইমানেই ভিৰ দেখা যায় যে বহু সময়ত বহু ভাল নামৰ লাভ কৰা শিক্ষাৰ্থীয়েও একোখন ভাল শিক্ষানুষ্ঠানত ভৰ্তি হোৱাৰ পৰা বঞ্চিত হ'বলগীয়া হয়। ফলত শিক্ষাৰ্থীয়ে হতাশ আৰু নিৰাশাত ভুগিবলগীয়া হয়। উচ্চ শিক্ষাত শিক্ষাৰ্থীৰ অত্যধিক ভিৰে বহু শিক্ষাৰ্থীৰ শিক্ষা জীৱনলৈ অনিশ্চয়তা নমাই আহে। ভাৰতৰ উচ্চ শিক্ষাৰ আন এটা সমস্যা হৈছে উদ্দেশ্যহীনতা। ভাৰতৰ বহু শিক্ষিত পৰিয়ালৰ পৰা বা ভাল ফলাফল দেখুওৱা শিক্ষাৰ্থীয়েও অন্য একো বিকল্প শিক্ষাৰ সুবিধা নাপাই উদ্দেশ্যহীনভাবে উচ্চ শিক্ষাত নামভৰ্তি কৰে। বহু শিক্ষাৰ্থীয়ে আকৌ কোনো উদ্দেশ্য নথকাৰেই উচ্চ শিক্ষা আহৰণ কৰে? বহু সময়ত দেখা যায় যে শিক্ষাৰ্থীসকলে উচ্চ শিক্ষাত নাম ভৰ্তি কৰে আৰু আধাতে শিক্ষা এৰি দিয়ে বা বহু সময়ত আকৌ অসন্মততাৰ বাবেও সময়, ধন আৰু শক্তিৰ অপচয় হয়। এনে পৰিস্থিতিয়েও উচ্চ শিক্ষাৰ গুণগত মানদণ্ডত সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰে।

বৰ্তমান উচ্চ শিক্ষাৰ পাঠ্যক্ৰমখন বহু ক্ৰটিপূৰ্ণ। বৰ্তমানৰ পাঠ্যক্ৰমখনে অধিক চিন্তাধৰ্মন পুথিগত আৰু তত্ত্বপ্ৰধান। ই

শিক্ষাৰ্থীৰ বৰ্তমানৰ সমাজৰ আৰ্থ-সামাজিক, সাংস্কৃতিক, কাৰিকৰী বিজ্ঞানমুখীৰ প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণ ৰূপে পৰা নাই। শিক্ষাৰ্থীক বিশেষীকৰণ কৰাত, ভৱিষ্যৎ জীৱনৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় কৰ্মমুখী শিক্ষা প্ৰদান কৰাত, উচ্চস্তৰীয় অধ্যয়ন, গৱেষণা অধ্যয়ন আৰু পৰীক্ষা-নিৰীক্ষণৰ পৰিৱেশ গঢ়ি তোলাত বৰ্তমানৰ পাঠ্যক্ৰমখনে সহায় কৰিব পৰা নাই। পাঠ্যক্ৰমখন অধিক পৰীক্ষামুখী হোৱাৰ বাবে জ্ঞানৰ সামগ্ৰীকতা আৰু সহ-সম্বন্ধৰ ধাৰণা দিয়াৰ পৰিবৰ্তে ই শিক্ষাৰ্থীৰ মাজত অসুস্থ প্ৰতিযোগিতাৰহে সৃষ্টি কৰিছে। বহু সময়ত দেখা যায় যে দেশৰ মহাবিদ্যালয় আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষাদানৰ মানদণ্ড অতি নিম্নমানৰ হয়। অধ্যয়নৰ প্ৰতিটো বিভাগতে এনে কিছুমান শিক্ষক থাকে যি কমেইহে শিক্ষাদান কৰে। তেনে শিক্ষকে আনকি শিক্ষাবৰ্ষটোত কেৱল কেইটামান ক্লাচহে লয় আৰু কোনো দিনেই শিক্ষাৰ্থীৰ সান্নিধ্যলৈ আহিব নোৱাৰে। এনে শিক্ষকে শিক্ষাদানৰ কোনো নীতি-নিয়ম মানি নচলে। শ্ৰেণীকোঠাত সময়তকৈ বহু দৈৰ্ঘ্যকৈ প্ৰৱেশ কৰে আৰু নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ পূৰ্বেই শ্ৰেণীকক্ষ ত্যাগ কৰে। এনে শিক্ষকে বহু সময়ত বাস্তৱনৈতিক আৰু সাংগঠনিক কামতহে ব্যস্ত থাকে, বিশ্ববিদ্যালয়ৰ চূড়ান্ত পৰীক্ষাবোৰ পৰিচালনা কৰাৰ দায়িত্ব লৈ অৰ্থ উপাৰ্জনত ব্যস্ত থাকে। এনে শিক্ষকসকলে শিক্ষাৰ্থীক প্ৰভাৱণাহে কৰে। ফলত উচ্চ শিক্ষাৰ গুণগত মানদণ্ড যথেষ্ট নিম্নগামী হয়। বহু

৬পৃষ্ঠাত...

জ্ঞান আৰু গ্ৰন্থ

দেৱকান্ত সন্দিকৈ

চিন্তা কৰিবলৈ, বুজিবলৈ, অনুভৱ কৰিবলৈ আৰু কল্পনা কৰিবলৈ পৃথিৱীৰ প্ৰতিজন মানুহৰে নিজকে এটা মগজু আছে, মন আছে। এই ব্যক্তিগত মন-মগজুৰ চিন্তা আৰু অনুভৱৰ এটা অংশ পৃথিৱীৰ সকলো মানুহৰে একে। মোৰ ভোক লাগিলে পৃথিৱীৰ সকলো মানুহে ভোকলাগা বুলিয়েই কয়। ('মোৰ ভোক লাগিলে' বুলি পৃথিৱীৰ কোনে প্ৰথমে কৈছিল এই সম্পৰ্কে কোনোবাই গৱেষণা কৰিব পাৰেদ) কিন্তু কিছুমান চিন্তা আৰু অনুভৱ সকলো মানুহৰ একে নহয়। এই একে নোহোৱা চিন্তাবোধেই পৃথিৱীৰ প্ৰতিজন মানুহকে একোটা নিজস্ব চৰিত্ৰ প্ৰদান কৰিছে। পৃথিৱীত সকলো মানুহ ভোক লাগা সময়ত একে যদিও প্ৰকৃতিৰ এটা জটিল বিধি আৱিষ্কাৰ কৰিবৰ পৰত বিজ্ঞানীজন হৈ পৰে আন সকলোৱে পৰা পৃথক এজন অকলশৰীয়া ব্যক্তি। এনেকৈ চিন্তা আৰু অনুভৱৰে অকলশৰীয়া হৈ পৰা ব্যক্তিসকলৰ মাজৰেই কোনোবাজন মহান বিজ্ঞানী, কোনোবাজন দাৰ্শনিক, কোনোবাজন শব্দৰ বস পান কৰি নিচাগ্ৰন্থ হৈ থকা কবি আৰু কোনোবাজন ৰং আৰু ৰেখাৰ সহায়ত জীৱন-জগতৰ সৌন্দৰ্য আৱিষ্কাৰত মগ্ন চিত্ৰশিল্পী।

আমি জীৱনৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় কিছুমান জানিবলগা কথা বা জ্ঞান উদ্ভাৱিকাৰীসকলৈ গ'ওঁ। তেনে জ্ঞানো আমাৰ ব্যক্তিগত মগজুৰ উপলব্ধিৰ কৰ্মটি শিলত পৰীক্ষা কৰি বৰ্তমান সময় আৰু সমাজৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত গ্ৰহণীয় হয় নে নহয় বিচাৰ কৰি উলিয়াব পাৰো। আমি আচলতে কি আৰু কেনেকুৱা কথা জনাক 'জ্ঞান' আখ্যা দিম? কথাবোৰ মিছাকৈ বা কাল্পনিক ৰূপত জানিলেও 'জ্ঞান' হ'বনে? - জানিলেই জ্ঞান হ'ব নোৱাৰে। জনা কথাবোৰ 'সত্য' হ'লেহে ই জ্ঞানৰ

মৰ্যাদা পাব। পৃথিৱীখন চেপেটা বুলি জানিলে 'জ্ঞান' অৰ্জন হোৱা বুজাবনে? - নুবুজায়। কাৰণ এইটো সত্য কথা নহয়। পৃথিৱীক দৃষ্টিৰে অজিলে বুলি জনাটোক 'জ্ঞান' বুলিব পাৰিনে? নোৱাৰি। কাৰণ দৃষ্টিৰ মানুহৰ কল্পনাৰ বস্তু। কল্পনাক 'জ্ঞান' বুলি ধৰিলে কল্পনাত আকাশত চাং পাতি থকাসকলেও 'জ্ঞানী'ৰ মৰ্যাদা পাবক কিন্তু 'জ্ঞান'ৰ জগতত এইটো অতি দুৰ্ভাগ্যৰ কথা যে পৃথিৱীখন বা সমগ্ৰ বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডখন 'দৃষ্টিৰে অজিলে বুলি জনাককহে সৰ্বোচ্চতকৈ জ্ঞানী ব্যক্তি বুলি গণ্য কৰা হয়। কাল্পনিক দৃষ্টিৰক মানিলেই যদি মানুহ জ্ঞানী হয়, তেন্তে জ্ঞানী হোৱাৰ ইমান সহজ উপায় মানুহে এৰি দিব কিয়?

কিতাপত মানুহৰ জ্ঞানবোৰেই থুপাই লিপিবদ্ধ কৰি থোৱা আছে। আৰু সেইবোৰ অধ্যয়ন কৰি মানুহে জীৱন-জগতৰ বিষয়ে বহুত কথা জানিবলৈ সক্ষম হয়। বহুত কথাহে, সকলো কথা নহয়। সকলো কথা কোনো মানুহেই নাজানে। কিন্তু এজন মানুহে আন এজনতকৈ সামান্য বেছি জানিব পাৰে। -এজন মানুহে এটা বৃত্ত আঁকি ক'লে,- তেওঁ এইবৃত্তটোৱে আওৰাখিনিৰ সমান জানে। আন এজনে বৃত্তটোক মাজতে ৰাখি তাৰেই এটা জঙ্ঘৰ বৃত্ত আঁকি ক'লে, -তেওঁ সিমানখিনি জানে। তৃতীয় এজনে এটা বৃত্ত আঁকি ক'লে, -ইমানখিনি কথা কিন্তু কোনোও নাজানে। মানুহৰ জ্ঞানৰ সীমাবদ্ধতাৰ কথা এই তিনি বৃত্তৰ উদাহৰণে স্পষ্টকৈ বুজাব পাৰিছে। আমি আজি সভ্যতাৰ যিটো স্তৰত আহি উপনীত হৈছো তাত ব্যক্তি আৰু সমাজ জীৱনৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় কিছুমান কথা বা 'সমাজনীতি' মানুহৰ সাধাৰণ জ্ঞানৰ ভিতৰৰা হৈ পৰিব পাৰে। মানুহে মানুহক বা জীৱ-জন্তুক হত্যা কৰিব লাগে নে নালাগে কথাটো বিচাৰ কৰিবলৈও যদি কণ্ট- ৰ'বচেন, হত্যাৰ বিষয়ে কিতাপত কি লিখা আছে চাই লওঁ, কৰিব লাগে বুলি লিখা থাকিলে হত্যা কৰিম, নহ'লে নকৰোঁ' তেনেহ'লে আমি

২২পৃষ্ঠাত...

নারীবাদ আৰু অসমীয়া উপন্যাস

□ ডিম্পী লাহন

ইংৰাজী ‘ফেমিনিজম’ (Feminism) শব্দৰ প্ৰতিশব্দ হিচাপে অসমীয়াত ‘নারীবাদ’ শব্দটো প্ৰয়োগ কৰা হৈছিল। Oxford Dictionaryৰ মতে, ‘ফেমিনিজম’ শব্দটো প্ৰথমতে ১৮৫০ চনত ইংৰাজী ভাষাত ব্যৱহাৰ কৰিছিল যদিও এই শব্দটো ইয়াৰ বৰ্তমান অৰ্থত ১৮৯০ চনৰ পৰাহে। ‘ফেমিনিজম’ গ্ৰন্থৰ গ্ৰন্থাকাৰ জন চাৰ্ভেৰে মতে- নারীৰ পুৰুষৰ সৈতে সমতাৰ ধাৰণা বা ভাৱেই হ’ল নারীবাদ।

‘নারীবাদ’ ধাৰণাটো প্ৰথমে সৃষ্টি হয় দুজন পুৰুষ দাৰ্শনিক জন লক আৰু ফৰাচী দাৰ্শনিক ৰুচচ ৰনাত। নারী অধিকাৰক লৈ লিখা প্ৰথম গ্ৰন্থ বুলি অভিহিত কৰিব পাৰি ১৭৯০ চনত ৰুচচ দ্বাৰা প্ৰকাশিত ‘Admission Of Women To Full Citizenship’ খনক। এই গ্ৰন্থখনত তেওঁ নারীও যে পুৰুষৰ দৰেই নাগৰিক আৰু তেওঁলোককো নাগৰিকৰ পূৰ্ণ স্বাধীনতা দিব লাগে তাৰ ধাৰণা প্ৰচাৰ কৰিছিল। গতিকে, একক অৰ্থত ক’ব পাৰি যে নারীবাদ হ’ল- সমাজৰ পিতৃতান্ত্ৰিক আৰু পুৰুষশাসিত সামাজিক গঠনৰ বিপৰীতে হোৱা এক আন্দোলন। নারীবাদে পৃথিৱীত নারীৰ অধিকাৰ, নারীমুক্তি আৰু নারী স্বাধীনতা আদি ধাৰণাবোৰৰ সম্পৰ্কে বিশদভাৱে আলোচনা কৰে। এটা বাক্যত নারীবাদৰ সংজ্ঞা দিয়াতে যথেষ্ট কঠিন। তথাপিহে এইটো ক’ব পাৰি যে- নারীবাদ এনে এক মত, যি চিন্তা কৰে যে- মহিলা বা নারী সকলো মানবসত্তা। নারীবাদ বিংশ শতিকাত উদ্ভূত হোৱা এক দৰ্শন যি সভ্যতাৰ মানুহ হিচাপে পুৰুষৰ তুলনাত সকলো ক্ষেত্ৰতে নারীৰ সমতা আৰু স্বাধীনতাত বিশ্বাস কৰে। এজন পুৰুষ চিন্তাবিদে নারীৰ নাগৰিকত্বক প্ৰথম স্বীকৃতি দান কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা ঘোষণা কৰাৰ পিছতহে মেৰী উলষ্টোনক্ৰাফট নামৰ নারী-চিন্তাবিদগৰাকীৰ বিখ্যাত গ্ৰন্থ ১৭৯২ চনত ‘A Vindication Of the Rights of Woman’ প্ৰকাশ পাইছিল।

তেওঁৰ ভাৱানুসৰি নারীসকল পুৰুষৰে ভৱাৰ দৰে যৌনসত্তা নহয়। নারীও পুৰুষৰ দৰে মাথোন মানবসত্তাহে। মানব সত্তা হিচাপে নারীও পুৰুষৰ দৰে যুক্তিবাদী, অকল আৱেগিকপ্ৰধান নহয়। সেয়ে নারীসকলে পুৰুষৰ দৰে জীৱনৰ পৰিপূৰ্ণতাক আঁকোৱালি লোৱাৰ সুযোগ বিচাৰে। সেই পৰিপূৰ্ণতা কিন্তু বিবাহ, স্বামী সেৱা বা সন্তান জন্ম দি ভৰণ-পোষণ কৰাৰে সীমাবদ্ধ নহয়। পুৰুষ আৰু নারীৰ মাজত কোনো পাৰ্থক্য নাই বাবেই উলষ্টোনক্ৰাফটৰ মতে নারীৰ বাবে অন্য বিদ্যালয় বা শিক্ষাপদ্ধতি থকাতে জৰুৰী নহয়। নারীক পৰাধীনতাৰ পৰা মুক্ত কৰিবলৈ তেওঁলোকক দিব লাগিব পৰিয়ালৰ সম্পত্তিৰ অধিকাৰ আৰু উপাৰ্জন কৰাৰ অধিকাৰ। নারীৰ জীয়াই থকাৰ অধিকাৰ নারীৰ নিজৰ, সেই অধিকাৰ সুৰক্ষাৰ বাবেই যিহেতু চৰকাৰ, গতিকে চৰকাৰ গঠন আৰু নিৰ্বাচনত অংশ লোৱা, ভোটৰ অধিকাৰো নারীৰ থাকিব লাগিব।

জন ষ্টুৱাৰ্ট মিলেও নারীবাদী চিন্তাৰ বিকাশত যথেষ্ট সহায় কৰিছে। তেওঁৰ পত্নী হেৰিয়েট আছিল নারীবাদী চিন্তাধাৰাৰ এগৰাকী হোৱা। পত্নীৰ মৃত্যুৰ পিছত মিলে ১৮৬৯ চনত প্ৰকাশ কৰি উলিয়াইছিল নারীবাদৰ মূল্যৱান গ্ৰন্থ ‘The Subjection of Women’। তেওঁৰ মতে, নারীৰ তথাকথিত শাস্তৰ বা ‘আদৰ্শ’ ৰূপটো দৰাচলতে পুৰুষৰ পুৰুষৰ স্বার্থত তৈয়াৰ কৰি লোৱাহে মাথোন। যুগ যুগ ধৰি নারীক এনে ভাৱ গঢ়ি তৈয়াৰ কৰা হৈছে নারীয়ে নিজেই সেয়া আদৰ্শৰূপ বুলি ভাবিবলৈ বাধ্য হৈছে। নারীৰ ব্যক্তিগত বিকাশ হোৱাত যদি অবাধ স্বাধীনতা দিয়া হয়, তেন্তিয়া দেখা যাব যে প্ৰকৃতি আৰু প্ৰতিভাৰ ফলৰ পৰা নারীৰ পুৰুষৰ লগত কোনো পাৰ্থক্য নাই। বৰ্তমানলৈকে নারীবাদ সম্পৰ্কে যি ধাৰণা গঢ় লৈ উঠিছে, সেয়া কেৱল ব্যক্তিবাদী নারীবাদহে। অৰ্থাৎ Individualistic Feminist।

ইয়াৰ বাদেও অন্য দুই প্ৰকাৰ নারীবাদ আছে। সেইকেইটা হ’ল-

(ক) সমাজবাদী নারীবাদ (Socialistic Feminism)

(খ) মৌল নারীবাদ (Radical Feminism)

সমাজবাদী দৰ্শনৰ সহায়ত চিন্তাবিদসকলে লক্ষ্য কৰিছে যে ধনতান্ত্ৰিক সমাজত ব্যক্তিগত সম্পত্তিৰ মালিকানা, অৰ্থনৈতিক শোষণ ব্যৱস্থা চলি থকাৰ বাবে নারীৰ পূৰ্ণ স্বাধীনতা সম্ভৱ নহয়। সমাজবাদী নারীবাদৰ প্ৰবক্তাসকলে মতপোষণ কৰে যে- সমাজতন্ত্ৰত যিহেতু ব্যক্তিগত সম্পত্তিৰ বিলোপ সাধন হ’ব আৰু ই ৰাষ্ট্ৰীয় মালিকানাৰ তললৈ যায়, তেনেস্থলত সন্তানৰ দায়িত্বও ৰাষ্ট্ৰৰ হাতলৈ যোৱাত নারীয়ে ব্যক্তিগত দায়িত্বত সন্তান লালন-পালন কৰাৰ পৰা অব্যাহতি পাব। সমাজবাদী নারীবাদৰ ধাৰণা বিকাশ কৰাত সহায় কৰিছে কাৰ্ল মাৰ্ক্স আৰু এংগেলচৰ চিন্তাচৰ্চাই। মাৰ্ক্সৰ সহযোগী এংগেলচে মাৰ্ক্সৰ ঐতিহাসিক বস্তুবাদৰ বিকাশ ঘটাই আদিম সাম্যবাদী সমাজ ব্যৱস্থাৰ পৰা বৰ্তমানলৈকে সন্মত নারীৰ স্থান নিৰূপণ কৰিছে তেওঁৰ ‘Origin Of the Family, Private Property and the (1884)’ নামৰ গ্ৰন্থত।

আনহাতে মৌল নারীবাদৰ ধাৰণা অনুসৰি নারীয়ে এজন পুৰুষৰ সৈতে বিবাহপাশত আবদ্ধ হোৱা মানেই নারীৰ সকলো স্বাধীনতা বিসৰ্জন কৰা। পুৰুষৰ সৈতে বসবাস কৰা বা তেওঁক স্বামী হিচাপে স্বীকাৰ কৰাতো মৌল নারীবাদীসকল অনিচ্ছুক কৰক হৈ পৰে। সামাজিক অনুষ্ঠান বিবাহে যিহেতু নারীৰ স্বাধীনতা খৰচ কৰে, সেয়েহে ধৰ্মীয় বা সামাজিক প্ৰথাৰ বিবাহ তেওঁলোকৰ বাবে ক্ষতিকাৰক। নারীৰ নিজস্ব প্ৰতিভা বিকাশৰ অৰ্থে নারীৰ স্বাধীনতা যিহেতু অক্ষুণ্ণ ৰাখিব লাগিব, গতিকে বিবাহ, স্বামী আৰু সন্তানক পৰিহাৰ কৰিবলৈও তেওঁলোকে কঠোৰ বোধ নকৰে। উদাহৰণস্বৰূপে- জাঁ পল ছান্সেৰ লগত বিবাহ নহৈও একেলগে বসবাস কৰা বুদ্ধিজীৱী মহিলা চিমনে ডি বিউভোৱাই তেওঁৰ ‘The Second Sex’ (1949) নামৰ গ্ৰন্থখনত মৌল নারীবাদৰ ধাৰণা সুন্দৰকৈ উপস্থাপন কৰিছে।

নারীৰ সমান অধিকাৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰিবৰ বাবে পাশ্চাত্যত যোৱা তিনিশ বছৰ মান ধৰি যি চেতনাৰ জাগৰণ আমি প্ৰত্যক্ষ কৰিলো, সেই অনুপাতে ভাৰতবৰ্ষত নারীবাদী চেতনা ক্ষীণ হয়। বৃটিছে ভাৰতবৰ্ষৰ শাসন ব্যৱস্থা লোৱাৰ পাছত ভাৰতীয় সমাজত যেতিয়া বৃটিছৰ প্ৰভাৱ পৰে তেতিয়াৰ পৰাহে নারীমণ্ডল আৰু নারীমুক্তি চেতনা ভাৰতীয় সমাজত ধৰা পৰিছিল। ভাৰতীয় মহিলাই এই চেতনাৰ দ্বাৰা উদ্ভুদ্ধ হৈয়েই ১৯১৭ চনত ‘WOMEN'S INDIAN ASSOCIATION’ আৰু ১৯২৭ চনত ‘নিখিল ভাৰত মহিলা সমিলা’ গঠন হৈছিল।

অসমত উনবিংশ শতিকাৰ সংস্কাৰ আন্দোলন আৰু স্বাধীনতা আন্দোলনৰ নারী সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণে চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়া, ৰাজবালা দাস আদিৰ দৰে শিক্ষিতা আৰু সচেতন নারীৰ সৃষ্টি কৰিলে। অসমীয়া সমাজত নারী-পুৰুষৰ সমান অধিকাৰৰ দাবীত নারীসকল কম-বেছি পৰিমাণে সংগঠিত হ’লেও অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যত নারীৰ সমস্যা আৰু অধিকাৰক লৈ এই শতিকাৰ দ্বিতীয় আৰু তৃতীয় দশকত প্ৰথমে পুৰুষসকলেই উপন্যাস ৰচনাত প্ৰবৃত্ত হয়।

ৰজনীকান্ত বৰদলৈৰ ‘বহুদৈ লিগিৰী’ (১৯৩০) আৰু দণ্ডিনাথ কলিতাৰ ‘সাধনা’ (১৯২৮) উপন্যাসক নারীবাদী উপন্যাস হিচাপে গোৱিন্দ প্ৰসাদ শৰ্মাই বিবেচনা কৰিছে। ৰজনীকান্ত বৰদলৈৰ উপন্যাসত অসমত নারীৰ সামাজিক স্থান আৰু প্ৰস্থিতি সম্পৰ্কে চেতনা প্ৰকাশ পোৱা পৰিলক্ষিত হয়। বৰদলৈৰ ‘বহুদৈ লিগিৰী’ উপন্যাসখনৰ প্ৰথম ভাগতেই বহুদৈ আৰু দয়্যামৰ মাজত হোৱা কথোপকথনতেই ইয়াৰ বিষয়বস্তু পৰিস্ফুট হোৱা দেখা যায়।

দয়্যামৰে বহুদৈক কয় যে- মাইকী মানুহে জন্মত উঠোতে ভাল নেদেখি। চুপাটিৰ সুৰত কেঁহে যদিও অষ্টাদশ শতিকাৰ শেষ আৰু উনবিংশ শতিকাৰ আদি ভাগত অসমীয়া সমাজত পুৰুষে কেনেকৈ নারীৰ সকলো কথা নিৰ্ধাৰণ কৰিব খুজিছিল, ইয়াত তাৰ আভাস পাব পাৰি। আনহাতে বহুদৈৰ উত্তৰত নারীয়েও কেনেকৈ বিনাবাক্যব্যয়ে পুৰুষৰ ধাৰণা মানি ল’বলৈ ভাল পোৱা নাছিল তাৰ স্বাক্ষৰ আছে।

বহুদৈয়ে কেঁহে- “মই ম’হত উঠি ফুৰাটো যে বেয়া দেখ, পিছে দুৰ্গা গোসানীয়ে ভয়ানক সিংহ এটাৰ ওপৰত উঠি ফুৰাটো জানো বেয়া নেদেখ” নারী সম্পৰ্কীয় ধ্যান-ধাৰণাত ৰজনীকান্ত বৰদলৈ তেওঁৰ সময়ৰ সমাজতকৈ বহুত আগবাঢ়া আছিল বুলি উপন্যাসখনে বুজাই দিবলৈ যত্ন কৰিছে।

অসমীয়া সাহিত্যত মহিলাৰ দ্বাৰা ৰচিত প্ৰথম নারীবাদী উপন্যাস স্বৰূপে চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়াৰ ‘পিতৃভিটা’ (১৯৩৭)ৰ নাম ল’ব পাৰি। এক ৰোমান্টিক প্ৰেম কাহিনীৰ মাজেদি লেখিকাই ইয়াত নারীসত্তাৰ পুৰুষসত্তাৰ সৈতে সমঅধিকাৰ প্ৰসংগ উত্থাপন কৰিছে। যথেষ্ট ধন-সম্পত্তিৰ মালিক হৈয়ো দেৱলীয়া হোৱা পিতৃৰ একমাত্ৰ সন্তান হিচাপে পিতৃভিটাৰ নায়িকাই পুত্ৰ সন্তানৰ দৰে পিতৃৰ স্বাৰ্থৰ বোজা পৰিশোধ কৰিবলৈ দায়িত্ব ল’লে। এজনৰ লগত সৰুৰে পৰা প্ৰেমত আবদ্ধ হোৱা সত্ত্বেও তাৰ বাবে নিজৰ বিয়খনকে নায়িকা মাথৰীয়ে পিছুৱাই থৈছিল। মাথৰীৰ উদ্দেশ্য আছিল- ছোৱালীক হেয়ে জ্ঞান কৰাৰ কোনো যুক্তি নাই, ল’ৰা সন্তানে মাক-দেউতাকৰ বাবে যি কৰে, ছোৱালী সন্তানেও তাকেই কৰিব পাৰে বুলি প্ৰমাণ কৰি দেখুওৱা।

সেয়েহে গোৱিন্দ প্ৰসাদ শৰ্মাই কেঁহে- “পিতৃভিটা পঢ়ি বুজিলোঁ চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়াৰ পিতৃভিটাহে নারীবাদী দৃষ্টিভঙ্গীৰে সম্ভাৱে ৰচনা কৰা প্ৰথম অসমীয়া উপন্যাস।”

ষাঠি দশকৰ পৰা নৱে দশকলৈ কিছুসংখ্যক মহিলা ঔপন্যাসিকে উপন্যাস ৰচনাত মানোনিৱেশ কৰিলেও ঔপন্যাসিকসকলৰ ভিতৰত যথেষ্ট সংখ্যক উপন্যাস ৰচনা কৰা নিকৰ্মা বৰগোহাঞি আৰু মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ কেইখনমান উপন্যাসত নারীবাদী চেতনা স্পষ্ট হৈ উঠা পৰিলক্ষিত হয়। ১৯৭২ চনত ‘চিনাবৰ পৌত’ উপন্যাসৰে ঔপন্যাসিক হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰা মামণি ৰয়ছম গোস্বামীয়ে তেওঁৰ ‘নীলকণ্ঠী ব্ৰজ’ (১৯৭৬) উপন্যাসত হিন্দু অকাল বিধৱা এজনীয়ে পৰম্পৰাগত সমাজৰ ধৰ্মীয় ৰক্ষণশীলতাৰ বিপক্ষে গৈ ৰৈখ্যা জীৱন অস্বীকাৰ কৰাটো দেখুৱাইছে। মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ তিনিখন উপন্যাসৰ সংকলন- ‘সংস্কাৰ’, ‘উদয় ভানুৰ চৰিত্ৰ’ আদি অন্তৰ্গত সংস্কাৰ নামৰ তেনেই ক্ষুদ্ৰ কলেবৰত উপন্যাসখনটো ‘দময়ন্তী’ নামৰ ব্ৰাহ্মণ বিধৱাৰ জৈৱিক জীৱনৰ চিত্ৰ আঁকি পৰম্পৰাগত উচ্চ-হিন্দু সমাজখনকে যেন বিদ্ৰূপ কৰিছে। এই উপন্যাসৰ দ্বাৰা ঔপন্যাসিকাই এইটো প্ৰতিপন্ন কৰিব বিচাৰিছে যে- আশীৰ দশকতে অসমীয়া নারী পৰম্পৰাগত চিন্তাৰ জালত বন্দী হৈ আছে- নারীবাদী আন্দোলনে দময়ন্তীৰ নিচিনা বিধৱাক আজিও চুপ ৰাখি নাই। তেওঁৰ উপন্যাসত নারীবাদী ভাৱনা প্ৰকট হৈ উঠে। বঞ্চিতা, শোণিতা, দুৰ্গত নারীৰ প্ৰতি লেখিকাৰ সহানুভূতিয়ে তেওঁক মানৱতাবাদী কৰি তুলিবলৈ সক্ষম হৈছে। পাশৰিক পৰিস্থিতি গঢ় দিয়াসকলক তেওঁ মানৱতাৰ শত্ৰু বুলিহে মতপোষণ কৰিছে।

যুদ্ধোত্তৰ কালৰ অসমীয়া উপন্যাসত নারীবাদী ভাৱনা বহুতো স্বাক্ষৰ পোৱা যায়। বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ ‘চিনাকী সূতি’ (১৯৭১)ৰ নায়িকা অৰ্পণাৰ জীৱনবিদ্যা আৰু ব্যক্তিত্বৰ মাজত নারীবাদী ভাৱ দেখা পালেও এইটো সত্য যে- সামগ্ৰিক বিচাৰত ই নারীবাদী উপন্যাস নহয়। তেওঁৰ অন্য এখন উপন্যাস ‘জহ্নবী’ (১৯৭৬)ত পুৰুষৰ বিবাহিত জীৱনত পত্নীৰ ভূমিকাৰ প্ৰশ্ন অৱতৰণ কৰা হৈছে। ঔপন্যাসিকে ইয়াত পৰম্পৰাগত ধাৰণাবেই আদৰ্শ পত্নী আৰু গৃহীণীৰ ছবি অংকন কৰিছে।

ভবেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়াৰ অজুৰীপ (১৯৮৬) উপন্যাসত বিংশ শতিকাৰ ত্ৰিশ দশকৰ এটি আচ্যৱন্ত পৰিয়ালৰ এক নারীক অংকন কৰিছে। ঔপন্যাসিকে মেনকা চেতনাৰ মাজেদি আমাৰ সমাজত নারীৰ স্থান সম্পৰ্কে সচেতনভাৱে কিছুমান প্ৰতিক্ৰিয়া প্ৰদৰ্শন কৰিছে। মেনকা হ’ল- সামান্য শিক্ষিতা নারী। কিন্তু মেনকাই এই বিশেষ পৰিস্থিতিত অতি সাহসৰে থিয় দিছে নিজৰ স্বামীৰ বিৰুদ্ধে, তেওঁৰ প্ৰতি কৰা অপমান-অবিচাৰৰ বিৰুদ্ধে। কিন্তু মেনকাৰ নিৰ্যাতনৰ ছবি ঔপন্যাসিকে এনে সহদয়তাৰে পৰিৱেশন কৰি তুলিছে যে-

১২ পৃষ্ঠাত...

ভাৰতৰ উচ্চ শিক্ষাৰ সমস্যা

মহাবিদ্যালয়ত দেখা যায় যে অধ্যয়ন, গৱেষণা আৰু পৰীক্ষা কাৰ্যত ব্ৰতী হোৱা শিক্ষকক নিযুক্তি দিয়া নহয়। বহু সময়ত আকৌ শিক্ষকতাৰ প্ৰতি ধাউতি থকা লোককো নিযুক্তি দিয়া নহয়। এনে নিযুক্তিপ্ৰাপ্ত শিক্ষকে শিক্ষার্থীৰ মনত উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰস্তুতি আৰু প্ৰয়োজনীয় প্ৰেৰণা যোগাব নোৱাৰে। তদুপৰি বহু শিক্ষানুষ্ঠানত শিক্ষকৰ সংখ্যা তাকৰীয়া হোৱাৰ বাবে অস্থায়ী শিক্ষক নিযুক্তি দিবলগীয়া হয়। এনে শিক্ষকে বহু সময়ত অধিক আগ্ৰহেৰে, সৃষ্টিশীল প্ৰৱণতাৰে আৰু স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে শিক্ষাদান কৰাৰ পৰা বিৰত থাকে। ফলত উচ্চ শিক্ষাৰ মানদণ্ড নিম্নগামী হয়।

উচ্চ শিক্ষাৰ বৰ্তমানৰ পৰীক্ষা ব্যৱস্থা যথেষ্ট ক্ৰুৰতাপূৰ্ণ। এই ব্যৱস্থাই শিক্ষার্থীৰ জ্ঞানৰ পৰিসৰ পৰিমাণ কৰাতকৈ ভাল নম্বৰ প্ৰাই উদ্ভীৰ্ণ হোৱাতহে গুৰুত্ব দিয়ে। ফলত শিক্ষার্থীৰ মাজত অসুস্থ প্ৰতিযোগিতাৰ ভাৱ সৃষ্টি হোৱাৰ লগতে অসং উপায় অৱলম্বনৰ প্ৰৱণতাই গা কৰি উঠে। পৰীক্ষাৰ মূল্যায়ণ ব্যৱস্থাত অসং অন্যায়া আৰু নীতি বহিৰ্ভূত বিধৰ হৈ পৰিছে। পৰীক্ষা সময়মতে অনুষ্ঠিত কৰিব নোৱাৰা, ফলাফল ঘোষণাত পলম হোৱা অৱস্থাই এক বিৰক্তিকৰ পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰাৰ লগতে বহুতো প্ৰতিভাৱান আৰু সম্ভাৱনীয়তাপূৰ্ণ শিক্ষার্থীৰ শৈক্ষিক জীৱন বিনষ্ট হোৱাৰ উপক্ৰম হয় বুলি বহু সমালোচকে মতামত আগবঢ়াইছে। এনে অৱস্থায়ো উচ্চ শিক্ষকৰ মানদণ্ড নিম্নগামী কৰি তোলে। বৰ্তমান সময়ত বহু বিশ্ববিদ্যালয়ত আৰ্থিক সংকট পৰীক্ষা পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত দুৰ্বলতা, ছাত্ৰ আন্দোলন আৰু অনুশাসনৰ সমস্যা, শিক্ষক কৰ্মচাৰীৰ অসহযোগিতা, সংৰুদ্ধ মহাবিদ্যালয়বোৰৰ শিক্ষক কৰ্মচাৰী আন্দোলন আদি প্ৰতিটো শৈক্ষিক বছৰত সমুখীন হ'বলগা সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিব পৰাকৈ শৈক্ষিক আৰু প্ৰশাসনীয় নেতৃত্ব দিব পৰা আৰু দায়িত্ব পালন কৰিব পৰা যোগ্য কৰ্তৃপক্ষৰ অভাৱ দেখা যায়। ফলত এনে সমস্যাবোৰে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শৈক্ষিক আৰু প্ৰশাসনীয় দিশত অসুবিধাৰ সৃষ্টি কৰে। তদুপৰি বিশ্ববিদ্যালয়ত যিহেতু উপাচাৰ্য, পঞ্জীয়ক, পৰীক্ষা নিয়ন্ত্ৰক আদি বিষয়সকলৰ কৰ্তব্যৰ বোজা বেছি সেয়ে উপযুক্ত অভিজ্ঞ, দক্ষ আৰু যোগ্য ব্যক্তিত্বসম্পন্ন লোক নহ'লে পৰিস্থিতি চম্ভালিব নোৱাৰে। ফলত প্ৰশাসনীয় সমস্যাৰ সৃষ্টি হয়।

ভাৰতৰ বিশ্ববিদ্যালয়সমূহৰ শিক্ষাৰ বিকাশ বিত্তীয় তথা আৰ্থিক সংকটে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰে। বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ মঞ্জুৰী সময়মতে আৰু নিয়মিতভাৱে নোপোৱাৰ বাবে শিক্ষার্থীৰ নামভৰ্তি আৰু পৰীক্ষাৰ মাটুলেৰে বিজ্ঞান আৰু কাৰিকৰী শিক্ষাৰ প্ৰয়োজন, শিক্ষক কৰ্মচাৰীৰ বেতন আৰু অন্যান্য দিশত বিত্তীয় প্ৰয়োজন কোনোমতেই পূৰণ কৰিব নোৱাৰি। ফলত উচ্চ শিক্ষাৰ গুণগত মানদণ্ড নিম্নগামী হোৱাটো স্বাভাৱিক। বিশ্ববিদ্যালয়ত বিভিন্ন বিষয়বোৰৰ বিশেষীকৰণৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিয়া হয়। ফলস্বৰূপে বিশ্ববিদ্যালয় শিক্ষা সাং কৰাৰ পাছত শিক্ষার্থীসকলে কেৱল কেইটামান বিষয়ৰ ওপৰতহে জ্ঞান আহৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। সেয়ে শিক্ষার্থীসকলৰ দৃষ্টিভংগীৰ প্ৰসাৰতা কেঁকাগুৰি আৰু অসমতাপূৰ্ণ হয়। ফলত তেওঁলোকে প্ৰকৃত অৰ্থত সম্পূৰ্ণ জ্ঞান আহৰণৰ পৰা বঞ্চিত হয়। মহাবিদ্যালয় বা বিশ্ববিদ্যালয়ত ছাত্ৰ সমাজে যথেষ্ট সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰি আহিছে। ছাত্ৰ সমাজৰ কৰ্মীসকলে যদি শিক্ষকে, অধ্যক্ষই তেওঁলোকৰ ইচ্ছা বিৰোধী কাম কৰে তেন্তিয়া তেওঁলোকে সেই কামৰ বিৰোধীতা কৰে। আনকি শিক্ষক নিযুক্তি, শিক্ষাৰ লগত জড়িত সকলো আঁচনিতে তেওঁলোকৰ উপদেশ মানি চলাটো বিচাৰে। উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান তথা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষাত শিক্ষার্থীক উপযুক্ত শৈক্ষিক আৰু বিত্তীয় নিৰ্দেশনা দিয়াৰ ব্যৱস্থা নাই। ফলত উচ্চ শিক্ষাত গুণগত মানদণ্ড নিম্নগামী হোৱাটো পৰিস্থিতি হৈছে।

বিশ্ববিদ্যালয় মুখ্য উদ্দেশ্য গৱেষণাৰ জৰিয়তে নতুন জ্ঞানৰ

সন্ধান দিয়া আৰু তাৰ যোগেদি সামাজিক সমস্যা সমাধানত সহায় কৰা যদিও এই উদ্দেশ্য সফল সাধন কৰিব পৰা নাই। যদিও উচ্চ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ উন্নতি হৈছে তথাপি আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত উচ্চ পৰ্যায়ৰ গৱেষণা কাৰ্য হৈ উঠা নাই। ইয়াত গৱেষণাকাৰ্যৰ প্ৰাপ্ত তথ্য আৰু জ্ঞান অভিজ্ঞতাৰোৰো যথোপযুক্ত ব্যৱহাৰ নহয়। ভাৰতৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শৈক্ষিক পৰিস্থিতিয়ে প্ৰতিভাসম্পন্ন ব্যক্তিৰ সৃষ্টি প্ৰতিভাক স্বীকৃতি দিয়াত বিফল হৈছে। ফলত বহু প্ৰতিভাৱান মাধ্যমীয়ে নিজৰ প্ৰতিভা আৰু সম্ভাৱনীয়তাসমূহৰ সফল ৰূপায়ণৰ বাবে দেশ এৰি বিদেশলৈ চাপলি মেলিব লগীয়া হৈছে। ফলত আমাৰ দেশত প্ৰতিভা নিষ্কাশিতকৰণ (Brain Drain)ৰ দৰে সমস্যাৰ সৃষ্টি হৈছে। ভাৰতৰ বৰ্তমান স্নাতক পৰ্যায়লৈ শিক্ষাৰ মাধ্যম হৈছে মাতৃভাষা। কিন্তু সাম্প্ৰতিক ক্ৰত গোলকীকৰণৰ সময়ত বৰ্তমানৰ আৰ্থ সামাজিক, সাংস্কৃতিক, বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যা, ব্যৱহাৰিক জীৱনত সমুখীন হোৱা বিভিন্ন সমস্যা মাতৃভাষাৰ মাধ্যমেৰে সমাধান কৰাত যথেষ্ট সমস্যাৰ সৃষ্টি হয়। বহু ৰাজ্যতে উপলব্ধি কৰা হৈছে যে এনে সমস্যাবোৰ ইংৰাজী ভাষাৰ মাধ্যমেৰেহে সমাধান কৰিব পৰা যায়। বৰ্তমান সেয়ে ইংৰাজী ভাষাত গুৰুত্ব দিয়াৰ লগতে বিশ্ববিদ্যালয় পৰ্যায়ত শিক্ষাৰ মাধ্যম সম্পূৰ্ণ ইংৰাজী আৰু হিন্দী হোৱাৰ বাবে শিক্ষক-শিক্ষার্থীসকলেৰেই সমস্যাৰ সমুখীন হ'বলগীয়াত পৰিছে।

বিশ্ববিদ্যালয়ে প্ৰতি বছৰে বহু শিক্ষার্থীক ডিগ্ৰী প্ৰদান কৰি আহিছে যদিও এই শিক্ষাই সৰ্বাধিক সংখ্যক শিক্ষার্থীৰ কৰ্ম জীৱনৰ দিশ নিৰ্ণয় কৰিব নোৱাৰে। আনকি বিজ্ঞান, চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ স্নাতকসকলেও কৰ্ম বিমুখ হৈ পৰিবলগীয়া হৈছে। উচ্চ শিক্ষাত পৰিকল্পনাৰ অভাৱ, ছাত্ৰৰ সংখ্যা নিয়ন্ত্ৰণাধীন, কাৰিকৰী শিক্ষাৰ অভাৱ, কৰ্ম নিযুক্তিৰ সম্ভাৱনীয়তা বৃদ্ধি নকৰাৰ বাবে এই শিক্ষা লাভ কৰা শিক্ষার্থীৰ সংখ্যা বৃদ্ধি পাইছে আৰু নিবনুৱা সমস্যাই ভয়াবহ ৰূপ ধাৰণ কৰিছে। মহিলাসকল চাকৰিমুখী হোৱাৰ ফলতো এই সমস্যাই অধিক জটিল ৰূপ ধাৰণ কৰিছে। উচ্চ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতত অনুসূচীত জাতি, জনজাতি আৰু অন্যান্য পিচপৰা জাতিৰ কাৰণে আসন সংৰক্ষণৰ ব্যৱস্থা আছে। উলত এনে জাতি-জনজাতিৰ বহুতো কম যোগ্যতাসম্পন্ন শিক্ষার্থীয়েও উচ্চ শিক্ষা আহৰণৰ সুবিধা পায়। আনহাতে বহুতো বৌদ্ধিক যোগ্যতা থকা শিক্ষার্থীয়েও উচ্চ শিক্ষাৰ পৰা বঞ্চিত হ'বলগীয়া হয়। ফলস্বৰূপে উচ্চ শিক্ষাই বৌদ্ধিক নিম্নমানৰ শিক্ষার্থীৰ সংখ্যা বৃদ্ধি কৰি এই শিক্ষাৰ গুণগত মান নিম্নগামী কৰি তুলিছে।

বিশ্ববিদ্যালয় শিক্ষাৰ সমস্যা সমাধানৰ বাবে প্ৰাক-স্বাধীনতাকালীন ১৯০২ চনৰ বিশ্ববিদ্যালয় আয়োগ, ১৯১৭-১৯ চনৰ কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয় আয়োগ আৰু স্বাধীনতাৰ পাছৰ ১৯৪৮-৪৯ চনৰ ৰাধাকৃষ্ণন আয়োগ বা ভাৰতীয় বিশ্ববিদ্যালয় আয়োগ, ১৯৮৬ চনৰ ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি আদিয়ে বহুতো পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছে। তলত এই আয়োগে আগবঢ়োৱা পৰামৰ্শসমূহ উল্লেখ কৰা হ'ল। উচ্চ শিক্ষাৰ অধ্যয়ন নিয়ন্ত্ৰিত কৰি তোলাৰ লগতে ইয়াক শিক্ষার্থীৰ প্ৰতিভা আৰু যোদ্যতাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি বিশিষ্ট আৰু নিৰ্বাচিত বিধৰ কৰি তুলিব লাগে। উচ্চ শিক্ষাৰ লক্ষ্যক পৰিৱৰ্তন কৰি বৰ্তমানৰ জটিল সমস্যা আৰু পৰিৱৰ্তনৰ লগত খাপ খোৱা বিধৰ কৰি তুলিব লাগে।

বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষা প্ৰদান প্ৰক্ৰিয়াক তাত্ত্বিক আৰু পাণ্ডিতপূৰ্ণ কৰি তোলাৰ পৰিৱৰ্তে ব্যৱহাৰিক আৰু সমাজৰ সমস্যা সমাধানমুখী কৰি তুলিব লাগে। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষা যাত্ৰিক, গতানুগতিক আৰু পৰীক্ষামুখী ব্যৱস্থাৰ সংস্কাৰ সাধন কৰি এটা শিক্ষক বিশ্লেষণমূলক, অনুসন্ধানমূলক আৰু নতুন জ্ঞান-অভিজ্ঞতাৰ উদ্ভাৱনমূলক কৰি তুলিব লাগে। গৱেষণাৰ সুবিধাৰ বাবে আন্তঃৰাজ্যিক আৰু আন্তঃজাতিক বিশ্ববিদ্যালয়বোৰৰ মাজত যোগাযোগ স্থাপন কৰাৰ উপৰি বিশ্ববিদ্যালয় আন্তঃবিভাগীয় গৱেষণা কাৰ্যত ঊঠসাহ যোগাব লাগে। যোগ্যতাসম্পন্ন আৰু

শিক্ষকতা বৃত্তিৰ প্ৰতি আগ্ৰহী লোকক শিক্ষক হিচাপে নিযুক্তি দিব লাগে আৰু তেওঁলোকৰ বাবে সন্মত পুণৰুদ্ধপীণ পাঠ্যক্ৰম আৰু কাৰ্যসূচী অনুষ্ঠিত কৰিব লাগে। এনে কাৰ্যসূচীত শিক্ষার্থীৰ উপস্থিতি বাধ্যতামূলক কৰিব লাগে। মহাবিদ্যালয় আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ত অনুশাসনহীনতা, অনিষ্টকাৰী আৰু অপৰাধমূলক আচৰণ ৰোধ কৰিবলৈ কৰ্তৃপক্ষই দৃঢ় পদক্ষেপ ল'ব লাগিব। অতি কমেও সপ্তাহত ১৮টা শ্ৰেণী লোৱা টিউটৰিয়েল শ্ৰেণী লোৱা উপযুক্ত পুথিভঁৰাল আৰু গৱেষণাগাৰৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। কৰ্মবিমুখ শিক্ষকক অব্যাহতি দিব লাগে।

বিশ্ববিদ্যালয়ত যথেষ্ট পৰিমাণৰ গৱেষণা নিৰ্দেশকৰ নিযুক্তি দি উচ্চ পৰ্যায়ৰ অধ্যয়ন আৰু গৱেষণাৰ সুবিধা দিব লাগিব। শিক্ষার্থীসকলৰ বাবে ক্ষেত্ৰভিত্তিক অধ্যয়ন আৰু তথ্য সংগ্ৰহ, আলোচনাচক্ৰ আৰু কৰ্মশালা, প্ৰকল্প প্ৰতিবেদন প্ৰস্তুতকৰণ, শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ, সংহত শিৱিৰত অংশগ্ৰহণ আদিৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। শিক্ষার্থীৰ জ্ঞানৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি কৰিবৰ বাবে আৰু বাস্তৱসন্মত অভিজ্ঞতা আহৰণ কৰিবৰ বাবে বিশেষীকৰণ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ ঠাইত বিষয়ৰ মাজত সহ সম্বন্ধ ৰক্ষা কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। শিক্ষার্থীক কৰ্মনিযুক্তিপ্ৰাপ্ত আৰু উৎপাদনমুখী কৰি তুলিবৰ বাবে উচ্চ শিক্ষাত বৃত্তিমূলক আৰু বিজ্ঞান কাৰিকৰী দিশৰ বিষয়সমূহ অধ্যয়নত অধিক গুৰুত্ব দিব লাগে। দেশৰ উচ্চ শিক্ষাৰ গুণগত মান উন্নত কৰি আন্তঃজাতিক পৰ্যায়লৈ উন্নীত কৰিব পৰাকৈ আৰু বিশ্ববিদ্যালয়বোৰৰ বাবে আদৰ্শ স্বৰূপ হৈ উঠাকৈ কেইখনমান মুখ্য বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপন কৰিব লাগে। বিশ্ববিদ্যালয়ত বহিঃ আৰু আভ্যন্তৰীণ মূল্যায়ণৰ লগতে মৌখিক বা সাক্ষাৎকাৰ পৰীক্ষা লোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে যাতে পৰীক্ষা আৰু মূল্যায়ণৰ নিৰ্ভৰযোগ্যতা বৃদ্ধি পায়।

শিক্ষার্থীয়ে উচ্চ শিক্ষা আহৰণৰ বাবে ইংৰাজী ভাষা আৰু তাক সমাজত প্ৰয়োগ কৰিবৰ বাবে আঞ্চলিক ভাষা জনাটো অত্যন্ত প্ৰয়োজন। সেয়ে দুয়োটা ভাষাৰ ওপৰত সমানে গুৰুত্ব দিয়া উচিত। শিক্ষার্থীৰ শৈক্ষিক স্বার্থ আৰু প্ৰয়োজনবোৰ অনতিপৰিলমে পূৰণ কৰিবৰ বাবে কৰ্তৃপক্ষ সদা সচেতন আৰু সজাগ হ'ব লাগে যাতে কোনো কথাতে শিক্ষার্থী আন্দোলনমুখী হৈ উঠিব নোৱাৰে। ৰাজ্য চৰকাৰ, কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ আৰু বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগে যুটীয়াভাবে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিত্তীয় দিশ উন্নত কৰি তুলিবৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় ব্যৱস্থা ল'ব লাগে। ব্যক্তিত্বসম্পন্ন, যোগ্য লোকক দায়িত্বশীল পদত নিযুক্তি দি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰশাসনীয় ব্যৱস্থা উন্নত কৰি তুলিব লাগে আৰু শিক্ষা কৰ্তৃপক্ষ আৰু কৰ্মচাৰীৰ মাজত ভাল বুজাবুজি ৰক্ষা কৰি চলিব লাগে। বিশ্ববিদ্যালয় শিক্ষাত মানৱীয় বিষয়সমূহৰ অধ্যয়ন যাত্ৰিক, কৰ্ম-বিমুখ আৰু পুথিগত কৰি তোলাৰ পৰিৱৰ্তে বিজ্ঞানভিত্তিক, ক্ৰিয়ায়ক আৰু সমাজৰ প্ৰয়োজনমুখী কৰি তুলিব লাগে। উচ্চ শিক্ষাত নামভৰ্তিৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ নিয়ন্ত্ৰণ আৰু নিৰ্বাচনীৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

এই শিক্ষাত নতুন নতুন কৰ্ম নিযুক্তিৰ সম্ভাৱনীয়তাসমূহ উদ্ভাৱণ কৰিব লাগে যাতে শিক্ষিতসকলে স্ব-নিয়োজিত হ'ব পাৰে আৰু নিবনুৱা সমস্যাও সমাধান হয়।

(লেখক চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষাতত্ত্ব বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক)

ফোন: ৮৬৩৮০৭৯৮৩২

- ◆ যুগবাস্তালৈ পঠোৱা লেখাসমূহ শিক্ষামূলক তথা গৱেষণামুখী হোৱা উচিত।
- ◆ যুগবাস্তালৈ পঠোৱা লেখাসমূহ চুটি হোৱা বাঞ্ছনীয়।
- ◆ লেখাসমূহ মৌলিক চিন্তাপ্ৰসূত তথা যুক্তিসন্মত হোৱা উচিত।

অধঃপতন

□ মঞ্জলা দেবী

চক্ৰ আগতে ল'ৰাটো অধঃপতনে যোৱা দেখি মনটোৱে সহিব পৰা নাই। সহিম নো কেনেকৈ? সি নো কিমান দিনৰ ল'ৰা? তাৰ জন্ম হোৱা দিনটোৱেই মোৰ জল জল পটু পটু কৈ মনত আছে। ওঠৰ-বিশ বছৰীয়া এই ল'ৰাটো যে ইমান অধঃপতনে গ'ল তাৰ বাবে মূল ভগৰীয়া তাৰ মাক বাপেক হালেই। কথাত কয় নহয় বোলে-বাপ চাই হৈছে; মাক চাই জীয়েক। বোলে-টিক বলগা ওলাই মাটি; মাক ভালৈই জীয়েক জাতি। - এইবোৰ বচন পূৰ্বপুৰুষসকলে এনেই লিখি থৈ যোৱা নাই।

ৰাতিপুৱাৰ পৰা মানুহজনীয়ে এথংকৈ জিৰণি ল'বলৈকো আহৰি পোৱা নাই। খাবলৈতো সময় নাই নায়েই; মৰিবলৈকো সময় নহ'ব হ'ব। কথাবোৰ ৰুণুৱে মনতে ভোৰভোৱালে। মাকৰ ভোৰভোৰণি শুনি জীয়েক তন্যাই সুধিলে; মা, কাৰ কথা কৈছনে? - এ, কাৰ কথা ক'বিনো? নিজৰ কথাকে কৈছে। 'অ'। হ'ল বুলি মানুহে ইমান কাম কৰিব নোৱাৰে দেখি। ৰাতিপুৱা যি পাঁচ বজাতে বিচনাৰ পৰা নামিলো। তেতিয়াৰ পৰা এই নটা দহটা বজালৈকে চাহএকাপ খাবলৈয়ো সময় উলিয়াব পৰা নাই। চোতাল সৰা; ঘৰ মোচা; কাপোৰ ধোৱা, চাহ দিয়া; ভাত বন্ধা আদি কত যে কিমান কাম মাইকী মানুহৰ। তদুপৰি ৰুটিগাল বনাই হালোৱালে চাহ দিয়া কামটোতো থাকেই সদায়। মতা মানুহবোৰ আকৌ মাইকী মানুহে কাম কৰাকে নেদেখে নহয়। মাইকী মানুহবোৰ যেদিনা কাম কৰা মেচিন, খোৱা বোৱা যোগাৰ দিয়া অলপ দেৰি হ'লৈই গৰজি উঠে।

পাকঘৰৰ সকলোবোৰ কাম সামৰি সুতৰি থৈ ৰুণুৱে একাপ গাখীৰ দিয়া চাহ বনালে। জুহালৰ কাষৰ বেৰত ওলোমাই বখা পকা ভীমকল আখিৰ পৰা এটা কল চিঙি আনি ভজা পিঠাওপৰি লগত ভীমকলৰ সৈতে এটা লাডু বনালে। লাডুটোৰ লগত ডাঠকৈ গাখীৰ দিয়া চাহকাপ বৰ তৃপ্তিৰে খালে। বাটোটা ওচৰলৈ আনি বুঢ়া তামোল এটা কাটি চুপ আৰু চাপা মিহলাই মুখত এখন তামোল ভৰালে। ঘৰৰ পকা পানৰ লগত বুঢ়া তামোলখনৰ পাক ধুনীয়াকৈ উঠি মুখখন ৰঙা হৈ পৰিছে। পিকখিনি বাহিৰতে পেলাওঁ বুলি চোতাললৈ ওলাই আহিল। তেনেতে বাটত "মৰিলো, এইটোৱে খালে ওঁ"- বুলি এটা চিঞৰ শুনিলে। লগে লগে ৰুণু দৌৰ মাৰি বাটলৈ ওলাই গ'ল।

- "অ" এইজনী কলিৰাই দেখোন। কলিৰাই, কি হ'ল তেওঁ? কিয় এনেদৰে চিঞৰিছ?"

- কলিৰাইয়ে ক'লে, "এইটো কাৰ ল'ৰা? অনিলৰ ল'ৰা নহয় নে? চা চোন চা, এই জহনী যোৱাটোৱে মোৰ গা লৈ এইটো শিলগুটি মাৰিছে। মই বাটেদি আহি আছো। তাক মই একো কৰা নাই। ই কুকুৰে মোৰ মূৰলৈ শিলগুটি মাৰি মূৰটো ফালিলে ওঁ। চা চোন মোৰ মূৰটো ফাটিলে নেকি?" - এইবুলি কলিৰাইয়ে চিঞৰি কথখিনি কৈ মোৰ ওচৰলৈ আগবাঢ়ি আহিল। হাতৰ মোনাটো মাটিতে থেকেচা মাৰি থৈ মাথাৰ চুলি খিনি দুহাতেৰে এনেদৰে ফালি দেখুৱালে যেন তাইৰ মূৰটো সটকৈ দুফালকৈ ফাটি গ'ল। মই চাচো বৈছি জখম হোৱা নাই যদিও সামান্য আঘাত হৈছে। সোঁ কাণখনৰ ওপৰ ফালে মূৰৰ টিঙনাটো উখলি ৰঙা পৰিছে আৰু তামোলটোৰ সমান গোটা বান্ধিছে।

কলিৰাই হ'ল আমাৰ ওচৰৰ দা-ধৰা গাঁৱৰ দাস সম্প্ৰদায়ৰ এগৰাকী তিৰোতা। তাইৰ আচল নাম গোলাপী। দেখাত তাই এগুৰি নিচিনা কেট কেট কৈ ক'ল। সেয়ে আমি সকলোৱে তাইক কলিৰাই বুলিয়েই মাতিো। কোনো, কি বুলি মাতে তাইৰ কোনো আক্ষেপ নাই। তাইনি নিজে কোনো মানুহকে সম্বোধন ধৰি মাতিবই নাজানে। তাইতকৈ ডাঙৰ নাইবা সৰু যিকোনো মানুহকে তাই 'তই' বুলিয়েই সম্বোধন কৰে। মাত্ৰ তাইৰ উদ্দেশ্য সিদ্ধি হ'লৈই হ'ল। প্ৰত্যেক দিনাই তাই ৰাতিপুৱা

হাতত মোনা এখন লৈ ওলাই আহে। দিনটো ইঘৰ সিঘৰত যি কোনো কাম কৰে। কাৰোবাৰ ঘৰত ধান জৰা, কাৰোবাৰ ঘৰত চাউল চলা, কাপোৰ ধোৱা আদি কামবোৰ কৰি চাউল-পাত, শাক-পাচলি আদি যি পায় তাকে হাতৰ সাৰথি স্বৰূপ মোনাটোত ভৰাই লৈ সন্ধিয়া ঘৰলৈ উভতি যায়। পইচা বা বস্তু কমকৈ দিলেও তাইৰ আপত্তি নাই, কিন্তু পেট ভৰাই ভাত খাবলৈ দিবই লাগিব। তাইৰ দাবী "কাম কৰিছো যেতিয়া ভাত খামেই।" সিদিনাও সেই উদ্দেশ্যে লৈয়ে ঘৰৰ পৰা ওলাই আহিছিল। বাটতে সেই অঘটন।

ইফালে সিফালে চাই দেখো আমাৰ ওচৰ চুবুৰীয়া অনিলৰ পদূলিমুখত সেমেনা সেমেনি কৰি আমাৰ ফালে চাই ৰৈ আছে সাত-আঠ বছৰীয়া অনিলৰ পুতেক কলিম। দেখাত ঘুটমুটিয়া এই ল'ৰাটো মস্ত অঘাইং। সি সৰুৰে পৰা অতি দুষ্ট প্ৰকৃতিৰ। ওচৰলৈ গৈ তাৰ কাণখনত ধৰি ক'লো-এ দুষ্ট, কলিৰাইৰ গা লৈ কিয় শিলগুটি মাৰিলি? সি তপৰাই উত্তৰ দিলে, "শিলগুটি নহয়, সোঁটো ভেলো গুটিহে।" সোঁটো বুলি আঙুলিয়াই দেখুওৱা গুটিটোৰ ফালে মই চাচো। গুটিটো বুলি অনিলে। লুটিয়াই বগৰাই চাইছে। হয় দেখোন, এইটো শিলগুটি নহয়, ভেলো গুটিহে। কলিৰাইয়ে ক'লে, "শিলগুটিয়েই হওক বা ভেলো গুটিয়েই হওক মোৰ মাঠাটো ফাটি যাওঁ ফাটি যাওঁ লাগিল।" মইও ক'লো, "এনেকুৱা কাম নকৰিব। নাপায় নহয় আনৰ গা লৈ এনেকৈ মাৰিব। যা এতিয়া ঘৰলৈ যা।"

তিনি বছৰ মানৰ পিছৰ কথা। তেতিয়া কলিমৰ বয়স এঘাৰ কৈ বাৰ বছৰ মান হ'ব। আবেলিৰ পৰত সিহঁতৰ ঘৰত কন্দা কটা শুনিলে। কোনোনা কান্দিছে উৱাদিহ ল'বলৈ বাটলৈ ওলাই গ'লো। বাটত গৈছে গম পালো। যে কলিমৰ মাকে কান্দিছে। কিয় বা কান্দিছে? মনটো উচপিচ্ লাগিল। হেজাৰ বেয়া হ'লোও ওচৰ চুবুৰীয়া মানুহ। নোযোৱাকৈ থাকিব পাৰিলে? কথাত কয় নহয় বোলে- "ওলায়েই দেখিবা যাক, শত্ৰু নাভাৰিবা তাক।" তথামধা খাই সিহঁতৰ ঘৰ পালোঁগৈ। ওচৰ চুবুৰীয়া দুই চাৰিঘৰ মানুহো আহি গোট খাইছে সিহঁতৰ চোতালত। সকলোৱে কোৱা-কুই কৰিছে বোলে ইহঁতৰ ঘৰত চোৰ সোমাল। শুনি অবাক হ'লো। দিন দুপৰতে ক'ৰ চোৰ সোমালহি আক? মমীহঁতৰ খুবীদেউৱে মুখখন অলপ ভেঙুচা-ভেঙুচি কৰি ক'লে, "জানো পায়? ইহঁতে এইবোৰ কি ভাঙনা পাতিছে। এইখন গাঁৱতে বুঢ়ী হ'লো। এনেকুৱা নোহোৱা নোপোজা ঘটনা দেখাও নাই শুনাও নাই। হেৰ' আমিবোৰ গাঁৱলীয়া মানুহ। এই ঘৰৰ চালৰ পানী ইঘৰৰ চোতালত পৰে। এঘৰৰ চকত ঘুটং কৰিলে সিঘৰত গম পাওঁ। তেনেস্থলত? পিছতহে গম পালো বোলে "সৰিহৰ ভুলিতে ভূত।" নিজৰে সোণামুৱা কণ্টুটি পুতেকে বাকচৰ তলা ভাঙি মাকৰ সোণৰ কেৰুযোৰ চুৰি কৰি নিলে। শুনি মূচক হ'লো। পাওক বাগ্গেকে। এইয়া সিহঁতৰ কৰ্মৰ ফল। ল'ৰা ছোৱালীক মূৰৰ ওপৰলৈ তুলি দি পাইছে মজাটো। এনেকুৱা ল'ৰা ছোৱালী তোলাতকৈ অপূত্ৰক হৈ থকাটোৱেই ভাল। পশু-পক্ষীৰ দৰে ল'ৰা ছোৱালী জন্ম দিলেই নহয়। সিহঁতক গঢ়ি পিটি গঢ় দিব পৰাটোহে মাক বাপেকৰ কৃতিত্ব।

ছেগবুজি দুদিন মানৰ পাছত সিহঁতৰ ঘৰলৈ গ'লো। মাকক কথাতো সুধিলো- "ল'ৰাই নিয়া সোণৰ কেৰুযোৰৰ কিবা উৱাদিহ পালেনে? মাকে নাই পোৱা বুলি কৈ কথাতো পাতলাই দিলে। মই ক'লো- "ল'ৰাক অলপ শাসন কৰিব লাগে। সি সৰুৰ পৰাই দুষ্ট। পঢ়া শুনা এৰিলে। শুনিছো এতিয়া বোলে সি চাদা আৰু শিখৰ খাবলৈয়ো ল'লে। সৰুতে শাসন কৰিব নোৱাৰিলে পিছত কিন্তু অনুশোচনা কৰিব লাগিব। বাঁহ কুমলীয়াতেহে ভাঁজ দিব পাৰি, বুঢ়া হ'লে নোৱাৰি।" - কথাখাৰ কোৱাত মাকে মোক হে বোয়া পালে। তেতিয়াৰ পৰা মই সিহঁতৰ ফালে পিঠিহে দিলো।

আজি আঠবছৰে মই সিহঁতৰ ঘৰলৈ যোৱা নাই। শুনিছো সিহঁতৰ বোলে একমাত্ৰ ছোৱালীজনীও পথভ্ৰষ্ট হ'ল। ফেচবুকত হেনো কোনোবা অজাতি ল'ৰাৰ লগত চিনাকি হৈ পলাই গ'ল।

আজি পাঁচ বছৰে তাই নিৰুদ্দেশ হৈ আছে। কোনো সঁচা কথা নকয়। কোনোবাই সুধিলে দিল্লীত কোম্পানী চাকৰি কৰি আছে বুলি কয়। হেৰো, এইবোৰ গছত গৰু উঠা কথা কোনে বিশ্বাস কৰিব? গাঁৱত বি.এ., এম.এ পাছ কৰা ল'ৰা ছোৱালীৰে কুঠাৰ নাল ঘূৰাৰ নোৱাৰা হৈ আছে। তেনেস্থলত সিহঁতৰ মেট্ৰিক ফেইল ছোৱালীজনী লৈহে দিল্লীহেন ঠাইত চাকৰিবোৰ পেলাই থৈছে। এনেবোৰ কথা মুখহি হৈ বিশ্বাস কৰিব পাৰে আমি নোৱাৰোঁ দেই।

হঠাৎ ভাবিব নোৱাৰা ঘটনাটো ঘটিল সিদিনা। সেইদিনা আছিল মাঘ বিহুৰ উৰুকা। গাঁওখনত উৎসৱৰ জয়গমন। সকলোচামৰ মানুহে ভাগে ভাগে উৰুকাৰ খানা আয়োজন কৰিছে। ডেকাবোৰে ক্লাৰ ঘৰত হাঁহৰ মাংসৰে খানা বনোৱাৰ যো-খা চলাইছে। চেমনীয়া ল'ৰাবোৰে পথাৰত কাটি থোৱা ধান খেৰৰ নৰাৰে ডেলাঘৰ সাজিছে। বান্ধিব নাজানিলেও নিজৰ খানা নিজে বান্ধি এসাজ খোৱাৰ হেঁপাহ সিহঁতৰ। কি যে স্ফুৰ্তি, আনন্দত উদ্ধাউল সকলো। এইবোৰেই আমাৰ পৰম্পৰা। চেনেহৰ এনাৰ্জীৰে বান্ধখাই থকা গাঁৱৰ অকৃত্ৰিম পৰিবেশ। কেউফালৰ পৰা ভাঁহি অহা মাইকৰ মাতত গাঁওখন একেবাৰে ৰজনজনাই আছে। ওচৰৰ মিচিং গাঁৱৰ পৰা মাইকৰ মাতত ৰিণিকি ৰিণিকি শূন্য ঐনিতমৰ সুৰে যেন সোণত সুৰগাহে চৰাইছে। জীয়ৰী-বোৱাৰীহঁতে আখলত বহি নানান তৰহৰ পিঠাবোৰ বনাইছে। লৰালৰিকৈ ৰুণুৱে পিঠাৰ খোলা সামৰি ভোগালীৰ উৰুকাৰ ভাত সাজ সুন্দৰকৈ বান্ধিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছে। আবেলিতে তন্যৰ দেউতাকে বজাৰৰ পৰা আনি থোৱা বৰালি মাছৰ লগত পালেং শাকৰ টেঙাজেল বান্ধিছে। তেখেতে ওচৰঘৰীয়া দুজনমানৰ লগত বহি টিঙিত দেশ-বিদেশৰ বাতৰি চাইছে। তেনেতে টিঙি চাই থকা প্ৰতিবেশী মানুহজনৰ ল'ৰাটো আহি খবৰ দিলে যে আলিমূৰত খানা খোৱা ল'ৰাবোৰৰ মাজত কিবা এটা ঘটনা ঘটিছে। কি নো ঘটিছে বুলি ততাতৈয়াকৈ তন্যৰ দেউতাক আৰু প্ৰতিবেশী দুয়োজন বাটলৈ ওলাই গ'ল। নিমিষতে গাঁওখনত এটা আতংকময় পৰিবেশৰ সৃষ্টি হ'ল। আনন্দ উল্লাসক খুলিয়াও কৰি মনবোৰ আবেগ আৰু উদ্ৰিগতাবে ভৰি পৰিল। বিষম ঘটনাৰ পৰিসমাপ্তিত গাঁওখন কাঁহপৰি জীৰ্ণ গ'ল। এনে ঘটনা যেন দুনাই আৰু কোনোদিন নঘটে। কলিমনে কাজিয়া কৰি লগৰে বন্ধু অচ্যুতাৰ বুকুত এখন চুৰি ভৰাই দিলে। ঘটনাস্থলীতে আঘাটপ্ৰাপ্তৰ মৃত্যু হ'ল। পুলিচ আহিল। 'ডেডবডী' পোষ্টমৰ্টেম কৰিলে। আচামীক ধৰি নিলে। হত্যাকাৰী কলিমন জামিন বিহীন গোচৰত আজীবন কাৰাবন্দী। চকুৰ আগতে ডাঙৰ হোৱা ল'ৰাটো তিল তিল কৈ শেষ হৈ গ'ল।

(লেখিকা এগৰাকী শিক্ষয়িত্ৰী, বিশিষ্ট কবি, গল্পকাৰ)

ফোন: ৯১০১৭০৮৪৪০

◆ যুগবর্তীলৈ পঠোৱা লেখাসমূহ শিক্ষামূলক তথা গৱেষণাধৰ্মী হোৱা উচিত।

◆ যুগবর্তীলৈ পঠোৱা লেখাসমূহ চুটি আৰু লেখাসমূহ ডিটিপি বা পৰিষ্কাৰ হাতৰ আখৰৰ হোৱা বাঞ্ছনীয়।

◆ লেখাসমূহ মৌলিক চিন্তাপ্ৰসূত তথা যুক্তিসম্মত হোৱা উচিত।

◆ যুগবর্তীত প্ৰকাশ হোৱা লেখাৰ তথ্য আৰু মৌলিকতাৰ বাবে লেখকসকলেই দায়বদ্ধ।

চিনামৰা মহাবিদ্যালয় মহিলা কোষৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱস: নেমুটেঙা বাৰীৰ শুভাৰম্ভ গমন মুক্তিয়ার-নিতাৰাম শইকীয়া সৌৱৰণী পৰিৱেশ বঁটা প্ৰদান

‘সমাজৰ লগতে শিক্ষাৰ প্ৰতি ভালপোৱা থকা মানুহেহে শিক্ষানুষ্ঠানসমূহ প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল। তাহানিতে কোনো মন্ত্ৰী-সাংসদ-

বিধায়কে এনে শিক্ষানুষ্ঠানসমূহ কিন্তু প্ৰতিষ্ঠা কৰা নাছিল। শিক্ষাৰ প্ৰতি ভালপোৱা থকা এচাম মানুহেই এনে কামত জড়িত হৈছে। আমকি তেওঁলোকে নিজৰ ধন খৰচ কৰিহে স্কুল-কলেজ পাতিছিল। যোৰহাট জিলাৰ অন্যতম অগ্ৰণী উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ মহিলা কোষৰ সপ্তম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উপলক্ষে অনুষ্ঠিত মুকলি সভাত মুখ্য অতিথিৰূপে অংশ গ্ৰহণ কৰি এইদৰে কয় ৰাজ্যসভাৰ সাংসদ তথা প্ৰাক্তন আৰ্হি নেতা কামাখ্যা প্ৰসাদ তালুই। তেওঁ লগতে কয়- সমাজৰ প্ৰতি ভালপোৱাৰ লগতে দায়বদ্ধতা থকা একাংশ লোকে স্থাপন কৰা স্কুল-কলেজসমূহত পিছত শিক্ষকতা কৰিবলৈ বহু শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী আহে যদিও তেওঁলোকৰ উৎসৰ্গিত মন থাকিব লাগিব। প্ৰসংগক্ৰমে সাংসদ তালুই পাঠদানৰ সময়তো বেছিভাগ মহাবিদ্যালয়ৰে অধিকাংশ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক বাহিৰত ঘূৰি ফুৰাহে দেখা যায় বুলি উল্লেখ কৰি এয়া অতি দুৰ্ভাগ্যজনক কথা বুলি মন্তব্য কৰে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে ভালদৰে অধ্যয়ন নকৰিলে জীৱনটোত মাথোঁ চাৰ্টিফিকেট লোৱাৰ বাবে একো নহ’ব বুলি মন্তব্য কৰি তেওঁ কয়- আমি আমাৰ জীৱনটো নিজেই গঢ়িব লাগিব। আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নে একোখন শিক্ষানুষ্ঠানৰ নাম নিদিয়ে। ভাল ফলাফলেহে শিক্ষানুষ্ঠানৰ নাম দিয়ে বুলি তেওঁ বক্তব্যত উল্লেখ কৰে। চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ, শিক্ষাবিদ আনন্দ শইকীয়াৰ সভাপতিত্বত অনুষ্ঠিত সভাখনৰ আদৰ্শী ভাষণ আগবঢ়ায় অধ্যক্ষ ড° অঞ্জন শইকীয়াই। জ্যেষ্ঠ অধ্যাপক ড° দ্বীপেন নাথে আঁত ধৰা সভাখনত অতিথিৰূপে মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি ড° বীণাপাণি দেৱী, যোৰহাট দেৱীচৰণ বৰুৱা ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপিকা মঞ্জুলা বৰা, বিশিষ্টা মহিলা চম্পাৱতী শইকীয়া, ‘মিছেই ইণ্ডিয়া ইন্টাৰনেশ্বনেল গ্ল’বেল বুক্‌ছ’ৰ সঞ্চালিকা ৰিজু শইকীয়া, যোৰহাট জিলা পৰিষদৰ সদস্য ৰঞ্জন শইকীয়া, মৰিয়নিৰ দ্বিজ্যোতি শইকীয়া আদিয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰে। এই সভাত যোৰহাট দেৱীচৰণ

বৰুৱা ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ সদ্য অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপিকা মঞ্জুলা বৰাক মহিলা কোষৰ দ্বাৰা গামোচা, গ্ৰন্থ, প্ৰশস্তি পত্ৰ আদিৰে সম্বৰ্ণনা জনোৱা হয়। আনহাতে, এই সভাত মহাবিদ্যালয় ৰাষ্ট্ৰীয় সেৱা আঁচনি (এন এছ এছ) গেট, গ্ৰীন থিংকাৰ্ছ গেট আৰু ইক’ ক্লাবৰ দ্বাৰা চৰকাৰী গাওঁবুঢ়া গমন মুক্তিয়ার আৰু নিতাৰাম শইকীয়া সৌৱৰণী পৰিৱেশ বঁটা প্ৰদান কৰা হয়। পৰিৱেশ-প্ৰকৃতিৰ প্ৰতি আগবঢ়োৱা অৱদানৰ বাবে গমন মুক্তিয়ার সৌৱৰণী পৰিৱেশ বঁটা মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ তথা যুৱ পৰিৱেশ কৰ্মী ধ্ৰুৱজ্যোতি হাজৰিকা আৰু নিতাৰাম শইকীয়া সৌৱৰণী পৰিৱেশ বঁটা ‘লখিমী কবি’, কৃষি বিজ্ঞানী তথা নিমপুলি প্ৰাকৃতিক সংস্থাৰ থানেশ্বৰ বৰাক প্ৰদান কৰা হয়। অধ্যাপক পদ্মেশ্বৰ কাটনিয়ে আঁত ধৰা আৰু মৰিয়নিৰ বিশিষ্টা মহিলা চম্পাৱতী শইকীয়াই দান কৰা বঁটাসমূহ প্ৰাপকক প্ৰদান কৰে সাংসদ কামাখ্যা প্ৰসাদ তালুই। দুয়োকে গামোচা, চাৰ্চি (বোৰা), সুদৃশ্য বঁটা, স্মাৰক, অভিনন্দন পত্ৰ আদি প্ৰদান কৰা হয়। উল্লেখ্য, নিমপুলি খাত থানেশ্বৰ বৰাই ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন স্থানত বিনামূলীয়াকৈ নিমপুলি বিতৰণ কৰাৰ লগতে বহু স্থানত নিমপুলি ৰোপণ কৰি আহিছে। সভাত সাংসদ তালুইৰ উপৰি বঁটাপ্ৰাপক থানেশ্বৰ বৰা, ধ্ৰুৱজ্যোতি হাজৰিকা, সম্বৰ্ণিত শিক্ষাবিদ মঞ্জুলা বৰা, ৰিজু শইকীয়া আদিয়ে বক্তব্য আগবঢ়ায়। ইয়াৰ পূৰ্বে পূৰ্বা বন্তি প্ৰজ্জ্বলন কৰে মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি ড° বীণাপাণি দেৱীয়ে। বিশিষ্ট চিকিৎসক ডাঃ অৰূপ শইকীয়া, মৰিয়নিৰ সমাজকৰ্মী অৰূপ বেৰিয়া প্ৰমুখ্যে বহুসংখ্যক লোক, মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষক-কৰ্মচাৰী, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আদি সভাখনত উপস্থিত থাকে। মৃদুল শইকীয়াই পৰিচালনা কৰা সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানত মহাবিদ্যালয়ৰ মহিলা কোষৰ সদস্য আৰু ছাত্ৰীসকলৰ জেং বিহু পৰিৱেশন কৰি সকলোকে

আপুত কৰে। আনহাতে, বিছৰা শিল্পী পিংকুমনি বৰা, সঞ্জয় বৰা, সুৰম্য দাস, যাদৱ বৰা আদিৰ বিহু প্ৰৱেশনে সমগ্ৰ অনুষ্ঠানটোক অন্য মাত্ৰা প্ৰদান কৰে। ইফালে, এই অনুষ্ঠানৰ পিছতেই মহিলা কোষৰ উদ্যোগত আৰু গ্ৰীন থিংকাৰ্ছ গেট আৰু ইক’ ক্লাবৰ সহযোগত মহাবিদ্যালয় চৌহদত স্থাপন কৰা এখন নেমুটেঙা বাৰী উন্মোচন কৰা হয়।

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ সংগ্ৰহালয়লৈ ১৯৭৮ চনৰ এখন ৰাজদূত মটৰচাইকেল দান দিয়ে সকলো খঙীয়া মণ্ডা ইংৰাজী বিদ্যালয়ৰ ৰাজ্যিক কৃতী শিক্ষক বঁটা প্ৰাপক অৱসৰপ্ৰাপ্ত প্ৰধান শিক্ষক মানিক চন্দ্ৰ বৰাই। উক্ত মটৰচাইকেলখন সংগ্ৰহ কৰে মহাবিদ্যালয়ৰ শাখা সাহিত্য সভাৰ উপ-সভাপতি মৃদুল শইকীয়া আৰু অধ্যাপক অচ্যুৎ দত্তে।

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ NSS গোটলৈ ২০২১-২২ বৰ্ষত ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ে আগবঢ়োৱা বৰ্ষশ্ৰেষ্ঠ সন্মান গ্ৰহণ কৰে আঁচনি বিষয়া অধ্যাপক পদ্মেশ্বৰ কাটনিয়ে

তোমালোক আছিলো বাবেহে

অঞ্জুমাণি বৰুৱা
কৌৰবপুৰ

তোমালোক আছিলো বাবেহে
দিনবোৰ সৰব হৈ আছিল
সময়বোৰেও পাখি মেলিছিল
অজানিতে অলক্ষিতে নিজৰে অজ্ঞাতে
বাস্তৱতাকে সাৱতিছিলোঁ অহৰ্ষিণ
পূৰ্ণতাই বিৰাজ কৰিছিল দশোদিশ
মনবোৰো হৈ আছিল প্ৰাণোচ্ছল
আছিলো যে তোমালোক
আমাৰ বাবে জীৱনৰ একোটা সম্বল
জীৱনৰ অৱধাৰিত গতিৰ
সীমা নেওচি তোমালোক আঁতৰি গ’লা
দি গ’লা এখন বিজ্ঞ হৃদয়
থৈ গ’লা সৌৱৰণীৰ মেটমৰা সন্তাৰ
ঐশ্বৰ্যৰ চিৰসৈউজ উপাচাৰ
সংস্কাৰৰ জ্যোতিৰ্ময় ভাণ্ডাৰ

তোমালোক আজিও আমাৰ সৰ্বস্বত্বাত
গৃহৱৰ্তি প্ৰতিজনৰ প্ৰাণত প্ৰতিখন দেৱালত
লিখা আছে তোমালোকৰ সঞ্জীৱনি মন্ত্ৰ
যেনিয়েই চাওঁ তেনিয়েই দেখোঁ আজি
সুপ্ৰসন্ন ৰঙীয়াল উজ্জল বদন
বিয়পি থাকিবা সৰ্বকাল আমাৰ ৰক্তত
মনৰ মনিকোঠাত সৌৱৰণীৰ ৰঙীন পৃষ্ঠাত

তথাপিও কওঁ
বৰ অসহায় অ’ তোমালোকবিহীন এই দিনবোৰ
সকলো থাকিও চোন একো নাই নাই
উদাস মন বিমৰ্ষ হৃদয় শুণ্য আলায়
তোমালোক নাই মানেই যেন সকলো শেষ
বৰ কষ্ট হৈছে অ’
তোমালোকবিহীন জীৱন যাপন
কোনোদিন ভাগিৰি নপৰা মনটোও
ভাগিৰি পৰে

বৈ নোযোৱা সময়বোৰেও
থেক গোক কৰে
ৰাফনী শালতে সময়ত জুই নজুলে
মুখৰ হাঁহিবোৰেও পলাই পত্তন দিয়ে
কোনসতে বুজাও মই
তোমালোকৰ নুমলীয়া ‘পো’ক
এয়া যে সময়ৰ আহ্বান
মানি লোৱা প্ৰত্যাহ্বান
জীৱনৰেই শেষ গান ...

চিনামৰা মহাবিদ্যালয় মহিলা কোষৰ উদ্যোগত (আন্তর্জাতিক নাৰী দিৱস ৮ মাৰ্চ ২০২২) স্বাধীনতা সংগ্ৰামী, শিক্ষাব্রতী কুন্তেশ্বৰী দত্ত ৰাজ্যিক স্মাৰক বঁটা, চন্দ্ৰপ্ৰভা দত্ত স্মাৰক বিশেষ সন্মান বঁটা আৰু লাভণ্য শইকীয়া স্মাৰক বিশেষ সন্মান বঁটা প্ৰদান অনুষ্ঠানত মহিলা কোষৰ সভানেত্রী অধ্যাপিকা দীপশিখা দত্তৰ আদৰণী ভাষণৰ সম্পাদিত ৰূপ

আজি আন্তর্জাতিক মহিলা দিৱস (International Women Day)। আহিনে শব্দতক আনে, বাঁহী বজায়। কুঁৱলীৰ কোমল ওৰণি লৈ নিয়ৰ তিতা পদূলীৰ তলসৰা শেৰালী বুটলি, নীল আকাশত উৰি ফুৰা বগা ডাবৰৰ চুকুৰাৰ স্নেহ আলিঙে, কঁহুৰাৰ হাঁহিৰে আহিনে স্বাগতম জনাই দক্ষিণ যোৰহাট গুৱাহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধিবক্তা, শ্ৰীযুত দুৰ্লভ চন্দ্ৰ মহন্তদেৱ, সপোন দেখিব জনা, সপোন দেখুৱাব জনা আৰু সেই সপোন সাৰক কৰোঁতা তথা আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ৰূপকাৰ অধ্যাপক শ্ৰীযুত আনন্দ শইকীয়াদেৱৰ সুদক্ষ নেতৃত্বত আৰু অগণিতজনৰ শ্ৰম, তাগ, সাহচৰ্যৰ বিনিময়ত প্ৰতিষ্ঠিত বত্ৰিছবছৰীয়া আমাৰ চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ চিৰসেউজীয়া কব্যক্ষেত্ৰৰ বাকৰিত আজি শীতল বতাহৰ টোৰ ছন্দই মহিলা কোষৰ মন উদ্বেলিত কৰিছে। জ্ঞানৰ মন্দিৰৰ নঙলাৰ মুখতে আপোনালোকৰ শুভাগমনক সদানন্দে স্বীকাৰ কৰি মান্যদাসৰি আমাৰ শ্ৰদ্ধা, কৃতজ্ঞতা আৰু শুভাশীষ নিবেদন কৰিছে। আশা কৰিছোঁ আপোনালোকৰ অকৃত্ৰিম স্নেহ বৰষাই তথা বুদ্ধিদীপ্ততাই আমাৰ মহিলা কোষক কৃতার্থ কৰিব। উজ্জ্বল, জ্যোতিস্মান কৰিব আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ মহিলা কোষৰ সোণালী ভৱিষ্যত। কবিৰ ভাষাৰে অভিনন্দন জনাই কওঁ—

“নতুন আহিব এই বাটেদি
য’ত আজি
মধ্য তুমি আৰু আমি”

চিনামৰা মহাবিদ্যালয় মহিলা কোষ : অতীত, বৰ্তমান আৰু ভৱিষ্যতৰ অস্থিৰ শৃংখলে আমাৰ শিক্ষা, সংস্কৃতি, ভাষা তথা মানৱ সমাজৰ সকলো দিশৰ পৰা ধৰি ৰাখিছে। ৩২ বছৰীয়া চিনামৰা মহাবিদ্যালয়লৈ বহু নতুন ব্যক্তি আমাৰ মাজলৈ আহিছে। তেওঁলোকে মহাবিদ্যালয়খনক আশীৰ্বাদ আৰু শুভেচ্ছা জনোৱাৰ লগতে গঠনমূলক পৰামৰ্শ দিছে। আজিও মানুহ আহিয়ে আছে, আহি থাকিব আনগত দিনসমূহত। প্ৰসঙ্গক্ৰমে কওঁ যে অসমৰ উচ্চ শিক্ষাজগতৰ প্ৰেক্ষাপটত আমাৰ মহাবিদ্যালয়খন তেনেই সৰু মহাবিদ্যালয়। তৎসত্ত্বেও এই স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত সমাজ বিজ্ঞান গৱেষণা কেন্দ্ৰ, এটা সংগ্ৰহালয়, অসম সাহিত্য সভাৰ স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত এটা শাখা সাহিত্য সভা, ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ, সতখনকৈ ISSN যুক্ত গৱেষণাৰ্থী আলোচনী, এটা গ্ৰন্থ প্ৰকাশন, ২০০ কৈ অধিক ISBN যুক্ত গ্ৰন্থ প্ৰকাশ আৰু ইয়াৰে প্ৰায় ৬০ খন Amazon Book আছে। RNI যুক্ত ‘বিশ্বমুখী যুগবর্তী’ নামকৰণ এখন মাহেকীয়া বাৰ্তালোচনী, কৃষকসকল সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় আৰু ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয় দূৰশিক্ষাৰ অধ্যয়ন কেন্দ্ৰকে ধৰি এই সময়ছোৱাত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত গঢ় লৈ উঠিছে শিক্ষানুৰাগী ৰাইজ, প্ৰাক্তন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সংস্থা আৰু শুভাকাংক্ষীসহ আন্তৰ্জাতিকপূৰ্ণ সহযোগিতাত। যিহেতু আজি মহিলা কোষৰ কাৰ্যসূচী, সেয়েহে আনুষ্ঠানিকতা ৰক্ষা কৰি থোৱাত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ মহিলা কোষ সম্পৰ্কত আলোকপাত কৰিব বিচাৰিছোঁ।

আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ‘মহিলা কোষ’ আনুষ্ঠানিকভাৱে গঠন হোৱা বেছি পুৰণি নহয়। বয়সৰ লেখেৰে মাত্ৰ সাত বছৰ। ১৩ মে, ২০১৫। প্ৰকৃত্যৰ্থত ক’বলৈ গ’লে এটা শিশু মহাবিদ্যালয়ৰ ৰূপালী জয়ন্তী বৰ্ষত গঢ় লৈ উঠিছিল। কিন্তু প্ৰসঙ্গক্ৰমে এইখিনিতে উল্লেখ কৰাটো প্ৰয়োজন যে দীৰ্ঘ কাৰ্যৰীয়া মহিলাসকলৰ বিভিন্ন মঞ্চসমূহে আমাৰ মহাবিদ্যালয়খন গঢ় দিয়াত এক তাৎপৰ্যপূৰ্ণ ভূমিকা আছে। প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ মহোদয় আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ ইতিহাসৰপৰা জনামতে দক্ষিণ যোৰহাটৰ চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ বাবে প্ৰবল জনমত

তৈয়াৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত স্থানীয় মহিলা সমাজৰ এক বিশেষ ভূমিকা আছে। এই সময়তে ‘আখলৰ পৰা মহাবিদ্যালয়ৰ মজিয়ালৈ’ বুলি মনোগ্ৰাহী শিৰোনামাৰে বাতৰি কাকতত বাতৰি সম্প্ৰচাৰ হৈছিল। ইয়াৰে দ্বাৰা অনুপ্ৰাণিত হৈ বহু বছৰৰ পাছত অৰ্থাৎ ওপৰত উল্লিখিত বৰ্ষটোত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ মহিলা কোষে আত্মপ্ৰকাশ কৰে। আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰপৰা বিশ্ব নাৰী সমাজৰ সাকোডালৰ লগত পৰিচয় হোৱা, স্থানীয় গাঁওসমূহৰ শিপিনী, ৰোৱনী, নামতিসকলৰ

লগত মহাবিদ্যালয়ৰ মহিলাৰ মাজত এক নিবিড় সম্পৰ্ক গঢ়ি তোলা, সমাজত চলি থকা অসামাজিক কাৰ্যকলাপৰ বিৰোধী এক বৈদিক কৰ্মৰণৰ যোগেদি গণতান্ত্ৰিক আন্দোলনৰ অশীৰ্বাদৰ বাবে প্ৰেৰণা জনোৱা আদিকে ধৰি বহু গঠনমূলক কাৰ্যসূচী পৰ্যায়ক্ৰমে সম্পন্ন কৰি যোৱাৰ উদ্দেশ্যে আমি মহিলা কোষ গঠন কৰিছোঁ। সীমিত পৰিবেশতে এই সাত বছৰীয়া যাত্ৰাত ইতিমধ্যে জিলাভিত্তিক বিয়া নাম, তিনিবাৰ কৈ মহিলা দিহা নাম, আন্তঃমহাবিদ্যালয় কুইজ প্ৰতিযোগিতা, আন্তঃবিদ্যালয় চিত্ৰাংকন প্ৰতিযোগিতা, মহিলা কেন্দ্ৰক ৰাজ্যক আলোচনা চক্ৰ কেইবাগৰাকী মহিলাক সহকৰ্মী আমাৰ মহিলা কোষে সফলতাবে সম্পন্ন কৰিছে। লগতে আমাৰ শেষৰ মুখপত্ৰ ‘কোষ’খনো প্ৰকাশিত হৈ আছে। অৱশ্যে মহামাৰী কৰ’নাৰ প্ৰেক্ষাপটত যোৱা দুবছৰ বিশেষ একো কৰিব নোৱাৰিও সজাগতাৰ শীৰ্ষত আমাৰ মহিলা কোষক সদস্যই অংশগ্ৰহণ কৰি আহিছে। এই বিগত সময়ছোৱাত মহিলা কোষে সম্পন্ন কৰা কাৰ্যসূচীত যিসকল বদন্য ব্যক্তিয়ে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষক-কৰ্মাচাৰীয়ে আমাক সহযোগ কৰিলে, সেইসকলেই আমাৰ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছে। মুঠৰ ওপৰত আনগত দ্বিতীয় আপোনালোকৰ আশিসেৰে কেনেদৰে আমাৰ মহিলা কোষক আগুৱাই নিব পাৰোঁ, তাৰেই আশীৰ্বাদ আৰু শুভাশীষ ভিক্ষা কৰিছোঁ। মহিলা কোষৰ উদ্যোগত স্বাধীনতা সংগ্ৰামী, শিক্ষাব্রতী কুন্তেশ্বৰী দত্ত স্মাৰক ৰাজ্যিক বঁটা, প্ৰবীণ শিক্ষাব্রতী উদ্যোগী মহিলা চন্দ্ৰপ্ৰভা দত্ত সৌৰৱণি বিশেষ সন্মান আৰু বিদূষী মহিলা, শিপিনী লাৱণ্য শইকীয়া সৌৰৱণি বিশেষ সন্মান বঁটাৰ সম্পৰ্কত।

আজিৰ সভাখনৰ মুখ্য আৰ্হণ হৈছে মহাবিদ্যালয়ৰ মহিলা কোষৰ উদ্যোগত উক্ত তিনিটা বঁটা প্ৰদান অনুষ্ঠান। স্মৰ্তব্য যে, আৰু কোপোৰৰ বেৰ ভাঙি অসমৰ অন্যান্য মহিলাসকলৰ নিচিনাকৈ ওলাই অহা দক্ষিণ যোৰহাটৰ ত্ৰল্লসত এইগৰাকী নাৰী সংগ্ৰামী কুন্তেশ্বৰী দত্তৰ জন্ম হৈছিল ন-আলি চৌৱিয়াজুলিৰ সোণালী গাঁৱত ১৮৯৬ চনত। অত্যন্ত দৰিদ্ৰতাৰ মাজেদি জীৱন অতিবাহিত কৰা এইগৰাকী সংগ্ৰামী

নাৰীৰ বিবাহ হৈছিল কৰঞ্জ কমাৰ হাজৰিকা গাঁৱৰ কদম চন্দ্ৰ দত্তদেৱৰ লগত। জীৱনৰ অতি প্ৰতিকূল অৱস্থাতো ব্যক্তিগত জীৱনক নিয়োজিত কৰিছিল। একেদৰে এইগৰাকী নাৰীয়ে নিজৰ সুযোগ্য পুত্ৰ গংগাধৰ দত্তকো স্বাধীনতা সংগ্ৰামত নিয়োজিত কৰাই নিজৰ ঘৰখনকো স্বাধীনতা আন্দোলনৰ অন্যতম কেন্দ্ৰবিন্দুলৈ ৰূপান্তৰ কৰিছিল। আনহাতে আমাৰ সকলোৰে জ্ঞাত যে ব্ৰিটিছ সম্ৰাজবাদক প্ৰতিহত কৰাৰ হেতু গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ আৰ্থ-সামাজিক বিকাশৰ বাবে

খাদী আন্দোলন, অস্পৃশ্যতা বৰ্জন, কানি নিবাৰণ, গাঁও পঞ্চায়তৰ গঠন, ৰাইজে প্ৰতিষ্ঠা কৰা বিদ্যালয় চৰকাৰী অধিগ্ৰহণ, নাৰী শিলা প্ৰভৃতি আন্দোলনসমূহো সমান্তৰালকৈ ক্ৰমাত জনগনৰ মাজত গভীৰভাৱে বিয়পি পৰিছিল। সেই সময়ৰ ভিতৰত মহিলাসকলক অধিক স্বাৱলম্বী কৰিবৰ বাবে কৰঞ্জ বৰুৱা গাঁৱত তেওঁৰ একান্তিক প্ৰচেষ্টাত আত্মপ্ৰকাশ কৰা সেৱাশ্ৰম প্ৰতিষ্ঠাত অগ্ৰণী ভূমিকা মন কৰিবলগীয়া। ঠিক তেনেকৈ স্বৰাজোত্তৰ কালত কৰঞ্জত স্ত্ৰী শিক্ষাৰ বাবে কৰঞ্জ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বালিকা বিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠা আৰু কৰঞ্জ ডাকঘৰ নিজৰ ঘৰতে প্ৰতিষ্ঠাৰ ক্ষেত্ৰত এই গৰাকী নাৰীৰ অৱদান সুবিমল ৰূপত জিলিকি থাকিব চিৰদিন, চিৰকাল। সমাজ জীৱনলৈ নিঃস্বার্থ অৱদান আগবঢ়োৱাৰ বাবে পৰৱৰ্তী সময়ত ইন্দিৰা গান্ধীৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীত্বত ভাৰত চৰকাৰৰপৰা উচ্চতৰৰ প্ৰশংসা পত্ৰ লাভ কৰা কুন্তেশ্বৰী দত্ত আছিল দক্ষিণ যোৰহাটৰ একমাত্ৰ নাৰী স্বাধীনতা সংগ্ৰামী। এইগৰাকী নাৰীৰ সম্পৰ্কত ক’বলৈ যাওঁতে আজি আন্তর্জাতিক মহিলা দিৱসত বিশ্বৰ অন্য এগৰাকী নাৰীলৈ মনত কৰিছোঁ নাৰীমুক্তিৰ চিন্তা আগুৱাই নিয়াত আৰু অবিম্বৰণীয় ৰূপত লিপিবদ্ধ কৰাত প্ৰথম পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা ইৰাজ লেখিকা আৰু বাটকটীয়া নাৰীবাদী মেৰীৰ ৰলষ্টন ক্ৰাফ্টে। ১৭৫৯ চনত জন্ম গ্ৰহণ কৰা মেৰী ক্ৰাফ্টৰ মুঠে ৩৮ বছৰ বয়সতে প্ৰসৱ দিয়াৰ অৱস্থাত মৃত্যুবৰণ কৰিছিল। পিছে এই ছুটি জীৱনকালতে এগৰাকী নাৰীৰ জীৱনৰ সকলো অভিজ্ঞতাবে পৰিপুষ্ট হৈ তেওঁ কেইবাখনো গুৰুত্বপূৰ্ণ গ্ৰন্থ ৰচি গ’ল। ইয়াৰ ভিতৰত A vindication of the right of women (1792) নাৰী অধিকাৰ আৱশ্যকীয়তাৰ প্ৰমাণ নামৰ গ্ৰন্থখন আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ। এই গ্ৰন্থক নাৰী আন্দোলনৰ বাহিৰেল বুলিব পাৰি। পাৰিবাৰিক সংকটৰ বাবে মেৰীয়ে কম বয়সতে নিজৰ জীৱিকা অৰ্জন কৰিব লগীয়া হৈছিল। প্ৰথমে ঘৰুৱা শিক্ষয়িত্ৰী হিচাপে কাম কৰে আৰু পাছলৈ এখন ছোৱালী স্কুল খুলিছিল। মেৰী ক্ৰাফ্টৰ

জাতীয় বিবৰ্তন আৰু পণ্ডিতজন

□ অচ্যুতদত্ত

(যোৰা সংখ্যাৰ পাচৰ পৰা)

গীতিকাৰ কেশৱ মহন্তই কৈছিল “যিমানো দিন যায়/সিমানো আপোন হোৱা ভূমি/হে কিবাট তনয়/তোমাৰ মহিমা/তোমাৰ হৃদয়/আমাৰ জন্মভূমিদঙ্গ

দিন যোৱাৰ লগে লগে আপোনতকৈও আপোন হোৱাসকলৰ ভিতৰত অসমীয়া জাতিৰ গৌৰৱ বিয়ুৰাভাও অনাতম। এই মাতৃভূমি জ্যোতিৰ জ্যোতিৰ যিদৰে আলোকিত ৰাভাৰ আভাৰেও শোভিত। অসমীয়া সংস্কৃতিৰ অক্লান্ত পূজাৰী বিয়ুৰাভাই অসমীয়া জাতিৰ কলিজাৰ স্পন্দন অনুভৱ কৰিছিল। তেওঁক কি গুণেৰে বিভূষিত কৰা হ’ব; গায়ক, কবি, সুৰকাৰ, নৃত্যশিল্পী, বিপ্লৱী, অভিনেতা, ৰাজনীতিবিদ নে গল্পকাৰ, প্ৰবন্ধকাৰ আৰু চিত্ৰশিল্পী। চিন্তাৰ গভীৰতাৰে যিজন শংকৰদেৱক তুলনা কৰিছিল শ্ৰীকৃষ্ণ আৰু ইচাৰীৰ লিওনাৰ্দো দ্য ভিঞ্চি লগত। এই সমস্ত গুণেৰে অসমৰ সমাজ জীৱনক প্ৰভাৱিত কৰি তুলনাবিহীন অৱদান আগবঢ়োৱা বিয়ুৰাভাক কেৱল কলাগুৰুৰ অভিধাৰে অলংকৃত কৰি আমিহোৱাৰ ক্ষমত হৈ থাকিলোঁ। দেউতাক আছিল ব্ৰিটিছ চাকৰিয়াল আৰু শেষত হৈছিলগৈ চুৰদাৰ মেজৰ। দুহেজাৰ বিঘা মাটি ব্ৰিটিছ চৰকাৰৰপৰা পোৱাৰ পাছতো নিজ সুখ স্বাচ্ছন্দ্যৰ কথা নাভাবি তেওঁ পৈত্ৰিক ভূমি সম্পত্তিখিনিও ৰাইজৰ বাবে দান দিছিল। আনকি ব্ৰিটিছ শাসন কালত ডি এইচ পিৰ চাকৰীৰ ইষ্টাবলিডি দি প্ৰথম হৈও সাজাজাবাদী ব্ৰিটিছৰ অধীনত চাকৰি নকৰিলে। কাৰণ সেই চাকৰিৰ বাবে এটা চৰ্ত আছিল- যদিহে তেওঁ কোনো ৰাজনৈতিক আন্দোলনত জড়িত নাই বুলি লিখি দিয়ে। কিন্তু আৰক্ষী অধীক্ষক মি: বাৰ্ভিৰজৰ প্ৰতি ৰাভাৰ উত্তৰ এনে ধৰণৰ আছিল “ক্ষমা কৰিব বাৰ্ভিৰজ, এটা সাধাৰণ চৰকাৰী চাকৰিৰ কাৰণে মই মোৰ ৰক্ত অৱমিত আৰু কলুষিত কৰিব নোখোজোঁ।” ব্ৰিটিছ বিৰুদ্ধে তীব্ৰ জন আন্দোলন গঢ়ি তোলা ৰাভাই ইখনৰ পাছত সিখন ঠাইৰ শিক্ষানুষ্ঠান সলনি কৰি শেষত ছাত্ৰজীৱন সমাপ্তি ঘটাবলগাত পৰিছিল। দেশৰ শ্ৰমিক আৰু কৃষক শ্ৰেণীৰ গণতান্ত্ৰিক ৰাষ্ট্ৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ বাবে যি আন্দোলনৰ পথ ৰাভাই গ্ৰহণ কৰিছিল তাৰ ফলত ১৯৪৮-৫২ চনৰ ভিতৰৰ কালছোৱাত তেওঁ আত্মগোপন কৰিবলগাত পৰিছিল। এই সময়ছোৱাতে তেওঁ অসমৰ বিশাল গ্ৰামাঞ্চলৰ ৰাইজৰ সংস্পৰ্শলৈ আহি বাৰেবহনীয়া কৃষ্টিৰ অভিজ্ঞতা

বুটলি কৃষক বনুৱাসকলৰ ৰাজনৈতিক চেতনা জগাই তুলিবলৈ তত্পৰ হৈ পৰে।

ৰাভাৰ কথোৰ জীৱন সংগ্ৰামৰ কাৰণ আৰু সেই সংগ্ৰামৰ লক্ষ্য সম্পৰ্কে তেখেতৰ এটি দীঘলীয়া বক্তব্যৰ উপস্থাপন কৰা হ’ল “এই কুৰি শতিকাৰ সাজাজাবাদীৰ যি ধুমুহা বলিছে, ধনতান্ত্ৰিকতাৰ বিজয় বৈজয়ন্তী ধ্বজা উৰিছে, ধনতান্ত্ৰিকতা আৰু সাজাজাবাদৰ হেঁচাত অসমীয়া গাৱলীয়া দুখীয়া, হজুৰা, বনুৱা বাচি থাকিবনে? যদি অসমীয়া এই দুখীয়া শ্ৰেণী মৰে, তেন্তে অসমীয়া জাতিও মৰিব; লগে লগে লয় পাব অসমীয়া কৃষ্টি, অসমীয়া সংস্কৃতি, অসমীয়া সভ্যতা। এই কৃষ্টি, এই সংস্কৃতি, এই সভ্যতা ব্যৰ্থই লাগিব। এই নিষ্পেৰিত, নিৰ্মাণিত, নিৰ্মাণিত দুখীয়া অসমীয়াৰ ব্যৰ্থলৈ হ’লে ব্যৰ্থ লাগিব বিপ্লৱৰ মাজেদি সেই ধনীসকলৰ বিপক্ষে যুঁজি, যি ধনীৰ কোনো জাতি নাই, সমাজ নাই, ধৰ্ম নাই; যিটো জাতি বৃটিছ সাজাজাবাদৰ বৰখুটা, য’ত সিহঁতৰ লাভ ত’হেই সিহঁত। সিহঁতে গাৱলীয়া অসমীয়াৰ তেজ শুহিছে, পটাশিলত পিহিছে, পিছত দিছে, কাৰ কৰিছে, বক্তৃতা দিছে, ৰাইজৰ ব্যক্তিগত স্বাধীনতা হৰণ কৰিছে” মহান ব্যক্তিৰ জীৱনৰ উদ্দেশ্য আৰু লক্ষ্য চাওক ইচ্ছা কৰা হ’লে পৌতুক সম্পত্তিৰে আজিৰ সন্তানৰ দৰে এটি বিলাসিতাৰ জীৱন অতিবাহিত কৰিব পৰিলেহেঁতেন। তেনে নকৰিলে কাৰণ উত্তৰ পৃথক একখিনি বিৱৰ্তীত সমাজৰ অংশীদাৰ কৰিবলৈ হ’লে বৰ্তমান পৃথকৰ চিন্তা চেতনাৰে তাক সুন্দৰ কৰি গঢ়ি যোৱাৰ যত্নত নিমগ্ন হোৱা উচিত। অন্যথা জাতিৰ ভৱিষ্যৎ অন্ধ হৈ পৰাৰ আশংকাও নোহোৱা নহয়। ৰাভাই তাকে কৰিছিল। ৰাভাই বুজি উঠিছিল যে বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলৰ বাসভূমি অসমৰ এক্স-সংহতি তেতিয়াহে সম্ভৱ যেতিয়া আমি পৰস্পৰে পৰস্পৰক বুজি উঠিম, পৰস্পৰে পৰস্পৰৰ বিষয়ে জন আহৰণ কৰিম, নিজৰ ধৰ্ম, সমাজ, কৃষ্টি, সংস্কৃতিৰ লগতে আনৰ ধৰ্ম, সমাজ, সংস্কৃতিক শ্ৰদ্ধাৰ চকুৰে চাম। সেইদৰ্শন নিঃসন্দেহে শংকৰদেৱ। সেয়ে অসমীয়া জাতিক তেওঁ সচেতন হ’বলৈ উপদেশ দি কৈছিল যে শংকৰদেৱ নাথাকিলে অসমীয়াৰ একোৱেই নাথাকিব, অৰ্থাৎ শংকৰদেৱক নিচিনিলে অসমীয়াৰ মৃত্যু হ’ব। ৰাভাই কৈছিল “গীত, বাদ্য, নৃত্য, সুৰ সঞ্চাৰ, সাহিত্য, ভাওনা, নাম কীৰ্তন, যোষা, বৰগীত, অংক,

নাট, নামঘৰ, খোল, মৃদংগ, তাল, ভাঁজঘৰ, হাটী, ধন পুঁজি, সমাজ, ধৰ্ম, বিচাৰ, নীতি, আইন, নৈতিক আন্দোলন, অহিংসা, তাগ, ভোগ, বৈৰাগ্য, সমাধি সকলো শংকৰদেৱেই অসমীয়াক দি থৈ গৈছিল। কেৱল অসমীয়াইহে সেইবিলাক ভালকৈ আয়ত্ত কৰি ল’ব পৰা নাই।” এই দূৰদৃষ্টি আজিৰ প্ৰেক্ষাপটত কিমানযে গুৰুত্বপূৰ্ণ তাক নক’লেও হ’ব নিশ্চয়। আনৰ ধৰ্ম সমাজ সংস্কৃতি বাদেই নিজৰখিনিৰ প্ৰতি কিমান আগ্ৰহ আৰু আৱেগ আছে সিহে চিন্তাৰ বিষয়।

অসমৰ বুকুত বৈচিত্ৰৰ মাজত একাৰ ডোলেৰে গাঁঠি দুনাই শক্তিশালী জাতি গঢ়াৰ সপোন দেখা ব্যক্তিজন ১৯৬২ চনত চীনা আক্ৰমণৰ সময়তো অভয়বাণী শুনাইছিল। সেইজন ব্যক্তিক চীনপন্থী বুলি অভিহিত কৰি পথাৰে বান্ধি গ্ৰেপ্তাৰ কৰি নিয়ে তেজপুৰৰ ৰাজ আলিয়েদি। কিন্তু এই কাৰ্যৰ প্ৰতিবাদ কোনেও নকৰিলে। এচামে জাতিৰ হকে আপোচহীন ভাৱে নিস্বাৰ্থ তাগ কৰিবলৈ সাজু কিন্তু আন এচামে নিজ স্বাৰ্থ অনুকুলে জাতি, ধৰ্ম, ভাষা, সংস্কৃতিক বিসৰ্জন দিবলৈকো সাজু। অসমীয়া জাতিৰ প্ৰগতিত বাধা হিচাপে প্ৰাচীন কালৰপৰা এই দুই ফেদৰ সংঘাত বিৰাজমান। সমাজক অস্বীকাৰ কৰি, সমাজৰপৰা আঁতৰি, কল্পনাৰ জগত এখন আঁকি বিয়ুৰাভা আত্মবিশ্বাস হ’বখোজা নাছিল। সামাজিক স্বীকৃতি কামনাৰ দৰে পংক্তিত্যৰাৱত সমাজৰ শিল্প সংস্কৃতি নিস্তেজ হ’বলৈ বাধ্য, য’ত জনতাৰ স্পন্দন নাই। এই কথা বিয়ুৰাভাই বাৰুকৈয়ে উপলব্ধি কৰিছিল। অতি পৰিতাপৰ কথা, বৰ্তমান পটভূমিত সামাজিক মনৰ ক্ৰমাত মৃত্যু ঘটিছে। তাৰ পৰিৱৰ্তে টনকিয়াল হৈ পৰিছে ব্যক্তি স্বাৰ্থ। নিজৰ সুখ-সুখ, আশা-আকাংক্ষাৰ বিচাৰতে আজিৰ মানুহ মগ্ন। সাহিত্যিক-বুদ্ধিজীৱীৰে উদ্ভাদী অসমৰ জাতীয় জীৱন। তাৰে প্ৰায় ৯০% শতাংশই কেৱল নাম কিনিব বজাৰ এখন তৈয়াৰ কৰি জাতীয় সংস্কটৰ বেলা নিমাতী কন্যাৰ ভাও জোৰা অভিনয়ত পাকৈত। আমি হয়তো নাজানো যে জাতিৰ প্ৰগতিত কিঞ্চিত বৰঙনি যোগাব খোজাজনো জাতীয় ঐতিহ্য পাওলি লোৱা উচিত আছিল তাকে নকৰি পোতা পুখুৰীত বাকৈই ৰজা হ’ল। ইয়েই অসমীয়া জাতিটোৰ দুৰ্ভাগ্য।

(আগলৈ)

(লেখক চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপক)

ফোন: ৯৮৬৪৯৯৩৭৮২

ভাগৱত পুৰাণৰ এক অমৰ চৰিত্ৰ: জড়ভৰত

□ ৰূপম কুমাৰ শাস্ত্ৰী

পুৰাণ আদি আমাৰ শাস্ত্ৰসমূহত একাধিক ভৰতৰ নামৰ পৰিচয় তথা কাহিনী-উপকাহিনী পোৱা যায়। কৈকেয়ীৰ গৰ্ভত ৰাজা দশৰথৰ যি পুত্ৰ জন্ম হয় তেওঁৰ নাম ভৰত। ৰামায়ণ, মহাভাৰত, বিষ্ণুপুৰাণ, ভাগৱতপুৰাণত এই ভৰতৰ বিষয়ে বিস্তাৰিতভাৱে বিৱৰণ আছে।

সঙ্গীতাচাৰ্য জনৈক মুনীৰ নাম ভৰত। জনা যায় যে পৃথিৱীত সৰ্বপ্ৰথম নাট্য-শাস্ত্ৰ আৰু সঙ্গীত-শাস্ত্ৰ তেৱেই প্ৰণয়ন কৰিছিল। চন্দ্ৰবংশীয় ৰজা দুয্যন্তৰ ঔৰষত শকুন্তলাৰ গৰ্ভজাত সন্তানৰ নামো ভৰত। এই ভৰতৰ বংশধৰসকল ভাৰত নামে খ্যাত হয়। উল্লেখ্য যে এই ভৰতৰ নামেই আমাৰ দেশৰ নাম ‘ভাৰত’ হয়। মহাভাৰত আৰু বিষ্ণুপুৰাণত দুয্যন্তৰ পুত্ৰ ভৰতৰ সম্পৰ্কে বিস্তৃত বৰ্ণনা পোৱা যায়।

আমি প্ৰসঙ্গক্ৰমে যিজন ভৰতৰ কথা আলোচনা কৰিবলৈ লৈছোঁ তেওঁ এইসকলৰ লগত সম্পৰ্কযুক্ত নহয়। ভাগৱতত তেওঁৰ সম্পৰ্কে যি বৰ্ণনা পোৱা যায় সেয়া হ’ল- ব্ৰহ্মাৰ গৰ্ভাৰ সৃষ্ট প্ৰথম গৰাকী নাৰী ‘শতকণা’। এইগৰাকী নাৰীৰ গৰ্ভতেই ব্ৰহ্মাদেৱৰ ঔৰষত জন্ম হয় প্ৰিয়ৱ্ৰত নামে এজন পুত্ৰৰ। বিশ্বশিল্পী বিশ্বকৰ্মাৰ কন্যা বহিষ্কৃতাৰ সৈতে তেওঁৰ বিবাহ হয়। এইজন প্ৰিয়ৱ্ৰত আছিল জম্বুদ্বীপৰ ৰজা প্ৰিয়ৱ্ৰতৰ সাতজন পুত্ৰৰ ভিতৰত জ্যেষ্ঠ আছিল অগ্নিৱ্ৰ। অগ্নিৱ্ৰৰ ঔৰষত পূৰ্ণচিহ্নী নামে এগৰাকী অগ্নাৰ গৰ্ভত জন্ম হয় নজনকৈ

সন্তান। ৰজা অগ্নিৱ্ৰে তেওঁৰ এই নজন পুত্ৰৰ মাজত ন ভাগ কৰি জম্বুদ্বীপ ভগাই দিছিল। এই নজন পুত্ৰৰ মাজত এজন আছিল নাভি। এই নাভীৰ পত্নী মেৰুদেৱীৰ গৰ্ভত জন্ম হয় পৰমহংস মহাত্মা খযভ। আকৌ এই খযভ আৰু পত্নী জয়ন্তী শতপুত্ৰৰ পিতা-মাতা। এই শতপুত্ৰৰ ভিতৰত জ্যেষ্ঠ হ’ল ভৰত। শতপুত্ৰৰ একাশীজন হ’ল যজ্ঞশীল, বিনীত, বেদজ্ঞ আৰু ব্ৰাহ্মণ। নজন হ’ল ভাগৱত ধৰ্ম প্ৰদৰ্শক আৰু ভৰতক ধৰি অন্য নজন হ’ল ৰাজা। খযভৰ শতপুত্ৰৰ ভিতৰত এগৰাকীয়েই হ’ল ৰাজা। এই খযভ পৰমহংস আছিল আৰু জৈনধৰ্মীসকলে তেওঁক আজিও আদি তীৰ্থঙ্কৰ বা আদিনাথ বুলি মানা কৰে।

এইখিনিতে পৰমহংসৰ সম্পৰ্কে এটি চমু আভাস দিয়াৰ প্ৰয়োজন অনুভৱ কৰিছোঁ। পৰমহংস হ’ল এজন নিৰ্বিকাৰ যোগসিদ্ধ সন্ন্যাসী। পৰম (জ্যেষ্ঠ) যি হংস (সন্ন্যাসী) তেৱেই ‘পৰমহংস’। মন্দিৰ, গছতল, নদীতৰ বা যিকোনো নিৰিবিৰি শান্তিময় স্থান অৱস্থান কৰি সংসাৰৰ প্ৰতি তেওঁ মায়া-মমতা শূন্যহে তাত্ত্বিক মাগত বিচৰণ কৰে।

খযভ (জ্যেষ্ঠপুত্ৰ) ভৰত আছিল বিষ্ণুভক্ত ৰজা। ভৰতে বিশ্বৰ কন্যা পঞ্চজনাক বিবাহ কৰে। ভৰত-পঞ্চজনাক পাঁচজন পুত্ৰ যথাক্ৰমে- সুমতি, ৰাষ্ট্ৰভূত, সুদৰ্শন, আৰবৰ আৰু ধুমকেতু। যথাসময়ত পুত্ৰসকলৰ হাতত ৰাজ্যভাৰ অৰ্পণ কৰি ৰাজা ভৰত বনবাসলৈ যায় তপস্যাৰ উদ্দেশ্যে। জ্যেষ্ঠপুত্ৰ সুমতিয়ে পিতৃ আজ্ঞা মানি সূচাৰুৰূপে

প্ৰজাপালন কৰে। ইফালে পিতৃ ভৰতে ঋষি পুলহ (সপ্তৰ্ষিৰ অন্যতম এজন)ৰ আশ্ৰম হৰিক্ষেত্ৰ (শালগ্ৰাম তীৰ্থ)ত প্ৰবেশ কৰে।

ঋষি পুলহৰ আশ্ৰমত থকা কালতে এদিন পতিপুত্ৰা নন্দীতীৰত শৌচাচাৰ-জ্ঞানাদি শেষ কৰি ভৰত নিমগ্ন হয় জপধ্যানত। এনে সময়তে ক্ষণিক কালৰ ভিতৰতে প্ৰসৱ সম্ভৱা (আসন্ন প্ৰসৱা) হৰিণী এজনী সেই স্থানত আহি জলপান কৰাত লাগিল। হৰিণীজনী দেখি ওচৰৰ অৰণ্যৰ পৰা গৰ্জন কৰি আহিল এটা প্ৰকাণ্ড সিংহ। সিংহৰ ভয়াত গাভিনী হৰিণীজনী প্ৰাণৰক্ষা কৰিবলৈ দ্ৰুতগতিত পলাবলৈ চেষ্টা কৰোঁতেই হঠাৎ ভৰি পিচলি বাগৰি পৰে। ফলত গৰ্ভপাত্তাই হৰিণীজনীৰ অকাল মৃত্যু হয়। ভৰতে যোগধ্যান ত্যাগ কৰি গৈয়ো ৰক্ষা কৰিব নোৱাৰিলে। কিন্তু সদা মাতৃহাৰা অসহায় মুগশিশুটিক ভৰতে নিজৰ আশ্ৰমলৈ নি যজ্ঞকুণ্ডৰ অগ্নিত সেক-পোটক দি প্ৰাণ ৰক্ষা কৰিলে আৰু পালন-পোষণ কৰিবলৈ ধৰিলে।

হৰিণ পোৱালীটোৰ মায়াত আৱদ্ধ হৈ নিসঙ্গ তপস্বী ভৰতে তপ-জপ-ধ্যান-ব্ৰত সকলো পাহৰি কেৱল মাত্ৰ হৰিণ পোৱালীটোৰ সতে বা হৈ থাকিবলৈ ল’লে। ভাগৰে খুৱাই আৰু লগতে শুৱাই। লাহে-লাহে হৰিণটো ডাঙৰ হৈ আহিবলৈ ধৰিলে; ক্ৰমে কুটিৰৰ পৰা পুষ্পকানন, তাৰ পৰা অৰণ্য, অৰণ্যৰ পৰা নন্দীতীৰ, তাৰপৰা অৰণ্যৰ গভীৰৰ পৰা আৰু গভীৰলৈ নিজ ইচ্ছামতে হৰিণটোৱে বিচৰণ কৰিবলৈ ধৰিলে। আশ্ৰমলৈ ঘূৰি অহাৰ সময় অতীত হৈ গ’লে ৰাজা ভৰতে আহ-আহকৈ ব্যাকুল-উৎকণ্ঠিত হৈ চিঞৰি-চিঞৰি দিচিবি

১৫ পৃষ্ঠা...

বেদৰ তত্ত্ব আৰু উপলব্ধি

□ বাজীৰ লোচন বৰুৱা

ঈশ্বৰে ঐশ্বৰ্য মহিমা প্ৰকাশৰ উদ্দেশ্যে নিজ বিভূতিৰ বলে বেদ সৃষ্টি কৰিলে। এই বেদৰ তত্ত্ব জ্ঞান আহৰণ কৰাই হ'ল ভাৰতীয় ঋষি মুনি সকলৰ প্ৰধান কৰ্তব্য আৰু কৰ্ম। এই কৰ্মত সদা সৰ্বদা ব্ৰতী থকাৰ ফলতে উদ্ভাৱন হ'ল ধৰ্ম। যাক কোৱা হয় ধাৰণা ধৰ্ম। তাৰেই ফলত উদ্ভৱ হ'ল সভ্যতা আৰু সংস্কৃতি। বিচাৰ বিবেচনা সাধনাৰ মাধ্যমত প্ৰকাশ ঘটিল আৰ্য হিন্দু সভ্যতা। হিন্দু ধৰ্ম পৰম্পৰাত নামি আহিছিল ঈশ্বৰ চিন্তাৰ প্ৰতিফলন। সনাতন ধৰ্ম 'সৎ, চিৎ, আনন্দ', কৰ্মই ধৰ্ম, অহিংসাই ধৰ্ম, সত্যই ধৰ্ম আৰু নাম ধৰ্ম। জীৱ, শৰীৰ, আত্মা পৰমাট্মা, স্বৰ্গ, নৰক অনন্ত কোটি ব্ৰহ্মাণ্ড, সংসাৰৰ ভূতসমূহ, ইংলোক পৰলোক, মৃত্যু, মুক্তি, মোক্ষ ইত্যাদি। এই জ্ঞান চৰ্চাৰ কেন্দ্ৰবিন্দু হ'ল নালন্দা আৰু তক্ষশিলা বিশ্ববিদ্যালয়। মানৱ সভ্যতাৰ উজ্জ্বল গৌৰৱ ইতিবৃত্ত। ভাৰতীয় হিন্দু সভ্যতা ঋষি মুনি সকলৰ দান বুলি ইতিহাসে কয়। পৃথিৱীৰ অধিকাংশ লোক ভাৰতীয় ধৰ্ম তত্ত্বৰ অনুসৰণকাৰী, ইয়াৰ মূলতঃ বেদৰ প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰ। কিয়নো আৰ্য হিন্দু ধৰ্মৰ বেদাদি শাস্ত্ৰৰ বাণীসমূহত সত্য নিহিত আছে। বেদাদি ধৰ্ম গ্ৰন্থসমূহ হিন্দু জাতিৰ ইতিহাসে। য'ত সুউন্নত জাতিৰ এক চিত্ৰাংকন পোৱা যায়। মানৱ জীৱন ধাৰণ কৰিবলৈ যিদৰে মানৱীয় দৃষ্টিৰ আৱশ্যক হয় তাৰ নিৰ্দেশনা এই গ্ৰন্থসমূহত উপলব্ধ। উপনিষদ, পুৰাণ, গীতা, বামাণ্য, মহাভাৰত আদি শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যে ৰচনা কৰি এক উন্নত জাতি গঠনত ভাৰতীয় সভ্যতাৰ বিশিষ্ট পদক্ষেপ পৰিলক্ষিত হৈছে। ধৰ্মৰ জয় অধৰ্মৰ পৰাজয় এই মূলমন্ত্ৰ সকলো লোকৰ মাজত দাঙি ধৰিছে। পূজা আৰু সেৱা ঈশ্বৰ চিন্তাৰে ব্যাপ্ত শাস্ত্ৰ বিধি। হিন্দু ধৰ্মৰ সকলো শাস্ত্ৰ ৰচনাৰ মাধ্যম হ'ল বেদ। চাৰিওখন বেদৰে চাৰিটাকৈ ভাগ আছে। সংহিতা, ব্ৰাহ্মণ, উপনিষদ আৰু আৰণ্যক। “বেদ বৃক্ষ” ভাৰতীয় কৃষ্টি সংস্কৃতি আচাৰ ব্যৱহাৰ বহু ভাষা-ভাষী ধৰ্মৰ নানা শাখা প্ৰশাখাৰে পৰিপূৰ্ণ এখন বিশাল দেশ, ইয়াত বিভিন্ন ধৰ্মীয় সম্প্ৰদায় আছে। বিশেষকৈ আৰ্য মিশ্ৰিত পূজা সেৱা, উপাসনা, একেশ্বৰবাদত স্থিতি লাভ কৰিলেও মানৱ কল্যাণৰ কাৰণেই অথবা দৰ্শনৰ তাৰতম্যৰ বাবেই হিন্দু ধৰ্মৰ শাখা বৃদ্ধি হ'ল। কিন্তু লক্ষ্য একেই। ভাৱদৰ্শ হ'ল অতীন্দ্ৰিয় জ্ঞান লাভ কৰা আৰু সত্য শিৱ সুন্দৰৰ উপাসনাৰ যোগেদি দিব্যজ্ঞান লাভ কৰা। কেৱল জ্ঞান আহৰণৰ কাৰণেই হিন্দু শাস্ত্ৰসমূহৰ

ৰচনা হৈছিল। মানৱ জাতিৰ কল্যাণাৰ্থে বহু দাৰ্শনিক তত্ত্ব হিন্দু ধৰ্মত অন্তৰ্ভুক্ত আছে। সত্য, শৌচ, দয়া, ক্ষমা, দান আদি সত্ত্ব গুণেৰে বিভূষিত হিন্দু শাস্ত্ৰসমূহ মানৱ জাতিৰ অক্ষয় গৌৰৱ। যি লোক অনাৰ্য নহয়, দুৰ্জ্ঞান নহয়, আনৰ অহিত চিন্তা নকৰে বেদ অধ্যয়ন কৰি বিদ্বান হয় তেওঁকে হিন্দু বোলা হয়। সত্য, অহিংসা, সনাতনক মানি যি সভ্যতা যুগ যুগ ধৰি চলি আছে সেয়ে হিন্দু সভ্যতা। পূৰ্বৰ আৰ্যসকলে এসময়ত ভাৰতবৰ্ষৰ সিন্ধু নদীৰ তীৰত বাস কৰিছিল, সেইহেতু ‘স’ উচ্চাৰণৰ ঠাইত ‘হ’ উচ্চাৰণ হোৱাত হিন্দু নামেৰে অভিহিত হয়। অনাদি অনন্ত কালৰ পৰা যি নিৰন্তৰ চলি আহিছে তাক কোৱা হয় সনাতন, যাৰ উৎপত্তি নাই যাৰ অন্ত নাই যাৰ কোনোকালে বিলোপ নহয় তাকে কোৱা হয় সনাতন। সেই সনাতন পুৰুষ ভগৱান বিশ্বৰেই ‘অংশ’ ব্ৰহ্ম বাবেই হয়তো সনাতন নাম পালে। ‘প্ৰথমে প্ৰণামো ব্ৰহ্ম কপী সনাতন। সৰ্ব অৱতাৰৰ কাৰণ নাৰায়ণ।’ এই সনাতন ধৰ্মকে বৈদিক ধৰ্মও বুলিব পাৰি। বেদ হ'ল ভগৱন্তৰ শ্ৰীমুখৰ বাণী। ‘জগত সংহৰি গুণি আছা নাৰায়ণ। প্ৰথম নিশ্বাসে বাজ ভৈল বেদ গণ।’ এই বৈদিক ধৰ্মৰো ভাগ দুটা। কৰ্ম কাণ্ড আৰু জ্ঞান কাণ্ড। অৰ্থাৎ কৰ্ম নকৰাকৈ জ্ঞান লাভ কৰিব নোৱাৰি। বেদ বিহিত কৰ্ম নকৰাকৈ কোনো নিষ্কৰ্মী হ'ব নোৱাৰে। এটা হ'ল আচাৰ ধৰ্ম আনটো আধ্যাত্মিক ধৰ্ম। আচাৰ ধৰ্মই আমাক জীৱন ধাৰণৰ প্ৰণালীৰ কথা কয়, যেনে ধৰ্ম কৰ্ম সাধনৰ প্ৰধান সেতু শৰীৰ। শৰীৰ যত্ন, সময় মতে শোৱা, উঠা, স্নান কৰা, ভোজন কৰা ইত্যাদি বিলাক আচাৰ ধৰ্মৰ বীজ। আধ্যাত্মিক ধৰ্মই জীৱক পৰলোকৰ সদগতি দিয়াই। ঈশ্বৰ বিশ্বাস, গুৰু সেৱা পিতৃ মাতৃৰ গুৰুত্ব, সকলো জীৱৰ প্ৰতি সমভাৱ আৰু শ্ৰৱণ কীৰ্তন কৰাকে আধ্যাত্মিক ধৰ্ম বুলি কোৱা হৈছে। আচাৰ ধৰ্ম ৰক্ষা নকৰা কোনো জীৱক বেদও পৱিত্ৰ কৰিব নোৱাৰে। বেদৰ বিচাৰ আছে, কিন্তু পাৰ্থক্য বহুত। নানা মুনিৰ নানা মত। শ্ৰীমদ ভাগৱতত কৃষ্ণ উদ্ধৱ সংবাদৰ মাধ্যমত বেদ সম্পৰ্কে এক সুন্দৰ সমাধান দিয়াৰ যত্ন কৰিছে।

“বেদে যাক কৰি তাক গুনা প্ৰাণ সখি।

মায়াময় বেদ ধৰ্ম সবাকো উপেক্ষি।।

মই বিনে বেদে কিছু আন নবখানো।

চাৰিও বেদৰ তত্ত্ব অৰ্থ এহিমাৰ্ণে।।

আন নজানয় ইটো বেদৰ বিচাৰ।

এতেকে ভকতি পশু সন্মত আমাৰ।।”

বেদৰ ঐষ্টাও ঈশ্বৰ, বেদৰ বক্তাও ঈশ্বৰ, বেদে যাক প্ৰশংসা কৰিছে সেয়াও ঈশ্বৰ। বেদৰ কথা ঈশ্বৰ ব্যাতিৰেকে আন কোনেও ভালদৰে কব আৰু জানিব নোৱাৰে। বেদে দিয়া সিদ্ধান্ত অনুসৰি ভগৱান ঈশ্বৰ পুৰুষকে সৰ্বশক্তিমান বুলিছে। উদ্ধৱক বেদৰ সিদ্ধান্ত দিয়াৰ আগতে মায়াময় বেদ ধৰ্ম ত্যাগ কৰিব লাগিব বুলি কৈছে। আগৰ সকলো ত্যাগ কৰা আৰু মই যি কম তাক গ্ৰহণ কৰা।

কেৱল আমাত মাত্ৰ লৈবেক শৰণ।

ছইবে কৰ্ম ফল তেজি তেৱেৰে প্ৰসন্ন।।

আমাৰ মহাপুৰুষীয়া সত্ৰ পৰম্পৰাত পূৰ্বতে ‘কেৱলা ভকতৰ’ এক সান্নিধ্য লাভ ঘটিছিল, অৰ্থাৎ যি নিজৰ ঘৰ সংসাৰ ত্যাগ কৰি একমাত্ৰ গুৰু সেৱা ভক্ত সেৱা, সমাজ সেৱাত নিজকে আত্মনিয়োগ কৰি সংসাৰ মায়া বন্ধনৰ পৰা নিজকে মুক্ত ৰাখিছিল, থিক সেইদৰে উদ্ধৱকো সকলো পাহৰি একমাত্ৰ ঈশ্বৰত সমৰ্পিত হবলৈ কৈছে। বেদে দিয়া প্ৰথম সিদ্ধান্ততো হৈছে ঈশ্বৰত আত্মসমৰ্পণ। দ্বিতীয়ত কৈছে কৰ্ম ফল ত্যাগ। তৃতীয়ত বেদে যাক দেখুৱাইছে সেয়া মই ‘ঈশ্বৰ’ এইটো তুমি জানি লোৱা। ‘মই বিনে বেদে কিছু আন নবখানো’। ঈশ্বৰৰ ওচৰত সমৰ্পিত ভাৱনাৰে সুগন্ধিযুক্ত ফুলৰ দৰে অৰ্পিত হোৱাকে কৈছে অনন্য শৰণ। ই হ'ল ঈশ্বৰ প্ৰদত্ত আজ্ঞা। যি মুহূৰ্তৰ পৰা এই জড় শৰীৰত আনন্দ স্বৰূপ প্ৰভু ভগৱন্তই বৰ্মণ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিব তাকেই শৰণ বুলি কৈছে। এই ভাৱনা যাৰ আছে, যাৰ গুৰু দৰ্শন হ'ল, ঈশ্বৰৰ প্ৰতিবিশ্ব জাগ্ৰত হৈছে, যি জনে শ্ৰদ্ধা ভক্তি কৰিছে তেওঁ জীৱন্তে মুক্তি প্ৰাপ্ত হ'ব পাৰিব।

সংসাৰ বৃক্ষক দেখিতে সুন্দৰ

ফলে ফলে জাতিম্বৰ।

তাতে কৰি চিন্ত ছয়া বিমোহিত

মূল নজানয় তাৰ।।

বেদে ভৈলা বৃক্ষ কৰ্মে পুণ্ড তাৰ

স্বৰ্গ ভৈলা বৃক্ষ ডাল।

যতোক বিষয় ফল ৰস ভৈলা

সুখে তাৰ স্বাদ ফল।।

যি মূল বৃক্ষৰ সি ব্ৰহ্ম ঈশ্বৰ

তাহাত নকৰে ৰতি।

অনৰ্থ বৃক্ষক যাবত সেৱয়

তাৰদেহে নাই গতি।।

(লেখক শিৱসাগৰ কোঁৱৰপুৰৰ এজন সমাজকৰ্মী)

ফোন: ৯৭০৭৪১৬৭০০

হোৱাৰ আগতেই ঋষিৰ মৃত্যু হোৱাত এই পৰিকল্পনা অন্ত পৰিল আৰু সংগৃহীত শিৱলিঙ্গসমূহ মাটিত পোত যায়। পৰৱৰ্তী সময়ত এই শিৱতল শব্দৰ অপভ্ৰংশ হৈ শীতল আৰু পাছলৈ শীতলপথাৰ হ'ল বুলি ইতিহাসবিদসকলে কয়। বৰ্তমানো গোলাঘাট জিলাৰ দেৱগাঁৱত অৱস্থিত এই মন্দিৰটো অসমৰ সমগ্ৰ ভক্তিপ্ৰাণ ৰাইজৰে এক উল্লেখযোগ্য ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান।

অপূৰ্ব বৰুৱাৰ ‘গোলাঘাটৰ ইতিহাস’ৰ সহায় লৈ।

(লেখিকা গোলাঘাট বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়ৰ ভূগোল বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপিকা)

ঐতিহাসিক মন্দিৰ নেঘেৰিটিং

□ নীতিমা শৰ্মা

গোলাঘাট জিলাৰ অন্তৰ্গত দেৱগাঁৱৰ নেঘেৰিটিং শিৱ মন্দিৰ অসমৰ ভিতৰতে এক উল্লেখযোগ্য মন্দিৰ। বৰ্তমান দেৱগাঁৱৰ উত্তৰেব্ৰহ্মপুত্ৰ, পূবে কাকডোঙা, পশ্চিমে দৰিয়াজান আৰু দক্ষিণে গণকপুখুৰী। দেৱগাঁও, কাকডোঙা, মিছামৰা, নাহৰণি আৰু গুৰুগোণীয়া এইকেইটা মৌজাৰে দেৱগাঁও গঠিত হৈছে। ঐতিহাসিক তথ্য মতে আহোম কছাৰী সংখ্যৰ সময়ত কছাৰী ৰজাৰ ৰাজধানী দেৱগাঁও আছিল আৰু কছাৰী ৰজা ডেৰচুংফাৰ অধীনত আছিল।

আহোম ৰাজত্বৰ আগতে অসমত বিভিন্ন অনাৰ্য গোষ্ঠীৰ ৰজাই ৰাজত্ব কৰিছিল বুলি জনা যায়। তেওঁলোকৰ প্ৰিয় দেৱতা আছিল ‘শিৱ’। দেৱগাঁৱৰ গেলাবিল নৈৰ পাৰত স্বৰ্গদেউ প্ৰতাপ সিংহই প্ৰতিষ্ঠা কৰা এই মন্দিৰটো আনুমানিক সপ্তম শতিকাত নিৰ্মাণ কৰা হয়। পিছত এই মন্দিৰটো মোগলে আক্ৰমণ কৰে। মিৰজুল্লাৰ আক্ৰমণৰ সময়ত কিছু সৈন্যই এই দেৱালয়ত প্ৰৱেশ

কৰি এই ঐতিহাসিক মন্দিৰটো অপবিত্ৰ কৰি তোলাৰ ফলত বহু বছৰ ধৰি মানুহৰ বৰ্জিত হৈ আছিল বুলি জনা যায়। পৰৱৰ্তী সময়ত শিৱ সিংহ স্বৰ্গদেৱে নতুনকৈ শিৱলিঙ্গ স্থাপন কৰে। আক্ৰমণকাৰী মিৰজুল্লাৰ বাহিনীয়ে মন্দিৰৰ সমুখত থকা সোণৰ যাডগৰু ভাঙি সেই সোণ ভগাই লয়।

এই মন্দিৰৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্য হ'ব মন্দিৰৰ মূলভাগত থকা শিৱৰ মন্দিৰ আৰু তাৰ চাৰিওকাষে থকা আন চাৰিটা মন্দিৰ। মুঠতে পাঁচটা মন্দিৰৰ সমষ্টিয়েই হৈছে নেঘেৰিটিং মন্দিৰ। সেই মন্দিৰকেইটা হৈছে- দুৰ্গা মাৰ মন্দিৰ, গণেশ মন্দিৰ, বিষ্ণু দেৱতাৰ মন্দিৰ আৰু এটি সূৰ্য্য মন্দিৰ। দেৱগাঁও আহোম ৰাজ্যত অন্তৰ্ভুক্ত হোৱাৰ আগতে আৰু বহু বছৰৰ পূৰ্বে ওৰে ঋষিয়ে মন্দিৰৰ সমুখত বহল পথাৰখনতে এখন আশ্ৰম প্ৰতিষ্ঠা কৰে। সেই পথাৰখনৰ নাম আছিল শীতল পথাৰ। ওৰে ঋষিয়ে প্ৰতিষ্ঠা কৰা আশ্ৰমখনৰ নাম আছিল উৰ্বাশ্ৰম। ঋষিয়ে এই স্থানতে দ্বিতীয় কাশীধাম নিৰ্মাণ কৰাৰ উদ্দেশ্যে অসংখ্য শিৱলিঙ্গ সংগ্ৰহ কৰিছিল। কিন্তু সম্পূৰ্ণ

- ◆ যুগবৰ্তীলৈ পঠোৱা লেখাসমূহ শিক্ষামূলক তথ্য গৱেষণাধৰ্মী হোৱা উচিত।
- ◆ যুগবৰ্তীলৈ পঠোৱা লেখাসমূহ চুটি হোৱা বাঞ্ছনীয়।
- ◆ লেখাসমূহ মৌলিক চিন্তাপ্ৰসূত তথ্য যুক্তিসন্মত হোৱা উচিত।

জ্ঞান আৰু গ্ৰন্থ

ব্যক্তিগতভাৱে পোৱা মগজুটোৰ কৰিবলৈ কি কাম থাকিল? - মানুহৰ দুখ-দুৰ্গতি নাশিব পৰা বুলি মিছাই বিশ্বাস কৰা দেৱ-দেৱীৰ সম্মুখত জীৱ-জন্তু বলি দিয়া উচিত নে অনুচিত, বলি-বিধানোৰে আজিলৈকে কৰনো কিমান উপকাৰ হৈছে-আদি প্ৰাসংগিক কথাবোৰ আমি নিজৰ মগজুৰে বিচাৰ কৰি চাব নোৱাৰোনে? - কিন্তু আমি নিজৰ চিন্তাক জিৰণি ল'বলৈ দি হেজাৰ হেজাৰ বছৰ আগতে লিখা কিতাপৰ আশ্ৰয় লৈছো। বলি-বিধানৰ কথা শাস্ত্ৰত লিখা আছে, শাস্ত্ৰ মিছা হ'ব পাৰেনে? - বলি-বিধানোৰে মানুহৰ মনোকাৰনা পূৰণ কৰিব পাৰে বুলি শাস্ত্ৰত লিখা থকা কথাবোৰ সত্য হয়নে নহয় আমি কিন্তু নিজৰ ভাগত পৰা মগজুটোৰে এবাৰে ভাবি নাচাওঁ। ধৰ্মস্থান ভাল, ধৰ্মপুথি ভাল, ধৰ্মপুথি অধ্যয়ন ভাল, মহিলাসকলতো ভালই, কিন্তু এইচাৰিওটা 'ভাল' একেলগে হ'ব নোৱাৰে। একেলগে হ'লে অপৰাধ হয়। ধৰ্মস্থানত মহিলাই পুৰুষৰ লগত একেলগে বহি ধৰ্মগ্ৰন্থ পাঠ কৰিব নোৱাৰে। কিয় নোৱাৰে? ধৰ্মপুথিত লিখা আছে, সেইকাৰণে নোৱাৰে। যদি আমাক কিছুমান ভাল কথাৰ ভাল বুলি সিদ্ধান্ত ল'বলৈ ধৰ্মগ্ৰন্থই বাধা দিয়ে তেন্তে তেনে গ্ৰন্থ পঢ়াৰ অপকাৰিতাহে আছে বুলি আমি ক'ব নোৱাৰিনে? এনেহাতে ধৰ্মগ্ৰন্থত হয়তো তেনে কথা কেতিয়াও লিখা নাই, কিন্তু লিখা আছে বুলি ভুলকৈ ব্যাখ্যা কৰিব পৰাজনক জ্ঞানী ব্যক্তি বুলি আখ্যা দিব পাৰিনে? - ধৰ্মস্থানত মহিলাই পুৰুষৰ লগত একেলগে বহি ধৰ্মগ্ৰন্থ পাঠ কৰিব পাৰেনে নোৱাৰে এই কথা বিচাৰ কৰিবলৈ ধৰ্মগ্ৰন্থ বা আন কিতাপৰ সহায় লোৱাৰ প্ৰয়োজন নাই। সত্য মানুহৰ সাধাৰণ জ্ঞানেই এইবোৰ কথা বিচাৰ কৰিবলৈ যথেষ্ট হ'ব লাগে।

মদ খাই মাতাল হৈ আহি কোনো পুৰুষে নিজৰ পত্নীক মাৰধৰ কৰি অৱশেষত 'ডাইভোৰ্চ' দিয়া বুলি ঘোষণা কৰিলে। - এই ঘোষণাটো যে মানবীয় স্পৰ্শ থকা কোনো বিচাৰত যুক্তিসংগত বা ন্যায়সংগত

নাৰীবাদ আৰু

পাঠকবৰ্গই নায়িক মেনকাৰ প্ৰতি যাতে সহানুভূতি হেৰুৱাই নেপেলায়। এইখিনিতে ভৱেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়াৰ নাৰীবাদী মনোভাৱৰ উদ্দেশ্য সাধন কৰাত সফল হৈ উঠিলে।

ষাঠি দশকৰ প্ৰথম ভাগৰ পৰা বৰ্তমানলৈকে নিৰবচ্ছিন্নভাৱে উপন্যাস ৰচনাত আত্মনিয়োগ কৰা নিৰুপমা বৰগোহাঞিৰ 'তিনি কন্যা' (১৯৭৮), উপন্যাস সংকলনৰ অন্তৰ্গত 'মাৰ প্ৰতিঃমৰম আৰু অশ্ৰদ্ধাৰে' আদি গ্ৰন্থত নৰ-নাৰীৰ যে প্ৰকৃত মিলন সম্ভৱ তাকে প্ৰতিপন্ন কৰিছে। 'তিনি কন্যা'ৰ পিছতে তেওঁৰ অন্য এখন নাৰীবাদী উপন্যাস 'অন্যজীৱন' (১৯৮৭)। নাৰী সম্পৰ্কে থকা সমাজৰ পৰম্পৰাগত ধাৰাক এই উপন্যাসত 'পুতলী' নামৰ এজনী নতুন নাৰীয়ে জোকাৰি পেলাইছে। আৰু নাৰীৰ অন্তৰত নিহিত হোৱা মুক্ত জীৱনৰ সোণালী সপোন বাস্তৱত ৰূপায়িত কৰিবলৈ অগ্ৰসৰ হৈছে।

১৯৮৬ চনত প্ৰকাশ পোৱা নিৰুপমা বৰগোহাঞিৰ অন্য এখন উপন্যাস 'অন্যজীৱন' প্ৰকৃত অৰ্থত সচেতনভাৱে নাৰীবাদী আদৰ্শ ৰূপায়ন কৰা ৰসোত্তীৰ্ণ সৃষ্টি। পুৰুষপ্ৰধান সমাজত নাৰীৰ বিভিন্ন সমস্যা জড়িত আৰু অসুবিধাসমূহ লেখিকাই অতি কৌশলেৰে উপস্থাপন কৰিছে আৰু সংগঠিত আন্দোলনৰ যোগেদি এনেধৰণৰ সমস্যা সমাধানৰো ইংগিত উপন্যাসখনে বহন কৰিছে।

তিলোত্তমা মিশ্ৰৰ উপন্যাসতো নাৰীবাদ আৰু নাৰী ভাৱনা পৰিলক্ষিত হয়। তেওঁৰ দ্বাৰা ৰচিত উপন্যাস 'মৌহিত্য-সিন্ধু'ত দেৱদাসী শ্যামায়িকাই দেৱদত্তক কৈছে- "তোমাৰ দৰে অগাধ পণ্ডিতও এই কথা নাজানেন যে মোৰ দৰে এজনী অসহায় নাৰীৰ বাবে জীৱনত কোনো পথ বাছি লোৱাৰ অধিকাৰ নাই"। অন্যহাতে, পূৰ্বী বৰমুদৈৰ উপন্যাস 'গজৰাজ, প্ৰেম আৰু বন্দী',

নহয় সেই কথাটোও শতকৰা এশজনে উপলব্ধি কৰিব নোৱাৰে। ইয়াৰ কাৰণো ধৰ্ম, ধৰ্মগ্ৰন্থ। ধৰ্মগ্ৰন্থত মদ খায়ো নিজ পত্নীক ডাইভোৰ্চ দিব পাৰে বুলি স্পষ্টকৈ ক'বোঁ লিখা নাথাকিলেও - পাৰে বুলি নিজৰ মতে অৰ্থ উলিয়াই ল'ব পৰা পুৰুষো আছে। আমাৰ মনুহে খণ্ডিমুনিয়ে কোৱা কথাক শিলৰ ৰেখা বুলি ভাবে। সেইবিলাকৰ বহুত কথাই মিছা বুলি হাজাৰ প্ৰমাণ চকুৰ আগত দেখি থকা সত্ত্বেও কোনেও নমনাকৈ নাথাকে। আধুনিক শিক্ষাৰে শিক্ষিত হোৱাৰ পিচতো। নাৰীক কেন্দ্ৰবৰ্ণনৰ ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে মনু নামৰ খণ্ডি এজনে পুৰুষসকলক শিকাই থৈ গৈছে। গতিকে বহুত পুৰুষেই আজিও মনুক মানে।

ধৰ্মগ্ৰন্থত বা পুৰণি যিকোনো গ্ৰন্থত যদি বৰ্তমানৰ মানুহে আপত্তি কৰিব পৰা কিবা কথা, শব্দ বা বাক্য বিচাৰি উলিয়াই, লাগে লাগে তেনে গ্ৰন্থৰ সমৰ্থকসকলে এটা বৰ ভাল যুক্তি দিয়ে যে সেইবোৰ কথা, শব্দ বা বাক্যই সেই প্ৰাচীন লেখকসকলৰ সেই সময়ৰ সমাজ পৰিস্থিতিৰেহে প্ৰতিফলন ঘটাইছে। সেইবোৰ কথা বা শব্দৰ বাক্য সেই সময়ৰ বাবে উচিত বা যুক্তিসংগতহেই আছিল। আমি আজি তেনে দৃষ্টিভংগীৰেহে পুৰণি কথাবোৰ বিচাৰ কৰিব লাগিব। এইটো খুব গ্ৰহণযোগ্য যুক্তি। এতিয়া এই যুক্তিৰেই যদি আমি মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ দ্বাৰা উদ্ভাৱিত আৰু প্ৰচাৰিত ধাৰণা এটা বিচাৰ কৰো, নিশ্চয় একো অপৰাধৰ কথা নহ'ব।

মহাপুৰুষ শংকৰদেৱ জীৱিত কালৰ সেই পুৰণি অসমৰ সমাজখনত ধৰ্মৰ নামত চাৰিওফালে ব্যভিচাৰ হৈছিল। তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰ, অন্ধবিশ্বাস কুসংস্কাৰেৰে সমাজখন ছানি ধৰিছিল। বলি-বিধানযুক্ত নানা ধৰণৰ পূজা-পাৰ্বণত মানুহ মজি আছিল। পূজাৰ দেৱতাও আছিল অলেখ। শংকৰদেৱে অশেষ কষ্ট স্বীকাৰ কৰি, আনকি নিজৰ জীৱনলৈ অহা ভাবুকিকো আওকাণ কৰি এই সকলো ধৰণৰ কুআচাৰ-আচৰণৰ ঠাইত মাত্ৰ এজন ঈশ্বৰৰ ধাৰণা এটা প্ৰচাৰ কৰিলে। সেই ঈশ্বৰৰ মূৰ্তি সাজি পূজা কৰাৰ প্ৰয়োজনো নোহোৱা কৰিলে। মহাপুৰুষজনাৰ প্ৰচাৰ কৰিলে যে ঈশ্বৰৰ নাম ল'লেই যথেষ্ট। ঈশ্বৰৰ নাম-কীৰ্তনেই মানুহক তৰিব। শংকৰদেৱৰ সময়ত, সেই সময়ৰ

'বাঘশাল, বাঘজাল আৰু মানুহ' আদি গ্ৰন্থটো নাৰীৰ বন্দীত্বৰ প্ৰতীকী ৰূপে ইংগিত বহন কৰিছে বুলি ক'লেও ভুল কোৱা নহ'ব। ভাল শিক্ষা আহৰণ কৰিলে পুৰুষক সহযোগী কৰি নাৰী আওঁৱাই যাব পাৰিব বুলি তেওঁৰ দৃঢ়বিশ্বাস আছে।

সাম্প্ৰতিক কালৰ সাহিত্যিকসকলৰ ভিতৰত অনুৰাধা শৰ্মা পূজাৰী, আৰাধনা গোস্বামী আদিৰ উপন্যাসত 'নতুন নাৰীৰ' সন্দেশ আছে। অনুৰাধা শৰ্মা পূজাৰীৰ 'চাহেবপুৰাণৰ বৰষুণ' উপন্যাসৰ 'বৰ্ষা' চৰিত্ৰটোত বৰ্ষাৰ নাৰীবাদী চিন্তাৰ উন্মেষ ঘটিছে।

তাৰোপৰি, অৰূপা পটংগীয়া কলিতাৰ 'মৃণালী' (১৯৮৭) উপন্যাস ৰচনা কৰাৰ প্ৰথম প্ৰচেষ্টাত উচ্চ-হিন্দু সমাজৰ বিধৱা সমস্যাৰ পটভূমিত এজনী শিক্ষিতা যুৱতী বিধৱাই প্ৰেম আৰু পুনৰ্বিবাহক লৈ সম্মুখীন হোৱা অন্তঃসন্দেহ আৱেগিক বৰ্ণনা প্ৰথম পুৰুষত বৰ্ণনা কৰিছে। উপন্যাসিক অৰূপা পটংগীয়া কলিতাই নায়িকাৰ কৈশোৰৰ সৌৰৱৰণৰ মাজেদি অতি কৌশলেৰে ইংগিত দিছে যে- আমাৰ সমাজত নাৰী শিক্ষাগত দিশত আওঁৱাই গৈছে যদিও নাৰীৰ অৱস্থাৰ বিশেষ বিকাশ ঘটা নাই নাই বুলি ক'লেও হয়তো ভুল নহ'ব। অন্য উপন্যাসিকসকলৰ তেনে কোনো উল্লেখযোগ্য নাৰীবাদী উপন্যাস চকুত নপৰে।

সামৰণিত ক'ব পাৰো যে- অসমত এনে নাৰী আন্দোলনে নাৰীবাদৰ নামত আজিও যথেষ্ট জনপ্ৰিয় হৈ উঠিবলৈ সক্ষম হোৱা নাই। আৰ্থিক স্বাধীনতাৰ লগতে এনে আন্দোলনৰ সম্বন্ধ নথকা নহয়। তথাপিও পাশ্চাত্যৰ চৰমপন্থী বা মৌল নাৰীবাদী চিন্তাধাৰা অসমৰ নাৰী আন্দোলনৰ মাজত দেখিবলৈ পোৱা নাযায়। অসমীয়া সমাজে নাৰীমুক্তিৰ ক্ষেত্ৰত পুৰুষক অন্তৰায় হিচাপে লোৱা নাই যদিও পৰিয়াল আৰু সমাজত পুৰুষৰ সহযোগত নাৰীৰ স্থান উন্নত কৰাৰ পক্ষপাতী।

(লেখিকা গোলাঘাট খুমটাইৰ)

ফোন: ৯৬৭৮৩২৭১৩৬

সমাজখনত, এয়া আছিল এক বৈপ্লৱিক উদ্ভাৱন। অতুল প্ৰতিভাধৰ, শংকৰদেৱৰ গাত আছিল। 'বহুত'ৰ পৰা 'এক'লৈ আনিব পৰা সামৰ্থ্য, বুদ্ধি-কৌশল আৰু যুক্তি।

কিন্তু শংকৰদেৱৰ সেই ধাৰণাটোৰ উদ্ভাৱনৰ সময়ৰ পৰা আমি প্ৰায় পাঁচশ বছৰ আওঁৱাই আহিলো। পাঁচশ বছৰত অসমীয়া সমাজখনত বহু পৰিবৰ্তন ঘটিল। শিক্ষা সংস্কৃতিৰ বিকাশ ঘটিল। এতিয়াও আমি নাম-কীৰ্তনেই তৰিব বুলি বিশ্বাস কৰি থাকিব লাগে নে নোলাগে, থকা উচিত নে অনুচিত বিচাৰ কৰি চাব পাৰো। এই বিচাৰত শংকৰদেৱৰ প্ৰতি অকণমানো অসন্মান কৰা নুবুজায়। বৰং শংকৰদেৱে উদ্ভাৱন কৰা সত্যৰ স্তৰটোত ভেজা দিহে আমি নতুন বিচাৰ আৰম্ভ কৰিব পাৰিম। এতিয়া আমি বাস্তৱৰ পৰ্যবেক্ষণৰ পৰা এই কথা সহজে উপলব্ধি কৰিব পাৰো যে হৰিনামেও মানুহক নতৰো। হৰিনামে ব্যক্তি বা সমাজক তৰাব কোনে প্ৰমাণ বা উদাহৰণ আমাৰ হাতত নাই। মহাপুৰুষ শংকৰদেৱে নিজৰ সময়ৰ কলুষতাপূৰ্ণ সমাজখন সংস্কাৰ কৰাৰ স্বাৰ্থতে সেই সময়ত প্ৰচলিত 'বহু' ঈশ্বৰৰ ধাৰণাটো 'এক'লৈ পৰিবৰ্তন কৰিছিল। আমি অসমীয়া সমাজে এতিয়া পাঁচশ বছৰৰ পিচত, সমাজখনক আৰু বেছি সংস্কাৰ কৰাৰ স্বাৰ্থত, বৰ্তমানৰ শিক্ষা, জ্ঞান, প্ৰজ্ঞা, বিচাৰ-বুদ্ধি আৰু যুক্তিৰে সেই 'একটোকো প্ৰয়োজনহীন কৰি 'শূন্য'ত উপনীত হ'ব পাৰো। ইয়াৰ দ্বাৰাও মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ মহত্ত্ব তিল এটামানে হানি-বিঘিনি নহ'ব একেই থাকিব।

মানৱ সমাজৰ বিকাশ তথা কাল সদায় চলমান। সমাজ সদায় বিকাশৰ নতুন স্তৰত উপনীত হৈ হৈ ভৱিষ্যতে গৈ থাকে। অসমীয়া সমাজখনো শংকৰদেৱৰ দিনৰ পৰা পাঁচশ বছৰ আওঁৱাই আহিল। শংকৰদেৱেই অসমীয়া চিন্তাৰ বা অসমীয়া সমাজৰ বিকাশৰ শেষ টাপ বুলি গণ্য কৰি তাতেই ৰৈ দিম নে বিকাশৰ স্বাৰ্থতেই নতুন সময়ৰ বাবে নতুন চিন্তা কৰিম- এই প্ৰশ্নটোৱেই আজি সকলো চিন্তাশীল অসমীয়া মানুহক ভৰাই তুলিব লাগে।

(লেখক এগৰাকী বিশিষ্ট প্ৰবন্ধকাৰ)

ফোন: ৭৬৩৫৮১৬৫৬২

বুকুৰ মাজত এজাক ধুমুহা ...

মূৰকৈ খুন্দিয়াই গ'লহি। বিবাক্ত অতীতটোৱে এটা সাপৰ দৰে কিল বিলাই উঠিল।

প্ৰায় ৭ বছৰ মানৰ আগৰ এটা দিন ওচৰৰ ৰুগু বৰমাক খব-ধৰকৈ সেইতৰ বাঁহৰ জপনাখন ঠেলি সোমাই আহিছিল। ঘৰৰ সকলোকে গোট খুৱাই কৈ গৈছিল- এটা ভাল ল'ৰাৰ খবৰ পাইছোঁ বৰ ধনী মানুহ, বহুত গাড়ী আছে বৰ জড়ৰ ঘৰ দুৱাৰ। তাল ছোৱালী পালেই বিয়া পাতিব। এতিয়া নিমিতাৰ মত পালেই হয় আৰু? নিমিতা তেৰ বৰ সুখ হ'ব ইমান ধনী মানুহক ত পাবি সকলোৱে চকু-নিমিতাৰ ওপৰত তাই বা কি কয়?

কোনোও যেন তাইক বুজিবলৈ চেষ্টা নকৰিলে।

এজন পঞ্চাশোৰ্ধৰ পুৰুষৰ লগত তাই বিয়া ঠিক কৰিছে কেৱল টকাৰ সুখৰ বাবেই। পাৰ্বনে তাই স্বামীৰ দ্বিতীয়া পত্নী হৈ সুখী হ'ব? পাৰ্বনে প্ৰথমা পত্নীৰ দুই সন্তানক নিজৰ বুলি আকোৱালী ল'বলৈ। সকলোৰে অজ্ঞাতে মুখত হেঁচা দি উচুপি উঠিছিল নিমিতা।

ঘৰৰ মানুহৰ বাবে যেন তাই বিয়াখন উন্নতিৰ জলখাহে সেইতৰ সপোন পূৰোৱা তাই মাত্ৰ আহিলাহে।

নিমিতাই বিদৰে মোহাৰি পেলাই প্ৰিয়জনক দিয়া সেই প্ৰতিশ্ৰুতি। কিদৰে শিপাৰে সেতে উঘালি পেলাই সেই মধুৰ সম্পৰ্ক।

অভাৱে জুৰুলা কৰা মানুহৰ ওচৰত প্ৰেমৰ কি মূল্য ঘৰৰ পৰিবেশৰ পৰা যেন তাই তাকে অনুমান কৰিলে।

তাই বুকুত শিলদি ৰুগু বৰমাকক বিয়াত বহাৰ কথা দিলে।

অকণ্ঠ মোক পাৰিলে মাফ কৰি দিব। মই প্ৰতিশ্ৰুতি ৰাখিব নোৱাৰিলোঁ মই বিশ্বাসঘাটক। তাক একোৰে উমান পাবলৈ নিদিলে। চকু ৰঙা কৰি বহুত পলমকৈ ঘৰ সোমালোহি। সপোনৰ সৌখণ্যটো

১৩ পৃষ্ঠাৰত...

আঞ্চলিক ইতিহাস ...

ইমান উন্নত অৱস্থাত উপনীত নহ'লহেতেন। বিজ্ঞানে মানৱ সভ্যতাৰ যি উৎকৰ্ষ সাধন কৰিছে, সেইয়া ধৰি ৰাখিছে কোনে? ইতিহাসে। অৱশ্যে আদিম ব্যৱস্থাত লেখা-পঢ়া পদ্ধতি নাছিল। হেজাৰ বছৰ ধৰি এটা চামে লাভ কৰা অভিজ্ঞতা পাছৰ চামলৈ মৌখিকভাৱেই দি গৈছিল। সেইবিলাক কাহিনীক মৌখিক ইতিহাস (Oral History) বুলি কোৱা হয়। পৰৱৰ্তী কালত সেই বিলাক লিপিবদ্ধ কৰা হয়। গতিকে অতীতৰ অভিজ্ঞতা নহ'লে মানৱ জাতি কেতিয়াও আগুৱাই যাব নোৱাৰিলেহেতেন। এই প্ৰসঙ্গত বিশ্বৰ প্ৰসিদ্ধ ইতিহাসবিদ E. H. Carr'ৰ উক্তিটো অতি তাৎপৰ্য্য। তেওঁ কৈছে- What is History? History is an unending dialogue between the present and the past। অৰ্থাৎ ইতিহাস হ'ল বৰ্তমান আৰু অতীতৰ নিৰন্তৰ কথোপকথন। অতীতক নাজানিলে বৰ্তমানক বুজিব নোৱাৰি। বৰ্তমানক ভালদৰে বুজিব নোৱাৰিলে ভৱিষ্যতক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব নোৱাৰি আৰু সেই কাৰণেই অতীতৰ জ্ঞান অতি আৱশ্যক, সেই কথা বহুল ব্যাখ্যাৰ নিম্প্ৰয়োজন।

আমাৰ সমাজত আনকি শিক্ষিত মহলতো ইতিহাস মানে ৰজা-মহাৰাজাৰ কীৰ্তি কাহিনীৰে ভৰপূৰ এখন গ্ৰন্থ। আমাৰ অসমীয়াত বুৰঞ্জী আৰু ইতিহাস সমাৰ্থক বুলি ভাবো। প্ৰকৃততে ইতিহাসৰ সংজ্ঞা অতি বহুল। আনহাতে শাসক ব্যক্তিসকলক কেন্দ্ৰ কৰি যিবোৰ কাহিনী অৱতাৰণা কৰা হয় তাকেই বুৰঞ্জী বুলি কোৱা হয়। আহোম ৰাজতন্ত্ৰত এনে কাহিনী লেখা পুথিবোৰকে বুৰঞ্জী বোলা হৈছিল। অৱশ্যে বুৰঞ্জীক মূৰ্খৰ কথাৰ ভঁৰাল বুলি সেই সময়ত কোৱা হৈছিল বাবে ইয়াৰ পৰিধি কিছু পৰিমাণে অৰ্থসূচক। আজি-কালি মানুহে বুৰঞ্জীৰ পৰিৱৰ্তে ইতিহাস অভিধাটোৰে ব্যৱহাৰ কৰে। বিহেতু ইতিহাসক সমাজ বিজ্ঞানৰূপে সকলোৱে স্বীকৃতি দিছে। সমাজ বিজ্ঞানৰ সকলো বিষয়ৰ মাতৃস্বৰূপ হ'ল ইতিহাস।

বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস

প্ৰাচীন ভাৰতত জীৱনধাৰাৰ সৈতে অৰণ্যৰ নিবিড় সম্পৰ্ক আছিল। সেই সময়ত জীৱনৰ ছন্দ চাৰিটা পৰ্য্যায়ত- ব্ৰহ্মাচৰ্য্য, গাৰ্হস্থ্য, বাণপ্ৰস্থ আৰু সন্ন্যাস ভাগ কৰা হৈছিল। জীৱন উপভোগ কৰাৰ পাছত বাণপ্ৰস্থ প্ৰাপ্তিৰ লগে লগে মানুহে অৰণ্যৰ আশ্ৰয়ত বাস কৰিছিল। ই আছিল এক সামাজিক নীতি। তেওঁলোকে জানিছিল যে পৰিৱেশ প্ৰদূষণমুক্ত কৰিবলৈ হ'লে গছ-গছনি প্ৰতিপালন কৰিবই লাগিব। অৰ্থাৎ ঋষি-মুনিসকল নগৰৰ পৰিৱেশৰ পৰিৱৰ্তে বনভূমিত স্থাপিত আশ্ৰমত থকাটো সামাজিক নিয়ম আছিল। অৰ্থশাস্ত্ৰবিদ কোটিল্যৰ মতে বন হ'ল সম্পদৰ উৎস। গৌতম বুদ্ধ, মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে গছৰ তলত বহি জ্ঞান সাধনা কৰিছিল। প্ৰয়োজনীয়তাৰ খাতিৰত বৃক্ষপূজন ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। বট, আঁহত, বেল, নিম, অশোক, কদম আদিক কুলবৃক্ষ কোৱা হয়। আৰ্য্যসকলে গছপুলি ৰোপণত বিশেষ গুৰুত্ব দিছিল। গছৰ পৰা পান পৰা উপকাৰ অনুসৰি বৃক্ষ ৰোপণ কৰা হৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত জনসমাজত পোৱা যায় যে- ধনীশচ অশ্বথ বৃক্ষেশ আশোকঃ শোকানশনঃ প্লক্ষদা যজ্ঞঃ প্ৰোক্তো নিম্বশচ্যাপ্ৰসূমৃতঃ। অৰ্থাৎ আঁহত গছ ৰূলে ধনী, অশোক শোকানশ, প্লক্ষ (জৰী গছ)- যজ্ঞফলপ্ৰাপ্তি, ডিমক বোনানশক, পলাশ ব্ৰাহ্মণ্য লাভ, নিম পৰাময় প্ৰাপ্তি, জম্ম স্বৰ্ণপ্ৰাপ্তি, ডালিম ভাৰ্য্যাপ্ৰাপ্তি, বেল শিৱপ্ৰীতি, কুন্দ গন্ধৰ্বপ্ৰীতি। এতেকে দেখা যায় বৈদিক যুগতে জনকল্যাণৰ বাবে বৃক্ষ ৰোপণত গুৰুত্ব দিয়া হৈছিল। বৈদিক যুগত গছপুলি প্ৰতিষ্ঠা কৰোতে (বৃক্ষ ৰোপণত) গছপুলিটোক মানৱ সন্তানৰ দৰে জ্ঞান কৰি পঞ্চামুঠেৰে ধুই বগাবন্ত আৰু ফুলৰ মালা পিন্ধাই মন্ত্ৰপাঠ কৰি মংগলধৰনী কৰা হৈছিল। বেদ শ্লোকত পোৱা যায় যে- (বজাক উদ্দেশ্যি কোৱা শ্লোক)-

‘অপেকমপি ৰাজেন্দ্র বৃক্ষং সংস্থাপয়েং যঃ।

ইতিহাসবিদ S. K. Kochhar'কোৱা মতে It is the basis of all subjects of study which fall under the category of Humanities and Social Services। এই প্ৰসঙ্গত সুধাকণ্ঠ ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ এটি গীতৰ কথা উল্লেখ কৰিব বিচাৰিছোঁ। তেখেতে গীতৰ মাধ্যমেৰে কৈছিল- “অতীতৰ বুৰঞ্জী লিখকে লিখিছিল ৰজা-মহাৰাজাৰ কথা। আজিৰ বুৰঞ্জী লেখকে লিখিছে মানুহৰ মুকুতিৰ কথা।” ইয়াত মানুহৰ মুকুতিৰ কথা বুলি কওঁতে সমগ্ৰ মানৱ জাতিৰ সমস্যা সাধনৰ কথা কৈছে। তেখেতৰ ভাষাৰে ক'বলৈ গ'লে ৰজা-মহাৰাজাৰ কাহিনী লিখাসকল বুৰঞ্জীবিদ আৰু মানুহৰ মুকুতি লিখাসকল ইতিহাসবিদ। সুধাকণ্ঠৰ এই উক্তিৰ লগত প্ৰসিদ্ধ ইতিহাসবিদ H. C. Gould (1889-1954) ৰ এটা সাৰুৱা উক্তি যোগ দিব বিছাৰিছোঁ। উক্তিটো হ'ল- “The History of a Nation is not in parliament and battle fields but the people say to each other on the fair days and high days and in how they form quarrel on pilgrimage.”।

ভাৱ্যঃ এটা জাতিৰ ইতিহাস সংসদতো নাই, যুদ্ধবিলাকতো নাই, কিন্তু জাতিলৈ জনসাধাৰণৰ সুদিন আৰু দুৰ্নীতিত হোৱাসকলৰ কথোপকথন, খেতি-বাতি কৰি শ্ৰম কৰা, কাজিয়া-খোৱাল কৰা, তীৰ্থ আদিলৈ গৈ ভ্ৰমণ কৰা কাহিনীবিলাকৰেই এটা জাতিৰ ইতিহাস।

এটা জাতিৰ ইতিহাস কেনেকৈ সৃষ্টি হয়, ইয়াতকৈ আৰু অৰ্থবৰ্হ ব্যাখ্যা আছেনে?

বিশ্বকবি ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰে ইতিহাসৰ সংজ্ঞা দিবলৈ তেখেতে কৈছে- “There is only one History- The History of Man.”। অৰ্থাৎ কেৱল এখন ইতিহাস আছে- সেইখন হ'ল মানুহৰ ইতিহাস। পণ্ডিত জৱাহৰলাল নেহৰুৱে কৈছে- মানুহৰ যুগে যুগে প্ৰকৃতিৰ বিৰুদ্ধে, বনৰীয়া জীৱ-জন্তুৰ বিৰুদ্ধে, সমাজৰ বিৰুদ্ধে নিজৰ সুবিধাৰ বাবে সমাজৰ অন্য এটা শ্ৰেণীক দমন কৰি শোষণ কৰে সেইবিলাকৰ বিৰুদ্ধে কৰা সংগ্ৰামৰ সংজ্ঞায়েই হ'ল ইতিহাস। ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰে যি মানৱ ইতিহাসৰ কথা কৈছে আৰু পণ্ডিত

মোহনি স্বৰ্গে বসো ব্ৰহ্মণ্য যাবেন্মহায়ন নৰঃ।’

অৰ্থাৎ হে’ ৰাজেন্দ্র যিজন এজোপা গছ ৰোপণ কৰিব, তেওঁ এক মনুষ্যৰ (এজন মনুষ্য জন্মৰ পৰা আন এজন মনুলৈ) স্বৰ্গবাস কৰিব। আকৌ কোৱা হৈছে যে-

‘তত্ত্ব যাবন্তি পত্ৰানি-পুষ্পানি ট ফলানি চ।

এতাবদ্বৰ্ণবাহিনী স্বৰ্গ লোকক নৰো ততঃ।।

জন্ম প্ৰভৃতি পাপান্য প্ৰাণশ্চিহ্নম পতঃ।

বিসৃষ্টপ্ৰীতি কৰো যদ্যাহ স্বাপনয়ো মহীকণ্ঠেঃ।।’

অৰ্থাৎ ৰোপন কৰা গছত যিমান দিনলৈকে পাত, ফুল আৰু ফল বিদ্যমান থাকে সিমান দিনলৈকে বৃক্ষ ৰোপণ কৰোঁতা স্বৰ্গবাস কৰে। ‘অপুত্ৰস্য পুত্ৰন্তং পাদপা ইহ ফুৰ্ষেন্হোৰ্পিত ৰাজেন্দ্র অশ্বথ ৰোপণ কৰুঃ। অৰ্থাৎ অশ্বথ (আঁহত) গছ ৰূলে সেই গছজোপা অপুত্ৰকসকলৰ বাবে পুত্ৰস্বৰূপ হয়। সেয়ে অশ্বথ গছ ৰূৰ লাগে।

আহোমৰ ৰাজত্বকালত বাৰীৰ চাৰিওফালে খাৰে খান্দি ঢাপ মাৰি তাৰ ওপৰত জেওৰা, চকোৱা দি বাৰী পাতিবলৈ শিকনি দি থৈ গৈছে। ডাকৰ বচন আৰু মোমাই তামুলী বৰবৰুৱাৰ মতে বাৰীৰ উত্তৰফালে বাঁহ, বাৰীৰ আগফালে তামোল-নাৰিকল, বাৰীৰ চাপত আম, কঁঠাল ৰূৰ লাগে। বাৰীৰ ভিতৰত নেমু, ৰবাব টেঙা ৰূৰ লাগে। শাক-পাচলি বাৰীত কৰিব লাগে। অৰণ্য মানৱ যাদৱ পায়ণ্ডৰ মতে গছ ৰোপণৰ সম্ভাৱনাকৈ গছ-গছনি প্ৰতিপালনত গুৰুত্ব দিব লাগে। গীতাত ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণই কৈছে অশ্বথ সৰ্ববৃক্ষনাম (দশম অধ্যায়, ২৬নং শ্লোক)- অৰ্থাৎ সকলো বৃক্ষৰ ভিতৰত ময়েই অশ্বথ (আঁহত)। সেয়ে আঁহত গছক বিষ্ণুৰূপ জ্ঞান কৰা হয়। আমি আমাৰ ভৱিষ্যতৰ ধৰিত্ৱীখন সুন্দৰ হৈ থাকক এই প্ৰত্যাহাৰে বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস পালন কৰি সামাজিক সজাগতাৰ অংশীদাৰ হোৱা দৰকাৰ।

(লেখক যোৰহাটৰ এজন বিশিষ্ট সমাজকৰ্মী)

ফোন: ৯৩৬৫৪৬৯৭৬৯

জৱাহৰলাল নেহৰুৱে যি সংগ্ৰামৰ ইতিহাসৰ কথা কৈছে সেইয়াই হৈছে আমাৰ ধাৰণা মতে বিশ্ব ইতিহাস।

উল্লেখিত আলোচনাত বিশ্ব ইতিহাসৰ ধাৰণা দিলেও সমগ্ৰ বিশ্বৰ সকলো ৰাষ্ট্ৰৰ ইতিহাসৰ তুলনামূলক অধ্যয়ন কৰি এখন ইতিহাস প্ৰণয়ন কৰিব পাৰিলেহে বিশ্ব ইতিহাসৰ সামগ্ৰিক ধাৰণাটো আয়ত্ত কৰিব পৰা যাব। যি কিন হওক, ক্ৰম অনুসৰি বিশ্ব ইতিহাস, ৰাষ্ট্ৰীয় বা জাতীয় ইতিহাস, প্ৰাদেশিক ঐতিহ্য আৰু শেষত তৃণমূল পৰ্য্যায়ত ইতিহাস হ'ল আঞ্চলিক ইতিহাস। আমি ইতিহাস সম্বন্ধে ইমানখিনি কথা অৱতাৰণা কৰি এতিয়া আঞ্চলিক পৰ্য্যায়ত ইতিহাসৰ সম্পৰ্কে কিছু কথা কোৱাৰ প্ৰয়াস কৰিছোঁ।

আগতে সুধাকণ্ঠই বাইজক মুকুতিৰ বিষয়ে গীত ৰচনা কৰাৰ কথা উল্লেখ কৰিছোঁ। তেখেতে বাইজৰ মুকুতিৰ কথা কওঁতে ৰাষ্ট্ৰৰ একো একোটা অঞ্চলৰ সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজৰ একো একোখন ইতিহাস প্ৰণয়ন কৰা বুজাইছে। ফলস্বৰূপে সেইবিলাক আঞ্চলিক ইতিহাসে বিশ্বৰ সামগ্ৰিক ইতিহাসৰ ওপৰত গভীৰ প্ৰভাৱ পেলাব। প্ৰসঙ্গক্রমে অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত স্থানীয় ইতিহাস প্ৰণয়ন কৰাৰ কথাকে উল্লেখ কৰিব বিছাৰিছোঁ। জনা মতে অসমত ২৬ হাজাৰখন গাঁও আছে। সেইদৰে গুৱাহাটী মহানগৰকে ধৰি অসমত সৰু-বৰ বহু নগৰ আছে। যদি প্ৰত্যেকখন গাঁও আৰু নগৰৰ একো একো চমু ইতিহাস প্ৰকাশ কৰা যায়, আমাৰ অসমৰ সামগ্ৰিক ইতিহাসৰ জৰিয়তে সমগ্ৰ বিশ্বতে অসমীয়া জাতি প্ৰখ্যাত হৈ পৰিব। আমাৰ একান্ত ইচ্ছা অসমৰ বৌদ্ধিক মহলত আঞ্চলিক ইতিহাস সৃষ্টি কৰাৰ চিন্তা-চৰ্চা বৃদ্ধি হ'ব লাগে। অতি আশাবাজক কথা যে চিনামৰা কলেজৰ এন. এচ. এচ. বিভাগে এটা বছৰত একোখন গাঁৱৰ ক্ষেত্ৰ ভিত্তিত অধ্যয়ন কৰি একোখন গাঁৱৰ ইতিহাস প্ৰণয়ন কৰিছে। ইতিমধ্যে জনা মতে প্ৰায় ৯ খন গাঁৱৰ চমু ইতিহাস লিখি উলিয়াইছে। অসমত প্ৰায় চাৰি শ খন কলেজে এনে আঁচনি ল'লে অসমৰ ইতিহাস লিখা ধাৰণাটোৱেই সন্নিবিষ্ট হৈ যাব।

ফোন: ৯৪৩৫০১০১৬৭

বুকুৰ মাজত এজাক ধুমুহা ...

ভাঙি যোৱাৰ দুখতে। অঁতৰি অহাৰ পিছত এবাৰো ঘূৰি চোৱাৰ সাহস নকৰিলে নমিতাই অৰুণাভলৈ হয়তো তাৰও হৃদয়খন চুৰ্-বিচুৰ হৈ গৈছিল সেইদিনা।

বিয়াৰ পিছত নমিতা সম্পূৰ্ণ নতুন জীৱন ল'লে কাৰো জীৱনত একোৰে অভাৱ নোহোৱাকৈ পৰিপূৰ্ণ কৰি ৰাখিছে। স্বামীৰ লগতে ল'ৰা-ছোৱালীহালোও মাকৰ মৰম পাইছে। এতিয়া সকলোৱে নমিতাৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ এফালে অভাৱ দূৰ হ'ল আনফালে তেওঁৰ এইবাসতো এগৰাকী ২৩ বছৰীয়া পত্নী পালে।

বৰ আদৰত ৰাখিছে নিয়ৰ দত্তই নমিতাক আৰু নমিতাই প্ৰতি খোজতে ছায়াছবোৰ পালন কৰিছে।

হঠাৎ সন্মুখৰ সাগৰৰ উত্তাল ঢৌ শব্দত নমিতাৰ সন্নিহি ঘূৰি আহিল। বহুত সময় অতীতত হেৰাই গৈছিল। লাহে লাহে বেলকনিৰ পৰা ভিতৰলৈ খোজ ল'লে।

আজি পুৱাৰে পৰা এটাই চিন্তা অৰুণাভ বাক আহিলনে? সন্নিয়া কলিংবেলটো বাজি উঠিল। দুৱাৰখন খুলি দিছিল নমিতাই।

দুৱাৰৰ সিপাৰে তাইৰ একালৰ অন্ধ আজি কিন্তু অৰুণাভ বুলিয়ে সন্বেদন কৰিলে।

আহা অৰুণাভ! নমিতাই তাক বহিৰলৈ ভিতৰলৈ মাতি আনিিলে।

তেতিয়া নিয়ৰ দত্তইও চকীৰ পৰা থিয় হৈছিল। আৰু অৰুণাভ? থৰ হৈ বেছিল দুৱাৰ মুখতে।

এইয়া মোৰ কলেজৰে বন্ধু অৰুণাভ দুৱাৰা আৰু এইয়া মোৰ স্বামী নিয়ৰ দত্ত! নমিতাই দুয়োকে চিনাকি কৰাই।

নিয়ৰ দত্তৰ অজ্ঞাতে দুয়োজনৰে বুকুত বতাহজাকে পকনীয়াৰ সৃষ্টি কৰিছিল।

ফোন: ৭০৯৯৮২৯০৫৮

বুকুৰ মাজত এজাক ধুমুহা ...

জয়লক্ষী নাথ

সাগৰীয় বতাহজাকে নমিতা দুৰৰাক চুই গৈছে। কাষেৰে অলেখ মানুহৰ আহ-যাহ কিন্তু সকলোবোৰ অচিনাকী।

লাহে লাহে আন্ধাৰ নামি আহিছে নমিতা দুৰৰাইও আন্ধাৰ ফালি আগুৱাইছে। কি যে মায়ায় নন্দনিক দৃশ্য। নাই কোনো কৃত্ৰিমতা সমুখত এখন শান্ত সমাহিত সাগৰ।

ইমানদিনে সাগৰৰ সৌন্দৰ্য্য কথা স্বামীৰ নিয়ৰ দত্তৰ মুখত শুনি আছিল। তেওঁৰ বৰ প্ৰিয় এই বংগোপসাগৰ পাৰৰ সৌন্দৰ্য্যতা। আগতে কেইবাবাৰো আহিছে এইবাৰ নমিতাকো লগত লৈ আহিছে। হোটেলৰ কোঠাত নিয়ৰ দত্তই জিৰণি লোৱাত নমিতা অকলেই ওলালে সাগৰৰ পাৰলৈ। একান্তমানে চাই ৰৈছে নমিতাই পাৰাপাৰহীন নীলিম ৰাশি। কিমান বিশাল এই সাগৰ নমিতাই নিজকে প্ৰশ্ন কৰে?

এই নমিতাঙ্গ উচপ খাই উঠিল নমিতা। এখন অচিনাকী ঠাইত পুৰুষৰ কণ্ঠস্বৰ তাতো তাই নাম ধৰি। ইমান চিনাকি এই মাত। সেই কণ্ঠৰ ওচৰ চাপিছিল আশা পোহৰ আৰু আন্ধাৰ মাজতে নমিতাৰ বিপৰীত দিশে থিয় দি আছিল এজন পুৰুষৰ গাতে গা লাগি এগৰাকী নাৰীও মুখামুখি হৈছিল দুয়ো।

নমিতা তুমি ইয়াত? মোক চিনি পাইছা?

একেবাৰে প্ৰস্তুত নাছিল নমিতা এই সময়খিনি বাবে। তাকতো চিনি নোপোৱাৰ কথাই নাহে।

অৰুণাভ দুৰৰা। তাই একালৰ কলেজৰ সহপাঠী।

নমিতা এইয়া মোৰ পত্নী নিশি। আৰু নিশি এইয়া মোৰ কলেজৰ

বান্ধৱী নমিতা। কিমান দিন নহয়, কিমান বছৰ পিছত যে লগ হ'লো।

পৰিবেশটো সহজ কৰিবলৈকে নমিতাই সেমেকা হাঁহি এটাৰে কৈ গ'ল তাই স্বামী লগত ওচৰৰ হোটেলতে আছে দ্বিতীয় মহলাত। অৰুণাভেও কৈ গৈছিল নমিতাহঁতৰ ওচৰৰ হোটেল খনৰ কাষতে সিহঁতৰ কমণ্ড। সাগৰ সৌন্দৰ্য্য উপভোগ কৰিম বুলিয়ে আহিলো বুলি কৈ হাঁহিছিল সি।

তোমাৰ কথা কোৱাচোন অৰুণাভ ব্যগ্ৰ হৈ উঠিছিল নমিতাৰ বৰ্তমান জীৱনটো কথা জানিবলৈ।

তাই চমুকৈ ক'লে স্বামীৰ ঘৰ চহৰত আৰু স্বামী নিয়ৰ দত্ত এজন ব্যৱসায়ী বিয়া হোৱা সাত বছৰ মানেই হ'ল।

অৰুণাভে নিজেই ক'লে মই নিজ চহৰতে এখন কলেজত অধ্যাপক। বিয়া দুবছৰ আগত ঘৰ পচন্দ কৰালোঁ। পত্নী নিশিয়েও হাঁহিলে সঁহাৰি জনালে।

স্বামীৰ লগত চিনাকি হোৱাকৈ আহিবা অৰুণাভ লগত নিশিকো লৈ আহিবা অলপ জোৰ দিয়েই কেইজন নমিতাই অৰুণাভেও অহাৰ কথা দিলে।

নমিতাই গধুৰ মন এটা লৈ কমলৈ বুলি খোজ দিলে সময়ও ভালখিনি হৈছিল।

তেতিয়ালৈ স্বামী গভীৰ নিদ্ৰাত। হোটেলৰ কোঠাৰ বেলকনিলৈ ওলাই আহিল নমিতা সাগৰখনৰ উৰ্ধলৈ উঠা টোবোৰে পাৰত খুন্দা খাইছে। সৰু নাওবোৰত অকন অকন পোহৰ জ্বলি উঠিছিল এনে লাগিছিল যেন আন্ধাৰৰ মাজত জোনাকী পৰুৱাহে। হাতত চাহ ৰূপ লৈ এইবাৰ নমিতা চকী এখনত বহি পৰিলে।

মনৰ মাজত অত দিন শুই নিগপালি দি থকা অতীতটোৱে যেন

বেষ্টজালি দি উঠিছে। অতীতৰ সেই সোণালী আলিটোত যেন আকৌ খোজ পেলাব বিখৰিছে। যিমানে কথাবোৰৰ পৰা অতৰি আহি থুজিছে সিমানে দুৰ্বল হৈ পৰিছে নমিতা। নিজকে দেখি যেন লাগিছে সময়ৰ সোঁতে আগবাঢ়ি নিয়াৰ দিশে গৈ আছে উলটি চোৱাৰ সাহস নাইহোৱা কিন্তু আজি যেন নমিতাক অতীতে নিজেই জগাই সাৰ পোৱালে।

অৰুণাভ দুৰৰা। কিমান বছৰ পিছত আজি লগ পালে। কলেজৰ শান্ত মৰম লগা ল'ৰাটো।

নমিতা দুৰৰা। কলেজৰ সকলোৱে প্ৰিয় এক কথাত এজনী ধুনীয়া ফুৰ্জিৰ ছোৱালী। কোনোবা এখন গাওঁৰ পৰা চহৰত অহা-যোৱা কৰি কলেজ পঢ়িছিল। বৰ দুখীয়া পৰিয়ালৰ দ্বিতীয় সন্তান নমিতা। এটা ভায়েক দুজনী ভনীয়েকে সৈতে ছাজনীয়া পৰিয়ালটো দেউতাকৰ সৰু চাকৰিটোৱে চলাইছিল।

ঘৰখনলৈ যেন কাল ধুমুহা নামি আহিছিল। হঠাৎ দেউতাকৰ মৃত্যুত দিক-বিদিক হেৰুৱাই পেলিছিল পৰিয়ালটোৱে।

মাকও নিশকটীয়া হৈ আহিছিল অভাৱে জুৰুলা কৰা পৰিয়ালটোত একমাত্ৰ ভায়েকটোও এটা মদাইলৈ ৰূপান্তৰ হৈছিল।

নমিতাৰ জীৱনলৈও প্ৰেমৰ সাতোৰঙী ৰামধেনুৰ ৰাঙৰে ৰঙীন হৈছিল। দুচকুৱে দেখিছিল দুয়ো ৰঙীন সপোন। অৰুণাভৰ হাতত হাত থৈ নমিতাই কথা দিছিল জীৱন বাটৰ লগৰী হোৱাৰ। লাহে লাহে যেন প্ৰেমবোৰ আশা আৰু প্ৰতিশ্ৰুতিৰ কটকটীয়া বান্ধ সাজিছিল। প্ৰেমৰ এই সেন্দূৰীয়া আলিটোৰ হেঙোৰ হৈ উঠিছিল নমিতাৰ দৰিদ্ৰতা।

পাহৰিব খোজা এটা বিষাক্ত অতীতে নমিতাৰ মন মগজুত ঘৰ
১২ পৃষ্ঠাত...

৯ পৃষ্ঠাৰ পৰা

.... আদৰণী ভাষণৰ সম্পাদিত ৰূপ

প্ৰসংগ এইকাৰণে টানি অনা হৈছে যে এইগৰাকী বিশ্বপ্ৰসিদ্ধ নাৰীয়ে যেনেদৰে বিশ্বনাৰী সমাজলৈ তেওঁৰ কৰ্মৰাজীয়ে এক বাৰ্তা দিবলৈ বিচাৰিছিল, ঠিক তেনেদৰে কুন্তেশ্বৰী দত্তও দক্ষিণ যোৰহাটত নাৰী সমাজক ঘৰৰ চাৰিবেৰৰ মাজৰপৰা উলিয়াই আনিবলৈ অনুপ্ৰাণিত কৰি সফল হৈছিল। মেৰী ক্ৰাফ্টৰ যেনেদৰে বিশ্ব নাৰী সমাজৰ অগ্নিহোত্ৰী, কুন্তেশ্বৰী দত্ত দক্ষিণ যোৰহাট নাৰী সমাজৰ বাবে অগ্নিহোত্ৰী। আজি জীৱনৰ সোণসেৰীয়া মূল্যবোধ হেৰুৱাই বিপন্ন আৰু বিপন্ন হোৱা মানুহৰ জীৱনত এনেবোৰ উচ্চ আদৰ্শৰ বীজ ৰোপন কৰিব পাৰিম। তদুপৰি এইটোও ঠিক যে নাৰীমুক্তি কেৱল নাৰীৰ বিষয় বা প্ৰশ্ন নহয়, ই সমাজৰে কথা, য'ত পুৰুষ নাৰীয়ে সমানে আগবাঢ়িব লাগিব। নাৰীমুক্তিৰে এটা দিশ। যি কি নহওক, কুন্তেশ্বৰী দত্তৰ চিন্তাৰ বহুনাৰী স্বাধীনতা সংগ্ৰামীৰ ভূমিকাৰ সম্বন্ধে আজিও অনালোচিত ভাবে থাকি গৈছে। আমাৰ চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ মহিলা কোষে যোৱাবৰ্ষৰ পৰা এইগৰাকীক যথার্থভাবে সন্মান আগবঢ়াবলৈ আপ্ৰাণ চেষ্টা চলোৱা হৈছে। এইখিনিতে দেশৰ ৭৫ বছৰীয়া স্বাধীনতাৰ উপলক্ষে অমৃত মহোৎসৱৰ ভাৰত চৰকাৰে এক প্ৰশংসনীয় ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে। এই উৎসৱৰ যোগেদি অনালোচিত বহু স্বাধীনতা ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে। এই উৎসৱৰ যোগেদি অনালোচিত বহু স্বাধীনতা সংগ্ৰামীৰ ইতিহাসে আত্মপ্ৰকাশ কৰিব বুলি আশা কৰিছোঁ আৰু কুন্তেশ্বৰী দত্তৰ আদৰ্শ আমাৰ কৰ্মই নতুন গৱেষকৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব বুলি সৰ্বাস্তৰকৰণে আশা কৰিছোঁ।

ঠিক তেনেদৰে এই বৰ্ষৰপৰা আমাৰ মহিলা কোষে শিক্ষাব্ৰতী তথা যোৰহাটৰ এগৰাকী অগ্ৰণীয়া সমাজকৰ্মী নাৰী চন্দ্ৰপ্ৰভা দত্ত সৌৰৰণি আৰু মাজুলীৰ এগৰাকী আগশাৰীৰ শিপিনী লাকবা শইকীয়া সৌৰৰণি বিশেষ সন্মান বঁটা প্ৰদানৰ বাবে ব্যৱস্থা কৰিছোঁ। আমাৰ সমাজত এনেধৰণৰ বহু নাৰী আছে যি নিজৰ সীমাবদ্ধতাৰ মাজতো বহু গৰ্ভমূলক কৰ্মত নিয়োজিত হৈ আছে, অথচ আমি দেখা নাই। সেয়েহে সেইসকলক অনুপ্ৰাণিত কৰি তেওঁলোকে কৰি যোৱা কৰ্ম যাতে স্তব্ধ নহয়, উক্ত বিশেষ সন্মান বঁটা প্ৰদান কৰি তেওঁলোকে উৎসাহিত কৰিব বিচাৰিছোঁ। প্ৰসঙ্গক্ৰমে কওঁ যে যোৰহাট

নগৰৰ অন্তৰ্গত খেলমাটিৰ নিবাসী প্ৰয়াত চন্দ্ৰপ্ৰভা দত্ত আছিল এগৰাকী শিক্ষাব্ৰতী নাৰী। যোৰহাটস্থ বতীৰ্গাও বালিকা বিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক শিক্ষয়িত্ৰী, যোৰহাট জিলা মহিলা সমিতিৰ প্ৰাক্তন সভানেত্ৰী আৰু চিনামৰা মহাবিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠাৰ অন্যতম মহিলা উদ্যোক্তা, যোৰহাটৰ বহু সামাজিক অনুষ্ঠানৰ লগত এইগৰাকী নাৰী সামাজিক দায়বদ্ধতাৰে সেৱা আগবঢ়াই থৈ গৈছে। প্ৰকৃত্বত এই গৰাকী নাৰীৰ জীৱন এখিলা মচিব মোৰাৰ পাত। এইগৰাকী নাৰীৰ একমাত্ৰ পুত্ৰ শ্ৰীযুত বাৰধদত্ত। যোৰহাটৰ এগৰাকী বিশিষ্ট জ্যোতিষী আৰু উদ্যোগী যুৱক। তেখেতৰ এগৰাকী জিয়ৰী মই নিজে। পিতৃৰ অবৰ্তমানত এইগৰাকী নাৰীয়ে আমাক যিদৰে এই পৰ্যায় পোৱালৈহে সোয়া কল্পনাটীত। কেৱল গভীৰ উৰালদ্ধিহে কৰিব পাৰি। এইগৰাকী নাৰী তথা আমাৰ মাতৃৰ স্মৃতিত মহিলা কোষৰ জৰিয়তে এই বিশেষ সন্মান বঁটা প্ৰদান কৰিবলৈ পাই নিজকে গৌৰৱবোধ কৰিছোঁ। একেদৰে অন্য এগৰাকী নাৰীৰ স্মৃতিত যি বিশেষ সন্মান বঁটা প্ৰদানৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে, সেইগৰাকী প্ৰয়াত লাকবা শইকীয়া এগৰাকী কোনো প্ৰখ্যাত নাৰী নহয়। কিন্তু সহজ-সৰল, বিনয়ী আৰু মাজুলীৰ পঞ্চমৰা অঞ্চলৰ এগৰাকী দক্ষ শিপিনীকো বিশেষভাবে পৰিচিত আছিল। অঞ্চলটোত বয়ন শিল্পৰ সম্প্ৰসাৰণৰ ক্ষেত্ৰত এক বিশেষ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল বুলি পৰিয়ালৰ সন্মত জানিব পাৰিছোঁ। এইগৰাকী নাৰী তথা মাতৃৰ এগৰাকী পুত্ৰ শ্ৰীযুত তৰুণ শইকীয়া আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষাতত্ত্ব বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক আৰু পুত্ৰ বধু, ৰত্ন বৰা শইকীয়া একে বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপিকা আৰু আমাৰ কোষৰ যুটীয়া সম্পাদিকা। এনে এগৰাকী প্ৰচাৰ বিমুখ, শিপিনী মাতৃৰ স্মৃতিত আমাৰ মহিলা কোষৰ এই বঁটাৰ জৰিয়তে জীয়াই ৰখাৰ বাবে প্ৰয়াস কৰিছোঁ। এই চেষ্টাত দুয়োগৰাকীকে আমাৰ কোষৰ ফালৰ পৰা আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা থাকিম।

ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰা কুন্তেশ্বৰী দত্তৰ সৌৰৰণী বঁটাৰ ব্যৱস্থাৰ কথা চিন্তা কৰি কুন্তেশ্বৰী দত্তৰ সুযোগ্য নাতি ক্ৰমে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ উদ্যোক্তা, প্ৰতিষ্ঠাপক কৰ্মচাৰী আৰু প্ৰথম দলৰ স্নাতক শ্ৰীযুত লব কুমাৰ দত্ত আৰু যোৰহাটৰ এগৰাকী প্ৰতিষ্ঠিত ভাৰ্ষৰ্য শিল্পী শ্ৰীযুত সঞ্জীৱ কুমাৰ দত্তৰ ওচৰ চাপিছোঁ। তেওঁলোকে অতি গভীৰভাৱে চিন্তা কৰাই নহয়, সদানন্দে গ্ৰহণ কৰি প্ৰতিবছৰে এই বঁটা মহাবিদ্যালয়ৰ মহিলা কোষৰ জৰিয়তে প্ৰদান কৰাৰ বাবে প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ

হৈ অনুপ্ৰাণিত কৰিলে। সেই উদ্দেশ্যে আগত ৰাখি যোৱা ২০২১ বৰ্ষত প্ৰথমবাৰৰ বাবে এই বঁটা যোৰহাট দেৱীচৰণ বৰুৱা ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপিকা তথা প্ৰবীণ শিক্ষাবিদ শ্ৰীযুতা কবিতা ৰাজগুৰু মহোদয়ক প্ৰদান কৰা হৈছিল। এইবছৰ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ আইন বিভাগৰ স্নাতকোত্তৰ শ্ৰেণীৰ সহকাৰী অধ্যাপিকা ড° পদ্মৱী দেৱীক এই বঁটাৰ বাবে মহিলা কোষে মনোনীত কৰিছে। অনুৰূপভাবে চন্দ্ৰপ্ৰভা দত্ত সৌৰৰণী বিশেষ সন্মান আৰু লাকবা শইকীয়া সৌৰৰণী বিশেষ সন্মানৰ বাবে যোৰহাটৰ লাকবাৰী উদ্যোগী মহিলা ক্ৰমে শ্ৰীযুত ৰবী বৰা বৰদলৈ আৰু শ্ৰীযুত কাৰবেৰী ফুকন গগৈ মহোদয়লৈ উক্ত সন্মান আগবঢ়াইছোঁ। তিনিওগৰাকীৰ সম্পৰ্কে আপোনালোক ইতিমধ্যে অবগত হৈছে। এইছোঁতে বঁটা প্ৰাপক, বিশেষ সন্মান প্ৰাপক, দাতা পৰিয়াললৈ মহিলা কোষৰ হৈ মন্যন্যাসুৰি আমাৰ আশেৰু শ্ৰদ্ধা, শুভাশীষ আৰু কৃতজ্ঞতা নিবেদন কৰিছোঁ।

মুঠৰ ওপৰত কুন্তেশ্বৰী দত্ত চন্দ্ৰপ্ৰভা দত্ত আৰু লাকবা শইকীয়াৰ ব্যক্তিগত সুবাস, গভীৰ নীৰৱকৈ চিন্তা আৰু সুদূৰ প্ৰসাৰী কৰ্মৰাজি আজি এই মহান দিনটোত প্ৰতিফলিত কৰা নহয়, তেওঁলোকৰ স্মৃতিত বঁটা প্ৰদানৰ যোগেদি বৰ্তমানৰ যাত্ৰিক তথা তথ্য-প্ৰযুক্তিৰ প্ৰতিযোগিতাখনৰ পৃথিৱীত মহিলা কোষৰ সৰল উদ্দেশ্য আপোনালোকৰ অমৃত গুণেচ্ছা আৰু আশীৰ্বাদে।

শ্ৰদ্ধা-ভক্তি-কৃতজ্ঞতা হৃদয়ৰ বস্তু। সেইবাবে তাৰ আদৰো বেছি। আমাৰ মন-মগজুৱে বহু কথা নিৰ্ভৰ কৰে যদিও দেহৰ সেই অংশে জ্ঞান আৰু বুদ্ধিৰে ছান। য'তই প্ৰেম, তাতই ভগবান। য'তই শ্ৰদ্ধা-ভক্তি-কৃতজ্ঞতা, তাতই সিংহ হৰি ভক্তি আৰু সেই মৰম স্নেহ, প্ৰেম, শ্ৰদ্ধা ভক্তিৰ স্থান বুলিলে আমি সকলোৱে আমাৰ বুকুখনলৈ আঙুলিয়াই দিওঁ। অৰ্থাৎ আমাৰ হৃদয়খনলৈ। সেই হৃদয়ৰ আকুলতাত আজি এই পবিত্ৰ দিনটোত গভীৰ ভাৱে জুখি চাবলৈ বিচাৰিছোঁ। আমাক জীৱন, জীৱিকা অসম কিম্বা ভাৰতবৰ্ষৰ বিদ্যা সমাজখনক পৰিচয় কৰি দিয়া চিৰসেউজীয়া, মৰম চিনামৰা মহাবিদ্যালয়খনলৈ। আমাৰ বাবে Cinnamara College is our dream, prestige and honour. সেয়ে কওঁ মহাবিদ্যালয়খন আমাৰ প্ৰাণ আৰু প্ৰেৰণাৰ ভেটি। এইভেটিতেই আমি জিৰণি ল'ম। নতুন সংকল্প ল'ব- দৃষ্টিহীন, স্মৃতিহীন নোহোৱালৈকে।

ফোন: ৯৮৬৪২৫১৬৭১

৭) বিভিন্ন অঞ্চলৰ সংস্কৃতিবান ব্যক্তিৰ কৰ্মজীৱনৰ পৰিচয়
প্রকাশৰ বাবে ফটোসহ চমু লেখা প্ৰেৰণ কৰিব।

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়লৈ শ্রেষ্ঠ NSS গোটৰ সন্মান: অধ্যাপক পদ্মেশ্বৰ কাটনী শ্রেষ্ঠ আঁচনি বিষয়া নিৰ্বাচিত

ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ২০২১-২২ বৰ্ষৰ শ্রেষ্ঠ এন এছ এছ গোটৰ সন্মান যোৰহাটৰ চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ লগতে ডিগবৈ মহাবিদ্যালয়ে যুটীয়াভাৱে লাভ কৰিছে। একেদৰে চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ এন এছ এছ আঁচনি বিষয়া অধ্যাপক পদ্মেশ্বৰ কাটনীয়ে ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ শ্রেষ্ঠ আঁচনি বিষয়াৰ সন্মান লাভ কৰি গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনিছে। লক্ষণীয় যে ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ পৰা ২০২১-২২ বৰ্ষলৈকে যোৰহাট জিলাৰ ভিতৰত একমাত্ৰ চিনামৰা মহাবিদ্যালয়েহে এন এছ এছৰ সন্মান লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° অঞ্জন শইকীয়াই এই সফলতাত মহাবিদ্যালয়ৰ এন এছ এছ গোটলৈ অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিছে। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বংঘৰ প্ৰেক্ষাগৃহত ২৭ মে'ত অনুষ্ঠিত হোৱা অনুষ্ঠানত এই বঁটাসমূহ প্ৰদান কৰা হয়।

চিনামৰা জ্যেষ্ঠ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ নৱ নিৰ্মিত গৃহ উন্মোচনৰ মুহূৰ্ত্ত বিশেষ। অনুষ্ঠানত বস্তু প্ৰজ্ঞান কৰে মৌজাদাৰ প্ৰতাপ ৰাজকুমাৰে আৰু গৃহ প্ৰৱেশৰ দুৱাৰ মুকলি কৰে অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক তথা শ্ৰীশ্ৰী কাথৰাপু সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ প্ৰভাত চন্দ্ৰ মহন্তই। অনুষ্ঠানত পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি ৰাজেন হাজৰিকা, চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° অঞ্জন শইকীয়া, কণিষ্ঠ শাখাৰ অধ্যক্ষ নীহাৰিকাৰাণী কোঁৱৰ, সংগীত শিল্পী ৰশ্মি দেৱীকে ধৰি ভালে সংখ্যক গণ্য-মান্য বক্তা উপস্থিত থাকে।

চিনামৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ৩২ তম প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ কাৰ্যসূচী

১ জুন, ২০২২ চন, বুধবাৰ
পুৱা ৮-০০ বজাত: মহাবিদ্যালয়ৰ পতাকা উত্তোলন
উত্তোলক: শ্ৰীযুতা নিহাৰিকা ৰাণী কোঁৱৰ, প্ৰতিষ্ঠাপক শিক্ষয়িত্ৰী, চিনামৰা মহাবিদ্যালয় তথা অধ্যক্ষ, চিনামৰা জ্যেষ্ঠ মাধ্যমিক বিদ্যালয়
পুৱা ৮-৩০ বজাত: স্মৃতি তৰ্পণ অনুষ্ঠান।
তৰ্পক: ড° অঞ্জন শইকীয়া, অধ্যক্ষ, চিনামৰা মহাবিদ্যালয়।
পুৱা ৯-০০ বজাত: শ্ৰীযুত নিৰোদ চাংকাকতি আৰু চাংকাকতি শৈক্ষিক ন্যাসৰ দানেৰে নিৰ্মিত ৰাজহুৱা গ্ৰন্থাগাৰ উন্মোচন।
উন্মোচক: অধ্যাপক শ্ৰীযুত আনন্দ শইকীয়া, প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ, চিনামৰা মহাবিদ্যালয়।
পুৱা ৯-৩০ বজাত: বাৰ্তালোচনী 'বিশ্বমুখী যুগবর্তা' উন্মোচন।
পুৱা ১০-৩০ বজাত: শ্ৰীশ্ৰীকাথৰাপু সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ, অধ্যাপক শ্ৰীযুত প্ৰভাত চন্দ্ৰ মহন্তদেৱৰ পৰিচালনাত প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উপলক্ষে নাম প্ৰসংগ।
বিয়লি ৩-০০ বজাত: বৃক্ষ ৰোপণ।
বিয়লি ৪-০০ বজাত: পতাকা অৱনমন
সন্ধ্যা ৬-৩০ বজাত: মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উপলক্ষে ৩২ গছি ভক্তিপ্ৰদীপ প্ৰজ্জ্বলন।
নিশা ৭-০০ বজাত: ছাত্ৰ একতা সভাৰ উদ্যোগত মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ দ্বাৰা 'পাৰিজাত হৰণ নৰকাসুৰ বধ' ভাওনা প্ৰদৰ্শন।

তামোল পুলি ৰোপণেৰে প্ৰয়াত মুকুল চলিহাৰ জন্মদিন উদ্‌যাপন

যোৰহাট: গত ২৪ মে' ২০২২, ৯ জেঠ ১৯৪৪ শক মংগলবাৰে শ্ৰীৰী অষ্টভূজদেৱৰ হৰভেটি তীৰ্থক্ষেত্ৰত জগন্নাথ বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ, বিশিষ্ট চিন্তাবিদ, সমাজ সংস্কাৰক প্ৰয়াত মুকুল চলিহাৰ ৮৬ সংখ্যক জন্ম দিৱস উদ্‌যাপন কৰা হয়। স্বনিৰ্ভৰশীল প্ৰতিষ্ঠান 'স্বৰাজ কুঞ্জ'ৰ উদ্যোগত উদ্‌যাপন কৰা জন্ম দিৱস উপলক্ষ্যত পুৱা শ্ৰীশ্ৰী বৰভেটি তীৰ্থক্ষেত্ৰত পুৱা শৰাই অৰ্পণ, ১১:৩০ বজাত ১০৮টা তামোল পুলি ৰোপণৰ লগতে ১২:৩০ বজাত শ্ৰদ্ধা-স্মৰণ শীৰ্ষক অনুষ্ঠানৰ আয়োজন হয়। শ্ৰীশ্ৰী অষ্টভূজদেৱৰ বৰভেটি সংৰক্ষণ আৰু উন্নয়ন সমিতিৰ সভাপতি পূৰ্ণকান্ত বৰাই মুখ্য ৰোপকৰ ভূমিকা পালন কৰা লগতে ১০৮ গৰাকী বিশিষ্ট লোকৰ হাতেৰে তামোল পুলি ৰোপণ কৰা হয়। তামোল পুলি ৰোপণ কাৰ্য্যসূচীৰ অন্তত দিনটোৰ তৃতীয় সত্ৰৰ কাৰ্য্যসূচী 'শ্ৰদ্ধা-স্মৰণ' শীৰ্ষক অনুষ্ঠানৰ সঞ্চালক হিচাপে সৰদী অসম মায়ামৰা সংস্কৃতি সমিতিৰ সভাপতি ড° লক্ষীৰাম হাজৰিকা, বিশিষ্ট অতিথিৰূপে অসম বিধান সভাৰ প্ৰাক্তন অধ্যক্ষ তথা যোৰহাট বিধান সভা সম্পত্তি বিধায়ক হিতেন্দ্ৰনাথ গোস্বামী, অসম বিজ্ঞান সমিতিৰ প্ৰাক্তন সভাপতি তথা ২০২২ বৰ্ষত ডক্টৰ জীৱন চন্দ্ৰ শৰ্মা কটকী বিজ্ঞান প্ৰসাৰ বঁটা প্ৰাপক ড° প্ৰমোদ চন্দ্ৰ নেওগ, জগন্নাথ বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ দুগৰাকী প্ৰাক্তন অধ্যক্ষ যথাক্ৰমে ড° অঞ্জন চলিহা, ড° বিমল বৰা, বৰভেটি সংৰক্ষণ আৰু উন্নয়ন সমিতিৰ সভাপতি পূৰ্ণকান্ত বৰা, গুৰু শংকৰদেৱ অধ্যয়ন মঞ্চ (অসম)ৰ কাৰ্য্যকৰী সভাপতি মানিক বৰা, বৰভেটি সংৰক্ষণ আৰু উন্নয়ন সমিতিৰ সম্পাদক আৰু কোষাধ্যক্ষ

যথাক্ৰমে ঠানুৰাম দাস, নবীনচন্দ্ৰ পাত্ৰ, অধিবক্তা ভৱ গোস্বামীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰে। 'স্বৰাজ কুঞ্জ'ৰ কাৰ্য্যবাহ প্ৰতাপচন্দ্ৰ শৰ্মাৰ আদৰ্শগী ভাষণেৰে আৰম্ভ হোৱা শ্ৰদ্ধা-স্মৰণ অনুষ্ঠানত ভালেকেইগৰাকী বিশিষ্ট ব্যক্তিয়ে বক্তব্য আগবঢ়োৱাৰ লগতে আন এগৰাকী তামোল পুলি ৰোপক তথা বিশিষ্ট অতিথি বিধায়ক হিতেন্দ্ৰনাথ গোস্বামীয়ে বিশিষ্ট লেখিকা মৃণালিনী গোস্বামীৰ "কথা অমৃত" শীৰ্ষক গ্ৰন্থখন উন্মোচন কৰে। অনুষ্ঠানত স্বৰাজৰ হৈ মুখ্য কাৰ্য্যবাহ মণ্ডু বৰাই মুকুল চলিহাৰ প্ৰেৰণা আৰু শিক্ষক জীৱনৰ সমাক ছবি ডাঙি ধৰি বক্তব্য আগবঢ়ায়। বৰভেটি সংৰক্ষণ আৰু উন্নয়ন সমিতিৰ সম্পাদক ঠানুৰাম দাসে আগবঢ়োৱা অনুষ্ঠানটো সফল ৰূপায়ণত উপস্থিত সদাশয় লোকে প্ৰশংসা কৰে।

<p>মুখ্য উপদেষ্টা: আনন্দ শইকীয়া</p>	<p>ড° অঞ্জন শইকীয়াৰ ব্যৱস্থাপনাত চিনামৰা মহাবিদ্যালয় প্ৰকাশনৰ হৈ আনন্দ শইকীয়াৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু পি. জি. ইণ্ডিয়া প্ৰাইভেট লিমিটেড, পুলিবৰ, যোৰহাট-৬ মুদ্ৰিত। মুখ্য কাৰ্যালয়: চিনামৰা মহাবিদ্যালয়, চিনামৰা, যোৰহাট- ৭৮৫০০৮ ফোন: ৭৫৭৬৮৬৫৯০৮, ৯৪৩৫৭৩৮৬৪৫, ৮৬৩৮০৭৯৮৩২, ৯৪৩৫২৪৭৯৪৯ E-mail: editoriyogabarta@gmail.com</p>	<p>সম্পাদক : ড° ৰীপেন নাথ (অবৈতনিক) কাৰ্য্যবাহী সম্পাদক: তৰুণ শইকীয়া (অবৈতনিক) সীমান্ত বৰা (অবৈতনিক) সহঃ সম্পাদক : তাপস কুমাৰ বৰুৱা, মনোজ কুমাৰ শৰ্মা, প্ৰতাপ চন্দ্ৰ শৰ্মা, বিপিন বড়া (অবৈতনিক)</p>
--	--	---